TISZTELETPÉLDÁNY

Féláru szelvényes előadások a Vigszinházban és Urániában

VASÁRNAP, 1933 AUGUSZTUS 20. XXXI. ÉVFOLYAM 188. SZ. 20 FILLÉR

debreceni

független Ujság

politikai napilap

MEGÉRDEMELT GAZDASORS?!

Irta: zsarolyáni SZEKERES ENDRE dr.

Nemzeti és gazdasági életünk alapja: a mezőgazdaság. Ez a foglalkozás az, amely 5 és fél millió embernek ad közvetlenül megélhetést és ez táplálja élelmiszer termelésével közvetve az egész országot. A gazdatársadalom legnagyobb fogyasztója az iparnak, amelynek munkájához is a legnagyobb tömegü nyersanyagot a mezőgazdaság szolgáltatja. Ez a föld adja a legértékesebb és legmegbizhatóbb katonát, valamint a legerősebb magyar lelket. Végül a gazdatársadalom viseli ma tulnyomórészt az állami és más közületi intézmények fentartási költségeit.

A gazdatársadalom eme nagy jelentősége dacára mégis ugy tapasztaljuk, hogy ma a gazdatömegek küzdenek a legnagyobb és legsulyosabb akadályokkal, bajokkal. Mindenekelőtt agrárellenes egész közigazgatásunk szelleme, agrárellenes egész hitelrendszerünk és annak müködése, agrárellenes a vasuti tarifa. Még mindig egészségtelen az ország birtokmegoszlása, egyoldalu és rendszertelen növénytermelése, fejletlen és csekélyszámu állattenyésztése; a mezőgazdasági termények értékesitése szervezetlen és bizonytalan, a birtokok jövedelme aránylag csekély és ingatag, közismert a kisgazda-tömegek lenézettsége, elesettsége, fejletlen és elhanyagolt a gazdasági szakoktatás. Végül pedig a gazdatársadalom a gazdasági és pénzügyi válság következtében — önhibáján kivül — annyira el van merülve az adósság tengerében, hogy az örvény elnyelésétől jóformán alig menthető meg.

Ha tehát a gazdatársadalom ennyi bajjal küzd és sulyos bajai dacára még mellőzésekben is részesül, minek következtében számarányának megfelelő helyet és boldogulást nem volt képes magának mindeddig biztositani, akkor sorsa sok tekintetben megérdemelt sors.

Megérdemelt sors, mert nem tud összefogott, szervezett erőt kifejteni. Szervezetei, érdekképviseletei teljesen szétforgácsolódva, sokszor egymásról mitsem tudva élik kicsinyes életüket. E szomoru helyzet előidézésében azonban nem tisztán a gazdatársadalom hibás. Nincs ránevelve ugyanis a gazdaközönség a társas, a szövetkezeti életre; legtöbbször közönnyel nézik a gazdák gazdatársaik bajait, küzdelmeit. Ha van is gazdakör, szövetkezet, vagy gazdasági egyesület, akkor a tagok jó része közönnyel nézi annak munkásságát, nem vesz részt abban, sajnál egy kis időt, fáradságot és néhány fillért attól. Nemtörődömsége folytán sok esetben pedig eltüri, hogy feltolakodott álvezérei a gazdasági egyesületet vagy szövetkezetet a maguk önös céljaira használják fel.

Megérdemelt sors, mert politikai téren sem volt képes egységes, hatalmas szervezetet és fellépést tanusitani. Eddig a gazdatársadalmat politikai téren hamis jelszavakkal állandóan félrevezették. Pedig gazdasági szervezet és politikai szervezet nemcsak, hogy nem ellentétes, de egymást kiegészitő, egymással szervesen összefüggő, egymást feltételező reálitások. Könnyen felül továbbá a nagyhangu politikai frázisoknak. A rendes gazda még a saját lovát sem bizza idegenre, addig a törvények alkotását, a nemzet sorsának irányitását, a mezőgazdaság közérdekü ügyeinek képviseletét legtöbbször ismeretlenekre, idegenekre, egyszóval nem gazdasági szakértőkre bizza.

Megérdemelt sors, mert nem sokat törődik a maga és osztályabeliek szakirányu nevelésével; nincs is erre kitartása. Századok óta közönnyel nézte, hogy más osztályok az ő pénzén müvelődjenek, mig ő szegény és tudatlan maradt.

Megérdemelt sors, mert mind a termelés, mind a az értékesités, mind az üzemszervezés terén elmulasztotta a korszerü átalakitásokat megtenni. Pedig mindezeken a téreken a világerők mai viharában a gazdálkodás sikeresség éhez, jövedelmezőségéhez sokkal fokozottabb éberség, gondoskodás, jártasság és számitás szükséges.

Végül megérdemelt sors, mert csak panaszkodni, jajveszékelni tud, azonban bajai meggyógyitására, leküzdésére nem fordit kellő munkát és kitartást. Innen magyarázható, hogy vezérei is sokszor csak ál-vezérek, akik csak a maguk egyéni hasznát nézik. Sok esetben meg éppen maga a gazdatársadalom hagyja cserben vezéreit. Lelkes emberek, gazdakőri, gazdasági egyesületi, vagy szövetkezeti vezetők munkára hivják, serkentik a gazdákat és ezek az önzetlen vezetők (papok, tanárok, tanitók stb.) keserüen hányszor tapasztalják, hogy a sereg gyáván meglapulva nézi küzdelmeiket.

Hagyjuk azonban már abba a szemrehányásokat és a multak hibáinak, az egyéni, társadalmi és közéleti hibák, mulasztások felsorolását. Tény az, hogy a gazdatársadalom sulyos válságban van s tény, hogy külső segitség nincs — csupán az önsegély, az önerő. Még mindig nem késő, még a végveszélyben is akadhatnak reményteljes pillanatok, — de csak pillanatok, — amelynek rövid tartama alatt az egész gazdajövő megmenthető. E végső pillanat juttassa eszébe a gazdatársadalomnak államfentartói, történelmi szerepét, hazánk agrárjellegét s ezen történelmi osztálynak jogait és kötelezettségeit magával és nemzetével szemben. Ha eddig gyámkodtak felette, legyen ezután önálló; ébredjen öntudatra s vegye kezébe sorsa vezetését. Ébredjen fel a gazdatársadalom s határozza meg jövő sorsát erős akarattal a második ezredév biztositása érdekében.

Mi forgatjuk az idegent, vagy az idegen forgat minket?

Az idegenforgalom Ausztriának kenyeret, Svájcnak kalácsot, a Skandináv-államoknak ezüstöt, Franciaországnak aranyat, Olaszországnak gyémántot terem. De bőséges kincseket szüretelnek le az idegenforgalomból a spanyolok, a hollandok, a törökök, a csehek, az egyiptomiak is. Ezeknek az országoknak az államháztartási bevételei jelentékeny százalékban azoknak az idegeneknek a zsebéből csurrannak ki, akik a föld minden sarkából százezres rajokban kerekednek fel évenként, hogy világot lássanak, szórakozzanak, tanuljanak, elmerüljenek az idegen arcok tengerében, uj vidékek csodáin álmélkodjanak, ismeretlen ételek izeivel csiklandozzák az inyüket, idegen italok nedüjével öblögessék a torkukat.

Az idegenforgalom külföldön szabályszerü, hivatásos nagyipar lett.

Külföldön az idegent jó szállodák, jó éttermek, jó autóutak, jó és olcsó vonatok várják. A külföldön forgó idegen expressen roboghat, gépmadáron repülhet, gépkocsin vágtathat, hajón ringhat és élvezheti az uj ország minden szépségét, örömét, különlegességét.

De pénzért!

A saját pénzéért!

* * *

Nálunk?

Beszéljünk őszintén, kedves debreceni közönség, most ugyis egymás között vagyunk. Tárgyaljuk le már egyszer ezt a kérdést amugy igazi magyaros nyiltsággal.

Néhány évvel ezelőtt az idegenforgalom még nem igen okozott gondot Debrecennek. Magyarországot messze elkerülték az idegenek. Nem volt jóformán semmi propaganda s ami volt, az is ügyetlen volt és szegényes. Rossz volt a hirünk is. „Bécs után a Balkán következik" — ez volt a kontinensen a köztudat. Régebben csak a vakmerő globetrotterek tévedtek errefelé, akik el voltak arra készülve, hogy egy kirgiz-pusztát találnak a Duna-Tisza táján, ahol félvad csikósok villogó gatyákban vágtatnak mokány lovaikon és nyereg alatt puhitják a rántott sertésbordát.

De az évszázados ostoba előitéletek kezdenek elpárologni.

Magyarország néhány rövid éve divatbajött.

Budapest idegenforgalma évről-évre gyarapodik s a fővárosba utazó idegenek közül egyre több érdeklődik a vidék iránt is.

Debrecenben a legutóbbi két esztendőben több idegen fordult meg, mint ezelőtt husz esztendő alatt.

Persze, ez még a kezdet-kezdete. De az ittjárt idegenek őszinte elragadtatása a legbiztosabb fokmérője annak, hogy csakugyan lehetne egészen komoly méretü idegenforgalmat teremtenünk.

Eddig mindig csak mi hordtuk külföldre a veritékes pengőinket. Eddig mindig csak mi voltunk kiváncsiak arra, hogy milyen is az élet tul a gránicon. Végre eljutottunk addig, hogy tul a határainkon lakó nációk utrakelt gyermekei is felneszeltek ránk s rájöttek arra, hogy Magyarországon az ő valutájukhoz viszonyitva nagyon olcsó pénzért annyi szépben, jóban, érdekesben, tanulságosban, exotikusban lehet részük, amiért igazán érdemes eljönni hozzánk, annál is inkább, mert Magyarország nem a Hymalaja csucsán fekszik, hanem Európa közepén.

* * *

Örülünk, nagyon örülünk a csecsemőkorban levő magyar idegenforgalomnak. Örülünk, hogy az idejövő külföldiek közelről megismernek, megszeretnek minket, rájönnek arra, hogy mekkora igazságtalanság történt velünk Trianonban s ha hazatérnek, barátaink maradnak s otthonukban is terjeszthetik az igazságunkat.

Szép és jó dolog az idegenforgalom, óh!...

Csak épen az a baj, hogy nem tudjuk forgatni az idegent itt Debrecenben. Nem is konyitunk ehhez a mesterséghez.

Az idegenforgalom lebonyolitásához két dolog szükséges:

1. Meleg, lelkes szeretet, figyelmesség, udvariasság a nálung forgó idegen iránt.

2. Ügyesen be kell inkasszálni a pénzt az idegentől (kül- és belfölditől egyaránt) a szállodáért, az autóért, az étkezésért, a strandért és minden más egyébért, amit az idegen igénybevesz.

* * *

Nos, a meleg, lelkes szeretet, figyelmesség, udvariasság körül nincs hiba. A földkerekség valamennyi népe közül — ezt az ittjárt idegenek állitják — nincs még egy olyan nemzet, amely annyi bensőséges lelkesedéssel fogadná és kezelné a külföldit, mint mi.

De az inkasszóval kapcsolatban bajok vannak. Az inkasszóhoz még nem értünk. Pedig az inkasszó nélkül az idegenforgalom nem idegenforgalom, hanem bankett. És ami a legnagyobb baj: ennek az állandó bankettnek mi viseljük jóformán az összes költségeit.

* * *

Két példácskával — kissé karrikirozva — illusztrálni akarom a helyzetet.

Ime, az első számu példa:

Példának okáért három portugál atyafi felkerekedik Liszabonból egy európai kéjutazásra és utközben ide is eltévednek feleségeikkel. Az egyik ur fogorvos, a másik postahivatalnok, a harmadik nyugalmazott ezredes. Ez a három rendes, tisztességes portugál polgár az esti gyorssal megérkezik Debrecenbe. Amint leszálltak a vonatból, népes küldöttség várja őket, egy jósvádáju ur francia üdvözlő beszédet vág ki, a hölgyeknek nagy csokrokkal kedveskednek és az elképedt vendégeket kölesönkért autókba ültetve a Bikához hajtatnak. A Bika egyik különtermében dusan teritett asztal körül ül 30—40 ur és hölgy, helybeli notabilitások, lelkes éljenzéssel üdvözlik a portugálokat és a város költségére megvacsoráztatják, megitatják őket. Utána a társaság a Vigadóba megy táncolni, ahol több üveg tokaji fogy, a hangulat hajnalig egyre nő, a portugálok már csárdást táncolnak s mire fizetésre kerül a sor, meghökkenve veszik a vendégek tudomásul, hogy valamely ismeretlen ur már kifizette a cehhet borravalóstól együtt. Másnap reggel ingyen autókon kiviszik őket a Hortobágyra, a csárdában a város látja őket vendégül s mire este visszajönnek, az Angol Királynőben a helybeli jogászok, postatisztviselők és nyugalmazott katonatisztek nemzeti egyesülete ad ujabb bankettet a tiszteletükre, ismét hajnalig esznek-isznak, ápolják a magyar-portugál testvériséget s délben, utazáskor a pályaudvaron ujabb éljenző sokaság bucsuztatja őket, három diszszónok beszél s mindegyik portugál kap egy-egy hatalmas kulacsot emlékül, a hölgyeiknek pedig átnyujtanak egy-egy kiló mézeskalácsot s egy-egy kiló szárazkolbászt.

A vonat már nyilt pályán robog, a portugálok könnyes szemekkel lengetik a zsebkendőiket, örökre a szivükbe zárták Debrecent.

Csak épen négyszáz pengőt fizettünk rájuk.

És ime, az ellenpélda:

Egy debreceni fogorvos, egy postatisztviselő és egy nyugalmazott katonatiszt feleségeikkel európai kéjutazásra indulnak s utközben egészen Liszabonig kalandoznak. Liszabonba az esti gyorssal érkeznek. Az állomáson a hordárok várják őket, rendes borravalóért a taxikra helyezik a bőröndöket és a taxi a rendes tarifa ellenében egy jó polgári szállodába repiti a társaságot. A szállodáért persze fizetnek, az étkezésért persze fizetnek, másnap a kirándulásokért persze fizetnek. Mindenhol nagyon udvariasan, szeretetreméltóan bánnak velük és mindenhol ki kell nyitni a pénztárcát, ami egyébként természetes is, hiszen a három debreceni ur álmában sem gondolt arra, hogy Liszabonban lakodalmi vendégnek tekintik őket. Mikor elutaznak, a szálloda igazgatója a hallban a következő bucsubeszédet tartja francia nyelven:

— Au revoir, Messieurs et Medames!

A debreceni társaság meglégedetten hagyja el Liszabont. Csupán 400 pengőjükbe került.

* * *

Hát erről van szó, kedves atyámfiai.

Forgassuk az idegent, de ne forgassuk ki a saját zsebeinket. Az idegen nem is várja ezt, de nincs is rá szüksége.

Kétségtelen, akadhatnak kivételes esetek, amikor nemzeti vagy kulturális szempontból gavalléros vendégszeretettel kell fogadni az idegent, — mint például most a cserkészgyerekeket — de az valóban erőltetett, sőt komikus helyzet, hogy a debreceni idegenforgalom mindenkinek pénzébe kerüljön, csak épen az itt forgó idegennek ne.

Lássuk el minden földi jóval a Debrecenbe érkező idegeneket a saját kontójukra és ha kedvünk van rá, hát ünnepeljük is őket. De csak grátisz és frankó.

Miért? —

Azért kérem, mert mi is a piacról élünk. Még pedig keservesen. Sőt egyre keservesebben . . .

FARKAS LAJOS.

A „Takarékossági könyvecskék" tulajd. nosai

1933. szeptember 3-tól 8-ig

A „Tiszántuli Ipari Vásár Nagy Áruházában"

(Arany Bika Szálloda Disztermében és az ehez tartozó többi termekben) mindennemü szükségletüket a **„Takarékosság könyvecskéivel" szerezhetik meg.**

Takarékosság Kereskedelmi R. T. Igazgatósága

DEBRECEN, Deák Ferenc ucca 6.

A Tiszántul kincses, büszke seregszemléje lesz a Tiszántuli Vásár

Óriási idegenforgalom — Az iparosok tömeges jelentkezése Kedvezményes utazás Debrecenbe az ország minden részéből

Szeptember 3-án kezdődik Debrecenben a Tiszántuli Ipari Vásár és tart öt napon keresztül, szeptember 8-ig. Öt napon keresztül kerülnek kiállitásra Debrecenben a tiszántuli iparosok reprezentativ munkái s a vásár rendezőfőbizottságának hatalmas propagandája folytán máris óriási érdeklődés mutatkozik a kiállitás iránt az ország minden részéről.

A rendezőbizottság gondoskodott arról is, hogy akik a környező városokból és falvakból szándékoznak bejönni a vásár megtekintésére, kedvezményes utazáshoz jussanak. A Máv. minden valószinüség szerint kedvezményes diju vonatokat indit Debrecen felé a vásár idejére s már ez is emelni fogja az amugy is igérkező nagy sikert.

A kiállitáson Debrecen és a Tiszántul iparosai vesznek részt, de néhány fővárosi cég is bejelentette részvételét. Méltó alkalom lesz most, hogy a helybeli és környékbeli iparosok bemutathassák tudásukat és felkészültségüket, amely egyenrangu és versenyez a fővárosi iparral.

Minden iparos a lehető legszebbet és legjobbat fogja nyujtani és a legügyesebb kiállitókat a vásár rendezősége oklevelekkel fogja jutalmazni.

A vásár tartamára kirakatversenyt is szándékoznak rendezni és a vásár rendezőbizottsága most tárgyal a debreceni kereskedőkkel ennek a tervnek a megvalósitása érdekében.

A kiállitástól eltekintve, különféle érdekességek fogják szórakoztatni a vásár közönségét. Szabadtéri előadást, tüzijátékot, toronyzenét és sok más különleges meglepetést tartogatnak a közönség számára.

Felhivás Debrecen város iparosaihoz!

A „Tiszántuli Ipari Vásár" rendezőbizottsága ezuton is felkéri városunk iparosait, hogy a vásár megnyitásának napján (szeptember 3-án) és a berekesztéskor (szeptember 8-án) este tartandó céhfelvonuláson minél nagyobb számban vegyenek részt. A céhek felvonulása a Déri-muzeum előtt fog megtörténni, az esti órákban. Azokat, akik ebben részt kivánnak venni, felkéri a bizottság, hogy e hó 22-én, kedden este 6 órakor az ipartestület disztermében megjelenni szíveskedjenek, beosztásuk és a továbbiak megbeszélése céljából.

Műszerész, villany- és rádiószerelő cégek

a kedvező hely biztositása céljából, a továbbiak megbeszélése végett Pollák Ignác szakosztályi elnöknél (Piac u. 58. sz., telefon 26—56.) sürgősen jelentkezzenek.

A debreceni ipartestület szijgyártó, kötélgyártó és nyerges szakosztálya

f. hó 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az ipartestületben ülést tart. — Tárgy: Az ipari vásáron való részvétel és a felvonulás előkészitése.

Engedélyezte a Máv. a kedvezményes utazást.

A kereskedelmi minisztérium a Máv. vonalain a Tiszántuli Ipari Vásárra kedvezményes utazást engedélyezett. A kedvezményes utazásra jogositó igazolványok még e hét folyamán kaphatók lesznek az ország minden ipartestületénél.

Naprafordók

Tányérfejüket mellükön lógatva,
unalmas, méla, életunt pofával,
verebektől vájt, hasadozott
üres szemekkel bámulnak a
zöldtüzü alkonyatban
furulyázó kukoricatáblákra.

De mihelyt az alkonyt magába
falta a bélpoklos éjszaka,
mint a csókoktól felforrt
szerelmesek
nyujtózkodnak végig,
öntudatlan bódulattal
a mindenség meztelen keblén.

És míg a szellő, a mezők
kintornás, vidám legénye
fülükbe andalitó, édes
dalt dudorász,
szikár testükön kéj remeg
keresztül
és vágyakozva nézik a
pásztorórára jött
nyulak enyelgését.

TÖRZSÖK JÓZSEF.

Debreceni ifjut avatott doktorrá a liege-i egyetem

Egy debreceni ifju sikerét olvassuk a „La Manse" cimü belga ujságban. A liege-i (Lüttich) egyetem kereskedelmi fakultásán kitünő eredménnyel a kereskedelmi tudományok doktorává avatták Auspitz Lászlót, Auspitz Simon közismert és közbecsületben álló debreceni iparos fiát. Auspitz László az egyetlen magyar fiu volt a liege-i egyetemen, ahol az ujonnan alapitott kereskedelmi fakultásra a világ minden részéből iratkoztak be hallgatók. A vizsgák igen szigoruak voltak, amit a bukások nagy százaléka igazol. Auspitz László azonban megállta helyét és sikerrel tette le a vizsgát, amelyhez sokan gratuláltak Auspitz László dr.-nak. A kitünő képességü és ragyogó jövő előtt álló debreceni fiatalember sikere becsületére válik szülővárosának is.

Háztartási alkalmazottat keres?

A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése utján találja meg.

Telefonszámunk:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

32—12.

Gyártja: Orion Izzólámpagyár

Az első néger államtitkár

Akik nem ismerik közelebbről az Egyesült Államok viszonyait, azok abban a hitben vannak, hogy abban az országban, ahol minden ember egyenlő, nincsenek megkülönböztetések, előítéletek. A valóságban azonban másként fest a helyzet. Van bizony ott is előítélet is, megkülönböztetés is.

Lincoln Ábrahám ugyan — felszabaditotta a négereket, de azért a négerek szabadsága ma is sok helyen csak papiron létezik. A felszabaditott négernek — nincsen egyenlő joga a fehérrel. Lehet egy néger bármilyen müvelt, bármilyen gazdag, azért pl. egy olyan szállodában, ahová fehérek szállnak, nem kaphat szobát és a vonatok háló (Pullmann) kocsiját se veheti igénybe.

Négernek lenni nagyon-nagyon szomoru az Egyesült Államokban! A négereket a republikánus Lincoln Ábrahám szabaditotta fel a rabszolgaságból — és azóta a négerek mindig a republikánusokkal szavaznak. Már ott, ahol alkalmuk van alkotmányos joagikat gyakorolni. Mert Délen, ahol ma is a legnagyobb tömegekben élnek és ahol ma is a demokrata földesurak szava a döntő — egyszerüen a legtöbb helyen nem szavazhatnak a négerek. Állami törvényeket hoztak, amelyekben olyan feltételekhez kötik a szavazást, amiknek a négerek nem tudnak megfelelni.

Az ipari Észak és Keletre költözött négerek azonban résztvesznek a politikai életben, mindig a republikánus pártra adva szavazataikat.

A mult év novemberében történt először, hogy négerek nagyobb csoportokban hütlenek lettek a republikánus zászlóhoz és átpártoltak a demokratákhoz.

Egy egyetemet végzett néger, Robert L. Vann, a Pittsburgh, Pennsylvániában megjelenő Courier nevü lap tulajdonosa, volt annak a néger tábornak a vezére, akik átpártoltak a demokratákhoz, megszegve a hagyományokat.

Nagy feltünést keltett akkor Vann zászlóbontása. Az ipari centrumokban koplaló szegény négerek csapatostól csatlakoztak az ő felhivására Roosevelt zászlaja alá, aki uj elbánást igért a munkásnak. A négerek azt remélték, hogy az „uj elbánás" rájuk is vonatkozik — nem törődtek azzal, hogy aki az uj elbánást hirdeti, az a rabszolgafelszabaditást ellenző demokrata párthoz tartozik.

Rooseveltben — mint eddig a fehér munkások se — a négerek se csalódtak!

Ő is szakitott azzal a tendenciával, hogy demokrata uralom alatt néger nem juthat állami álláshoz és Robert L. Vannt kinevezte olyan magas állásba, amilyent néger még nem töltött be.

Az igazságügyminisztériumban kapott magas állást, olyant, mint nálunk egy államtitkár .Az egyik osztály fejévé nevezte ki Roosevelt elnök.

Ez a kinevezés az amerikai négerekben azt a reményt kelti, hogy az „uj elbánás" ideje alatt az amerikaiak talán a négerekkel szemben revidiálják eddigi álláspontjukat és olyan vidékeken is emberszámba veszik majd őket, ahol eddig alig jöttek ilyen számba.

Negyven év ota szombaton jegyezték a legalacsonyabb buzaárakat a budapesti tőzsdén

A budapesti gabonatőzsdén ma 8.35 pengővel jegyezték az októberi buzát és 9.45 pengővel a márciusit. A tőzsde közönsége nagy idegenkedéssel fogadta ezeket az alacsony árfolyamokat. Csakhamar megállapitották, hogy negyven év óta ilyen alacsony buzaárakat sohasem jegyeztek a budapesti határidőpiacon, de az is lehetséges, hogy a tőzsde fennállása óta egyáltalában nem kerültek ilyen alacsony buzaárak jegyzésre.

Negyven esztendős áralakulásra a gabonatőzsde szeniorai vissza tudnak emlékezni és emlékezetük szerint még a legnagyobb buzatermés idején sem esett vissza békeidőkben ilyen alacsony szintre a buza ára.

A nagy árletörést egyetlen kéz eladására vezetik vissza, amely kéz az utóbbi napok folyamán jelentős tétel buzát hozott a piacra. Hogy milyen szándékkal és hogy kié lenne ez az áru, azt egyelőre homály födi.

Francia és angol demars Bukarestben a román transzfermoratorium miatt

Bukarest, augusztus 19. A román kormánynak az az elhatározása, hogy kimondja a transzfermoratóriumot, francia demarsot vont maga után.

D'Ormesson bukaresti francia követ nyujtotta át a román külügyminisztériumban a jegyzéket, amely szerint a transzfermoratórium időszerütlen. A román kormánynak meg kellett volna várnia a külföldi hitelezőkkel szeptember 5-ére kitüzött tárgyalás eredményét. A francia követ kérte, hogy a román kormány most már hivatalosan is hirdesse ki a transzfermoratóriumot, hogy a francia kormány a hivatalos szöveg birtokában dönthessen további magatartásáról.

A diplomáciai lépés után *Vajda-Vojvoda* miniszterelnök sürgős minisztertanácsot tartott, amelyen a bukaresti francia követ is résztvett.

A francia demars egyébként nem volt meglepetés, mert *Auboin*, a román nemzeti bank francia pénzügyi szakértője már a napokban közölte *Madgearu* pénzügyminiszterrel, hogy francia körök elégedetlenek a transzfermoratórium kimondása miatt.

London, augusztus 19. Francia pénzügyi körökben ugy tudják, hogy az angol kormány is tiltakozni fog Bukarestben a román transzfermoratórium kimondása ellen.

Rádió, Csillár, Kerékpár vásár
legolcsóbb árakon.
Rádiókölcsönzés
Soltész,
Kálvin-tér 2.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

ÁRJEGYZÉK KIVONAT:

1 kg kátrány . . . P	—'26	1 kg bőrzsir 1 kg-os dobozokban	1'30
1 „ carbolineum . . .	—'36	1 „ szerszámolaj fekete	—'60
1 „ halzsir	—'82	1 „ takarmánymész poritott	—'08
1 „ gépolaj vékony . .	—'52	1 „ takarmánymész darabos	—'10
1 „ gépolaj vastag . .	'88	1 „ rézgálic (kékkő) . .	—'58
1 „ motorolaj	1'28	**Vetőmagcsávázó szerek:**	
1 „ traktorolaj . . .	1'16	1 kg „Porzol" szárazpác P	3'40
1 „ hengerolaj	—'88	1 „ „Tillantin" „ .	3'40
1 „ gépzsir nehezék mentes	—'82	1 „ „Higosan" nedvespác	9'40
1 kg kocsikenőcs sárga vagy kék uszó .	—'50		

1 kg kreolin	—'78
1 kg formaldehyd . . .	1'92
1 kg vaslakk	—'98
1 drb 1/2 kg-os legfinomabb Izsák terpentin szappan	0'52
1 drb 1/4 kg-os legfinomabb Izsák terpentin szappan	0'26
1 kg zománclakk közép minőség	2'—
1 tekercs 10 m. fedéllemez 200-as . . .	4'50
1 liter petroleum	—'30

Az összes növényvédelmi szerek kaphatók!

IZSÁK JÓZSEF R.T.
vegyészeti gyár
Magyarország legnagyobb festékkereskedelmi vállalata
Központja: Budapest, V., Pozsonyi u. 31.
8.sz. fiók Debrecen: Csapó u. 17. Telefon 26-55.

A „TISZANTULI IPARI VÁSÁR"
1933. szept 3-tól 8-ig
30 filléres általános belépőjegyével
a vásá rminden egyes csoportját látogathatja!

1. Az óriási méretü **Kollégiumi** területen elhelyezett vásár várost!
2. Az **„Arany Bika disztermében"** és az ehez tartozó többi termekben elővarázsolt **„Tiszántuli Ipari Vásár Nagy Áruházát"!**
3. A **„Kereskedő Társulat" disztermében** és többi helyiségeiben felállitott Butor és Iparmüvészeti csoportot!
4. A **„Divat bemutatókat"** ugy a Kollégium területén, mint az **„Arany Bika szálloda disztermében** a **„Tiszántuli Ipari Vásár Nagy Áruházában"!**
5. Állandó **zenekari, rádió és gramofon hangversenyeket** ugy a **Kollégium udvarán,** mint az **„Arany Bika szálloda" disztermében** a **„Tiszántuli Ipari Vásár Nagy Áruházában"!**

Debreceniek a rádió cimbalom-ötös hangversenyében

A rádió rendkivüli érdeklődésre méltán számot tartó hangversenyt rendez augusztus 25-én, pénteken este fél 8 órai kezdettel: bemutatja hallgatóinak a „Magyar cimbalomötöst", amely a ritkán játszott magyar klasszikus müvek, kuruc és népdal-költészeti gyöngyszemek müvészi és magyar előadására alakult. Ebben az ötösben két kitünő debreceni muzsikus is van. Az egyik a cimbalomötös megteremtője és vezetőhegedüse: Szücs Gergely városi zeneiskolai tanár, a másik pedig a debreceni zenei élet régóta sokra tartott müvésze: Páricsy Pál, aki most a Nemzeti Szinház koncert mestere. A hangverseny igy kétszeresen tarthat számot nagy érdeklődésre Debrecenben.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 19-én, szombaton a következő bejelentések történtek:

Születések: Burai Sándor gazdálkodó, fiu: Mihály. Eszenyi Mihály földmunkás, fiu: József. Bereczki György cipészsegéd, fiu: Zoltán.

Eljegyzés: Svets Gyula—Pap Anna.

Házasságok: Elek Sándor—Szilágyi Margit. Balogh József—Oláh Zsuzsánna. Fényi Gábor—Tamás Zsófia. Nagy Sándor—Harsányi Róza. Horváth József—Polgár Erzsébet. Bartha Sándor—Szabó Ilona. Láposi Imre—Nemes Róza.

Halálozás: Nagy Bálintné Vári Zsuzsánna ref. 56 éves, Faiskola u. 4.

HÁZAT KERESNEK MEGVÉTELRE tőkeerős egyének, akik pénzüket befektetni kivánják. El akarja adni házát? **Hirdessen lapunkban,** biztos vevőre talál. **50 fillérért 2 napilapban jelenik meg hirdetése,** ha nálunk adja fel.

Debreceni fiurák

A HYMEN-GÖRL

Csunya? Nem. Szép? Láttunk már szebbet is. Nagyon okos? Semmiesetre. Ostoba? Szó sincs róla. Fogai? Épek. Szája, orra, füle? Rendes. Alakja? Egészen türhető. Életkora? Huszon... Családja? Jó középpolgári. Hozománya? Majdnem a fele annak, amennyit mondanak, tehát legalább 20.000 pengő.

És ezt a takaros, kifogástalan urileányzót megölték a debreceni házassági piacon. A gyilkosok: a saját szülei. A gyilkosság indoka: mindenáron férjhez akarják adni.

A türelmetlen szülők hymengörlt faragtak szegény gyermekükből.

Miért siettek ugy vele? Ki tudná megmondani? Az apa jó állásban van, vagyonos ember, ötszobás lakásuk van, a lányukat rajongásig szeretik. Soha senki nem jöhet rá a türelmetlen sietség okára. Valami mániákus görcs gyötri a papát és mamát. Férjhezadási görcs. Láthatatlan idegsokk rázza őket. Sulyos betegség ez, amelyről nem tudni miként keletkezik. Hirtelen jön, mint a vihar és csak egyetlen orvossága van: a menyegző. De ezt a gyógyszert nem lehet patikában kapni. A korzón kell hajszolni, tánctermekben, bálokon, zsurokon, vacsorákon, fürdőhelyeken, tenniszpályákon, kirándulásokon. És minél inkább hajszolják, annál inkább menekül. A vitustáncos szülők pedig minél inkább menekül, annál inkább hajszolják.

A város kezdetben értetlenül nézte ezt a versenyfutást. Miért csinálják? Később komikus aláfestést nyert a hajsza. Most már egész Debrecen unja a vágtatást. Megszokták. Oda se néznek.

A szülők energiája kifogyhatatlan ősforrásokból táplálkozik. Kudarc kudarc után zudul rájuk, a háztüznézések egymást váltogatják, zsur következik zsurra, bál bálra, táncestély táncestélyre, de valahányszor meglép egy udvarló, valahányszor visszaugrik egy völegényjelölt, a felsült szülők csak egyetlen napig hevernek aléltan, aztán elnyühetetlen erővel ugranak talpra és lázas izgalommal ujabb rohamra indulnak a házasulandó fiatalemberek hada ellen.

Országos méretü harci szervezetet épitettek ki.

1. Nagynénik és sógorasszonyok kara. Mármarosszigettől Pécsig, Alsókubintól Brassóig ugy dolgoznak a hölgyrokonok, mint a benzinmotor. Dohognak, prüszkölnek, zakatolnak és ellenállhatatlan áradással sodorják Debrecen felé a jövendőbeliket. Hetenként átlag egy háztüznéző teszi tiszteletét, végigeszi a lukullusi uzsonnát, rogyásig gatja a házikisasszony zongorainterpretálásában Chopin-mazurkáit és Gounod Ave Mariáját, végigeszi a végtelen uzsonát, rogyásig táncol a Bika fehér szalonjában, megissza a papa által fizetett bólét, hajnalban spiccesen hazakiséri a családot, a kapunál forró kézcsókkal bucsuzik, délelőttre vizitet igér, visszasétál a szállóba, megmosdik és a kora reggeli gyorssal elszökik a városból, hogy soha többé ne jöjjön vissza.

2. A régi monarchia területén az összes titkos és nyilt profi házasságközvetitők tiz éve dolgoznak a debreceni hymen-görl elhelyezése érdekében. Külön levelezési dosszié áll az irodájukban „Debrecen" felirással és félévenként uj fényképcsomagot kapnak. A divat változó, a frizura változó, a szülők vigyáznak, hogy a fényképek korszerüek legyenek. Csak éppen szegény leányzó nem változik, ő még most is azonos s aki a házasságközvetitőnél végignézi kronologiai sorrendben a fényképeket, az láthatja, hogy a szeme egyre szomorubb, az arca egyre ványadtabb és hiába erölködik a retusálással a fényképész: két keserü vonás fedezhető már fel az aligfestett cseresznyeszáj mellett. Nem lehet tagadni, hogy a közvetitők dühödt ambicióval dolgoznak (háromszoros jutalékot igért a papa) s ma már Középeurópában aligha van olyan huszonnégytől harmincnyolcig terjedő legényember, fiatal özvegy vagy „önhibáján kivül elvált" férfi, akinek ne ajánlották volna az ártatlan debreceni hymengörlt. Persze, óvatossági szempontokból (ugyan, miért nevessen a város?) a közvetitők által felhajtott urakat nem Debrecenben próbálják a vágóhidra cipelni, hanem főként Pesten vagy mondén fürdőhelyeken. Épen ezért a hymen-görl sokat utazik kül- és belföldön. Kedden Siófokon mutatják be egy „ajánlott' ujvidéki gentlemannek, pénteken Lillafüreden hozzák össze egy nagyszebeni fiatalemberrel, vasárnap pedig Teplicen vonszolnak elébe egy marosvásárhelyi nászvadat. A fiatalemberek, az elváltak és az özvegyek ilyenkor megeszik a vacsorát, táncolnak, bóléznak, csevegnek, fecsegnek s aztán — hipp-hopp — köd-előttük, köd-utánuk . . .

A fekete fátum üldözi a hymengörléket.

Pedig minden all right.

A hozomány deponálva van, a kelengye (babaholmikkal együtt) készen áll, a butorok be vannak raktározva s a papa egy külön betétkönyvön tartja tiz éve azt az 1500 pengőt, amely böven elég Debrecentől Firenzéig és vissza. A pap is régen betanulta már az esküvői beszédet, olyan régen, hogy néha át kell olvasnia, nehogy teljesen elfelejtse. A mama tiz éve megszövegezte az esküvői meghivót (a völegény nevének helyét kipontozta) s alig várja, hogy nyomdába küldhesse.

És minden hiába!

A leány 15 európai nyelven megtanulta az „igen" szót. Hátha valahol egy dán, egy holland, egy spanyol, vagy egy eszt kéri meg a kezét? Nem jöhet zavarba, már álmában is kiejti a boldogitó igent.

A mesebeli herceg nem jön, A mesebeli orvos sem, a mesebeli ügyvéd sem, a mesebeli mérnök sem, a mesebeli bankkönyvelő sem. Már egy jó házból való csinos és egészséges mesebeli munkanélkülivel is beérnék.

A sors kegyetlen játéka ez.

Tavaly ittjárt háztüznézőben egy bécsi kereskedő. Épkézláp, szobatiszta, snájdig fiu volt. Rettenetesen izlett neki az ebéd, elérzékenyülve hallgatja végig Chopint és Gounod-t, este lendülettel tangózott a nőegyleti bálon, kéjesen lehunyt szemmel üritette ki a bóléspoharakat, a fülébe huzatta a cigánnyal s mire pirkadni kezdett, az étterem sarokasztalánál sejtelmes hangon végre igy szólt:

— Drágám, nékem adná a kezét?

A szülők arca biborvörösre gyullt, a leányka pedig falfehér lett. A mama az asztal alatt a lábába rugott. Ettől magához tért.

— Jawohl... — lehelte.

A bécsi fiu a kezébe vette a kezét, kinyitotta a tenyerét, hosszasan nézte s aztán igy szólt:

— Maga sokáig fog élni...

— ?

— Igen, igen, nézze csak, milyen hosszu az életvonala. Én ugyanis amatőr tenyérjós vagyok.

És visszaengedte a forró leánykacsót.

Eddig csak ez az ur kérte meg a kezét. És az is csak igy.

Szegény örökös debreceni hymengörl . . .

ORDAS.

Ma, vasárnap és holnap, hétfőn FÉLÁRU SZELVÉNYES előadások

VIGSZINHÁZBAN
3 órás előadások! Két sláger!
LUCIE ENGLISCH
ragyogó vigjátéka:
„HA A FÉRJ CSAPODÁR"
Ezenkivül:
„TÁNCOL A KONGRESSZUS"
Előadások: 3—6—9 órakor.
Hétfőn:
Háromórás előadások!
„SZABAD A CSÓK"
Norma Shearer filmje
és
„A FENSÉG MULAT"
Halmay Tibor—Georg Alexander
a főszerepben.
Előadások: 6 és 9 órakor.

URANIÁBAN
Három órás előadások!
„JÁTÉK AZ ÉLETTEL"
„RAJNAI TAKARODÓ"
„TITOKZATOS ÁLARCOS"
Előadások: 3—6—9 órakor.
Hétfőn:
„TÁNCOL A KONGRESSZUS"
és
„A FEGYENC"
Várkonyi Mihállyal.
Előadások: 6 és 9 órakor.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.
FÉLÁRU-SZELVÉNY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
a VIGSZINHÁZ vagy URANIA
auguszt. 20. v. 21-i bárm. előadására

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.
FÉLÁRU-SZELVÉNY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
a VIGSZINHÁZ vagy URANIA
auguszt. 20. v. 21-i bárm. előadására

Filléres gyors indul a Szegedi Hétre

A Szegedi Hét intézőbizottsága hetek óta szorgalmas munkával készíti elő az augusztus 26-án kezdődő és szeptember 3-ig tartó ünnepi hetet, amelyre 27-én Debrecenből is filléres gyors indul.

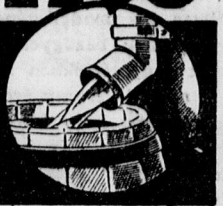
A Szegedi Hét nagy körültekintéssel összeállított programjában a művészet, tudomány és mezőgazdaság éppen ugy megtalálja az őt érdeklő látnivalókat, mint az ipar és a kereskedelem. Tiz különböző kiállitás sorakozik egymásután, a speciális szegedi termékek aukciója, a m. kir. Alföldi Mezőgazdasági intézet kisérletügyi és szakoktatási kiállitása, a lakberendezési vásár és a kereskedők kirakatversenye mellett.

A müvészet és irodalom a szabadtéri játékokban, a történelmi képekben, a pesti és szegedi filharmónikusok hangversenyén, a szegedi dalárdák és az alföldi leventezenekarok versenyén, Móra Ferenc, Juhász Gyula és Sik Sándor irodalmi estjén, képzőmüvészeti és iparmüvészeti kiállitáson jut szóhoz.

Nem volna teljes a beszámoló, ha hiányozna belőle a zenés takarodó, a néprajzi felvonulás, a garden partyk, a hadastyánok táborozása, a frontharcosok zászlóavató ünnepélye, amelyen az ország minden részéből 10 ezer frontharcos sereglik Szegedre és külön emlitjük a nagy tiszai viziünnepélyt a város ujjáépitésének 50 éves fordulójára.

Az érdekes ünnepélyre a debreceniek valósággal sereglenek.

50 FILLÉRÉRT
KÉT NAPILAPBAN
közöljük 10 szavas
APRÓHIRDETÉSÉT
hétköznap, vasárnap 70 fillérért.
KÉT NAPILAP
sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését naponta, ennélfogva
a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz
Debreceni Független Ujság

Henko

a kemény vizet esővizzé lágyitja!

A vegyvizsgálat szerint nem az injekció okozta id. Ferge Istvánné tragikus halálát

Hibátlan és ártalmatlan volt az injekció anyaga, amelynek befecskendezése után meghalt az életerős asszony — A törvényszéki orvos-szakértőkre vár a halál okának megállapitása

Rendkivüli feltünést keltett az a rejtélyesnek látszó ügy, amelyben a napokban vezették be a vizsgálatot a debreceni hatóságok. — Mint már megirtuk, ifj. *Ferge* István hentesmester bejelentése alapján indult meg a vizsgálat. A hentesmester ugyanis édesanyja halálával kapcsolatban mondott el megdöbbentő adatokat. Előadta, hogy édesanyja néhány hónappal ezelőtt egy szvettert vásárolt, de azt csak kevés ideig tudta hordani, mert az erős anyagból készült öltözék feldörzsölte a nyakát. A dörzsölésnek egészen komoly következménye lett, mert bőrgyuladás támadt id. Ferge Istvánné nyakán. Az asszony ekkor orvoshoz ment, de a kezelés sem tudott rajta segiteni, mert a bőrgyuladás tovább kinozta. Sokáig járt kezelésre, de eredménytelenül, mig aztán a kezelőorvos elhatározta, hogy másfajta, erősebb hatásu gyógyszerrel próbál véget vetni a gyuladásnak.

Az orvos augusztus 4-én az ujfajta orvossággal intravénás injekciót adott az asszony karjába. Az injekció használt is, mert utána Fergéné könnyebben viselte el a fájdalmakat. Legközelebb augusztus 7-én ment kezelésre. Előzőleg nyugodtan elvégezte házi teendőit, megfőzte az ebédet, még négy üveg uborkát is elkészitett s egészen jókedvüen, fájdalmakról egyáltalán nem panaszkodva ment az orvoshoz.

Ujabb injekciót kapott a karjába, de alighogy az orvos megkezdte beléfecskendezni az orvosságot, rosszul lett és pár perc mulva elvesztette eszméletét. Nem sikerült magához téritени, mire az orvos azonnal értesitette a családot. — Fergéné leánya és fia a rendelőbe siettek, ahol az orvos késő estig kisérletezett azzal, hogy eszméletre téritse Fergéné-t, de eredménytelenül. Ekkor aztán kivitték az asszonyt az egyetemi klinikára, segiteni azonban már ott sem tudtak rajta, mert anélkül, hogy csak egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét, másnap hajnalban meghalt.

A rejtélyes haláleset ügyében természetesen azonnal megindult a vizsgálat és a hatóságok elrendelték id. Ferge Istvánné holttestének felboncolását. A boncolás aztán arra a szenzációs megállapitásra jutott, hogy az asszony halálát mérgezés következtében beállott szivbénulás okozta.

A boncolás adatai alapján folytatták aztán tovább a vizsgálatot. A hatóságok lefoglalták a maradék orvosságot, amelyből a fecskendezés történt s felküldték Budapestre az Országos Vegyvizsgáló Intézethez.

A Vegyvizsgáló Intézet vizsgálatának eredménye szombaton délelőtt érkezett meg Debrecenbe dr. *Preineszberger* Jenő vizsgálóbiróhoz. A vegyvizsgálat megállapitotta, hogy az orvosság, amelyet az orvos befecskendezett, teljesen hibátlan volt és semmi esetre sem okozhatta Fergéné halálát.

A Vegyvizsgáló Intézet véleménye után most már szinte nyilvánvalóvá vált a hatóságok előtt, hogy idősb Ferge Istvánné halálát nem a hibás orvosság, hanem minden valószinüség szerint a kezelés közben az asszony szervezetében beállott komplikációk okozták. Épen ezért a törvényszéki orvosszakértők folytatják tovább a vizsgálatot, hogy pontosan és minden kétséget kizáróan megállapitsák, mi okozta az 51 esztendős, 92 kilós, életerős asszony tragikus halálát.

Sikert arattak a dzsemborin a debreceni cserkész-repülők

A vitorlázásban, siklórepülésben a sík debreceni földön gyakorlatlan fiuk szép győzelmeket arattak a modellversenyen

Mint ismeretes, a IX. cserkészkerület vezetősége az év elején megbizta vitéz *Szegedy* Gyula müszaki tanácsos, intéző bizottsági tagot a IX. cserkészkerület vitorlázó örsének megszervezésével. A sikeres szervezés, elméleti kiképzés és vizsga után a vitorlázó örs 9 tagja vitéz *Szegedy* Gyula müszaki tanácsos és *Szombathy* Imre gépészmérnök, ipariskolai tanár vezetésével felutazott a Jamboreera, hogy ott a Cserkész-szövetség által megigért vitorlázó repülésben magát kiképezze. Az alföldi fiuk nagy ambicióval és törhetetlen kitartással utaztak céljuk felé, tudatában annak, hogy az ujabb vitorlázó repülési elmélet egyenesen az Alföldet jelöli ki a világ legkellemesebb thermikus és kumulus vitorlázó terepévé. A vitorlázó gépek kormányzásának megtanulásához azonban a siklógépeken keresztül vezet a nehéz s nem épen veszélytelen ut, amely gépekkel azonban csak alkalmas dombos és hegyes vidéken lehet kisérletezni. Ezért kellett a cserkészfiuknak a gödöllői cserkész repülő altáborba utazniok. Kitüzött céljukat nem érhették el teljesen, mert a tábor nagy létszáma, a kedvezőtlen szélviszonyok, a tábor épitésével járó sok elfoglaltság miatt csak két-háromszor tudták magukat a domb tetejéről kilövetni. Ez a kevés repüléspróba korántsem elegendő ahoz, hogy a kormányfelületek kezelését elsajátitsák, különösen nem elég ahoz, hogy a sima és hosszabban tartó repüléshez szükséges „A" vizsgát letegyék. Sok nehézséget kell tehát a debreceni cserkészeknek addig még leküzdeniök, amig Debrecen felett, Debrecen büszkeségére vitorlázhatnak.

Emlitésre érdemes tény az, hogy amikor vitéz *Rákossy* légügyi tábornok ur a jamboreei repülőteret meglátogatta, örömének adott kifejezést akkor, amikor az Alföld fiait a repülők között Debrecennel képviselve látta.

Vitéz Szegedy Gyula müszaki tanácsos nem tartózkodhatott repülői között, mert hivatása cserkész rövid-hullámu adó és vevő állomás vezetéséhez kötötte s csak néha ment ki a 3 km. távolságban táborozó fiaihoz, hogy ezeket jó munkára serkentse. A fiuk megtették kötelességüket, megmutatták, hogy nemcsak a lovat, de a repülőgépet is meg tudják ülni.

Ha a siklórepülés tanulásában nem is tudtak a debreceniek, rajtuk kivül álló okok miatt, eredményt felmutatni, annál szebb teljesitményt értek el modell-gépeikkel, mert a repülőtéren 12-én és 14-én megtartott repülőmodell-versenyen a debreceni fiuk sorozatos győzelmétől visszhangzott az egész gödöllői repülő altábor.

A debreceniek tudását ismerték eddig is az illetékes körök s ezt méltányolták is azzal, hogy az altábor parancsnoka a IX. cserkészkerület vitorlázó örsének parancsnokát, Szombathy Imre okl. gépészmérnököt kérte fel arra, hogy vállalja el a modell-bemu-

Szabványos
Ilőlapok
olcsón beszerezhetők
Nagy Károly és Társai
könyvnyomdájában
Ferenc József ut 49.
Telefon 20-18.

A „TISZANTULI IPARI VÁSÁR"
1933. szept 3-tól 8-ig
30 filléres általános belépőjegyével
a vásá rminden egyes csoportját látogathatja!
1. Az óriási méretü **Kollégiumi** területen elhelyezett vásár várost!
2. Az **„Arany Bika disztermében"** és az ehez tartozó többi termekben elővarázsolt **„Tiszántuli Ipari Vásár Nagy Áruházát"!**
3. A **„Kereskedő Társulat" disztermében** és többi helyiségeiben felállitott Butor és Iparmüvészeti csoportot!
4. A **„Divat bemutatókat"** ugy a Kollégium területén, mint az **„Arany Bika szálloda disztermében** a **„Tiszántuli Ipari Vásár Nagy Áruházában"!**
5. Állandó **zenekari, rádió** és **gramofon hangversenyeket** ugy a **Kollégium udvarán,** mint az **„Arany Bika szálloda" disztermében** a **„Tiszántuli Ipari Vásár Nagy Áruházában"!**

Debreceniek a rádió cimbalom-ötös hangversenyében

A rádió rendkivüli érdeklődésre méltán számot tartó hangversenyt rendez augusztus 25-én, pénteken este fél 8 órai kezdettel: bemutatja hallgatóinak a „Magyar cimbalomötöst", amely a ritkán játszott magyar klasszikus müvek, kuruc és népdal-költészeti gyöngyszemek müvészi és magyar előadására alakult. Ebben az ötösben két kitünő debreceni muzsikus is van. Az egyik a cimbalomötös megteremtője és vezetőhegedüse: Szücs Gergely városi zeneiskolai tanár, a másik pedig a debreceni zenei élet régóta sokra tartott müvésze: Páricsy Pál, aki most a Nemzeti Szinház koncert mestere. A hangverseny igy kétszeresen tarthat számot nagy érdeklődésre Debrecenben.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 19-én, szombaton a következő bejelentések történtek:

Születések: Burai Sándor gazdálkodó, fiu: Mihály. Eszenyi Mihály földmunkás, fiu: József. Bereczki György cipészsegéd, fiu: Zoltán.

Eljegyzés: Svets Gyula—Pap Anna.

Házasságok: Elek Sándor—Szilágyi Margit. Balogh József—Oláh Zsuzsánna. Fényi Gábor—Tamás Zsófia. Nagy Sándor—Harsányi Róza. Horváth József—Polgár Erzsébet. Bartha Sándor—Szabó Ilona. Láposi Imre—Nemes Róza.

Halálozás: Nagy Bálintné Vári Zsuzsánna ref. 56 éves, Faiskola u. 4.

HÁZAT KERESNEK MEGVÉTELRE tőkeerős egyének, akik pénzüket befektetni kivánják. El akarja adni házát? **Hirdessen lapunkban,** biztos vevőre talál. **50 fillérért 2 napilapban jelenik meg hirdetése,** ha nálunk adja fel.

Debreceni fiurák

A HYMEN-GÖRL

Csunya? Nem. Szép? Láttunk már szebbet is. Nagyon okos? Semmiesetre. Ostoba? Szó sincs róla. Fogai? Épek. Szája, orra, füle? Rendes. Alakja? Egészen türhető. Életkora? Huszon... Családja? Jó középpolgári. Hozománya? Majdnem a fele annak, amennyit mondanak, tehát legalább 20.000 pengő.

És ezt a takaros, kifogástalan urileányzót megölték a debreceni házassági piacon. A gyilkosok: a saját szülei. A gyilkosság indoka: mindenáron férjhez akarják adni.

A türelmetlen szülők hymengörlt faragtak szegény gyermekükből.

Miért siettek ugy vele? Ki tudná megmondani? Az apa jó állásban van, vagyonos ember, ötszobás lakásuk van, a lányukat rajongásig szeretik. Soha senki nem jöhet rá a türelmetlen sietség okára. Valami mániákus görcs gyötri a papát és mamát. Férjhezadási görcs. Láthatatlan idegsokk rázza őket. Sulyos betegség ez, amelyről nem tudni miként keletkezik. Hirtelen jön, mint a vihar és csak egyetlen orvossága van: a menyegző. De ezt a gyógyszert nem lehet patikában kapni. A korzón kell hajszolni, tánctermekben, bálokon, zsurokon, vacsorákon, fürdőhelyeken, tenniszpályákon, kirándulásokon. És minél inkább hajszolják, annál inkább menekül. A vitustáncos szülők pedig minél inkább menekül, annál inkább hajszolják.

A város kezdetben értetlenül nézte ezt a versenyfutást. Miért csinálják? Később komikus aláfestést nyert a hajsza. Most már egész Debrecen unja a vágtatást. Megszokták. Oda se néznek.

A szülők energiája kifogyhatatlan ősforrásokból táplálkozik. Kudarc kudarc után zudul rájuk, a háztüznézések egymást váltogatják, zsur következik zsurra, bál bálra, táncestély táncestélyre, de valahányszor meglép egy udvarló, valahányszor visszaugrik egy völegényjelölt, a felsült szülők csak egyetlen napig hevernek aléltan, aztán elnyühetetlen erővel ugranak talpra és lázas izgalommal ujabb rohamra indulnak a házasulandó fiatalemberek hada ellen.

Országos méretü harci szervezetet épitettek ki.

1. Nagynénik és sógorasszonyok kara. Mármarosszigettől Pécsig, Alsókubintól Brassóig ugy dolgoznak a hölgyrokonok, mint a benzinmotor. Dohognak, prüszkölnek, zakatolnak és ellenállhatatlan áradással sodorják Debrecen felé a jövendőbeliket. Hetenként átlag egy háztüznéző teszi tiszteletét, végigeszi a lukullusi uzsonnát, rogyásig gatja a házikisasszony zongorainterpretálásában Chopin-mazurkáit és Gounod Ave Mariáját, végigeszi a végtelen uzsonát, rogyásig táncol a Bika fehér szalonjában, megissza a papa által fizetett bólét, hajnalban spiccesen hazakiséri a családot, a kapunál forró kézcsókkal bucsuzik, délelőttre vizitet igér, visszasétál a szállóba, megmosdik és a kora reggeli gyorssal elszökik a városból, hogy soha többé ne jöjjön vissza.

2. A régi monarchia területén az összes titkos és nyilt profi házasságközvetitők tiz éve dolgoznak a debreceni hymen-görl elhelyezése érdekében. Külön levelezési dosszié áll az irodájukban „Debrecen" felirással és félévenként uj fényképcsomagot kapnak. A divat változó, a frizura változó, a szülők vigyáznak, hogy a fényképek korszerüek legyenek. Csak éppen szegény leányzó nem változik, ő még most is azonos s aki a házasságközvetitőnél végignézi kronologiai sorrendben a fényképeket, az láthatja, hogy a szeme egyre szomorubb, az arca egyre ványadtabb és hiába erölködik a retusálással a fényképész: két keserü vonás fedezhető már fel az aligfestett cseresznyeszáj mellett. Nem lehet tagadni, hogy a közvetitők dühödt ambicióval dolgoznak (háromszoros jutalékot igért a papa) s ma már Középeurópában aligha van olyan huszonnégytől harmincnyolcig terjedő legényember, fiatal özvegy vagy „önhibáján kivül elvált" férfi, akinek ne ajánlották volna az ártatlan debreceni hymengörlt. Persze, óvatossági szempontokból (ugyan, miért nevessen a város?) a közvetitők által felhajtott urakat nem Debrecenben próbálják a vágóhidra cipelni, hanem főként Pesten vagy mondén fürdőhelyeken. Épen ezért a hymen-görl sokat utazik kül- és belföldön. Kedden Siófokon mutatják be egy „ajánlott' ujvidéki gentlemannek, pénteken Lillafüreden hozzák össze egy nagyszebeni fiatalemberrel, vasárnap pedig Teplicen vonszolnak elébe egy marosvásárhelyi nászvadat. A fiatalemberek, az elváltak és az özvegyek ilyenkor megeszik a vacsorát, táncolnak, bóléznak, csevegnek, fecsegnek s aztán — hipp-hopp — köd-előttük, köd-utánuk . . .

A fekete fátum üldözi a hymengörléket.

Pedig minden all right.

A hozomány deponálva van, a kelengye (babaholmikkal együtt) készen áll, a butorok be vannak raktározva s a papa egy külön betétkönyvön tartja tiz éve azt az 1500 pengőt, amely böven elég Debrecentől Firenzéig és vissza. A pap is régen betanulta már az esküvői beszédet, olyan régen, hogy néha át kell olvasnia, nehogy teljesen elfelejtse. A mama tiz éve megszövegezte az esküvői meghivót (a völegény nevének helyét kipontozta) s alig várja, hogy nyomdába küldhesse.

És minden hiába!

A leány 15 európai nyelven megtanulta az „igen" szót. Hátha valahol egy dán, egy holland, egy spanyol, vagy egy eszt kéri meg a kezét? Nem jöhet zavarba, már álmában is kiejti a boldogitó igent.

A mesebeli herceg nem jön, A mesebeli orvos sem, a mesebeli ügyvéd sem, a mesebeli mérnök sem, a mesebeli bankkönyvelő sem. Már egy jó házból való csinos és egészséges mesebeli munkanélkülivel is beérnék.

A sors kegyetlen játéka ez.

Tavaly ittjárt háztüznézőben egy bécsi kereskedő. Épkézláb, szobatiszta, snájdig fiu volt. Rettenetesen izlett neki az ebéd, elérzékenyülve hallgatja végig Chopint és Gounod-t, este lendülettel tangózott a nőegyleti bálon, kéjesen lehunyt szemmel üritette ki a bóléspoharakat, a fülébe huzatta a cigánnyal s mire pirkadni kezdett, az étterem sarokasztalánál sejtelmes hangon végre igy szólt:

— Drágám, nékem adná a kezét?

A szülők arca biborvörösre gyullt, a leányka pedig falfehér lett. A mama az asztal alatt a lábába rugott. Ettől magához tért.

— Jawohl... — lehelte.

A bécsi fiu a kezébe vette a kezét, kinyitotta a tenyerét, hosszasan nézte s aztán igy szólt:

— Maga sokáig fog élni...

— ?

— Igen, igen, nézze csak, milyen hosszu az életvonala. Én ugyanis amatőr tenyérjós vagyok.

És visszaengedte a forró leánykacsót.

Eddig csak ez az ur kérte meg a kezét. És az is csak igy.

Szegény örökös debreceni hymengörl . . .

ORDAS.

Ma, vasárnap és holnap, hétfőn FÉLÁRU SZELVÉNYES előadások

VIGSZINHÁZBAN
3 órás előadások! Két sláger!
LUCIE ENGLISCH
ragyogó vigjátéka:
„HA A FÉRJ CSAPODÁR"
Ezenkivül:
„TÁNCOL A KONGRESSZUS"
Előadások: 3—6—9 órakor.
Hétfőn:
Háromórás előadások!
„SZABAD A CSÓK"
Norma Shearer filmje
és
„A FENSÉG MULAT"
Halmay Tibor—Georg Alexander
a főszerepben.
Előadások: 6 és 9 órakor.

URÁNIÁBAN
Három órás előadások!
„JÁTÉK AZ ÉLETTEL"
„RAJNAI TAKARODÓ"
„TITOKZATOS ÁLARCOS"
Előadások: 3—6—9 órakor.
Hétfőn:
„TANCOL A KONGRESSZUS"
és
„A FEGYENC"
Várkonyi Mihállyal.
Előadások: 6 és 9 órakor.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.
FÉLÁRU-SZELVÉNY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
a VIGSZINHÁZ vagy URANIA
auguszt. 20. v. 21-i bárm. előadására

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.
FÉLÁRU-SZELVÉNY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
a VIGSZINHÁZ vagy URANIA
auguszt. 20. v. 21-i bárm. előadására

Filléres gyors indul a Szegedi Hétre

A Szegedi Hét intézőbizottsága hetek óta szorgalmas munkával készíti elő az augusztus 26-án kezdődő és szeptember 3-ig tartó ünnepi hetet, amelyre 27-én Debrecenből is filléres gyors indul.

A Szegedi Hét nagy körültekintéssel összeállított programjában a művészet, tudomány és mezőgazdaság éppen ugy megtalálja az őt érdeklő látnivalókat, mint az ipar és a kereskedelem. Tiz különböző kiállitás sorakozik egymásután, a speciális szegedi termékek aukciója, a m. kir. Alföldi Mezőgazdasági intézet kisérletügyi és szakoktatási kiállitása, a lakberendezési vásár és a kereskedők kirakatversenye mellett.

A müvészet és irodalom a szabadtéri játékokban, a történelmi képekben, a pesti és szegedi filharmónikusok hangversenyén, a szegedi dalárdák és az alföldi leventezenekarok versenyén, Móra Ferenc, Juhász Gyula és Sik Sándor irodalmi estjén, képzőmüvészeti és iparmüvészeti kiállitáson jut szóhoz.

Nem volna teljes a beszámoló, ha hiányozna belőle a zenés takarodó, a néprajzi felvonulás, a garden partyk, a hadastyánok táborozása, a frontharcosok zászlóavató ünnepélye, amelyen az ország minden részéből 10 ezer frontharcos sereglik Szegedre és külön emlitjük a nagy tiszai viziünnepélyt a város ujjáépitésének 50 éves fordulójára.

Az érdekes ünnepélyre a debreceniek valósággal sereglenek.

50 FILLÉRÉRT
KÉT NAPILAPBAN
közöljük 10 szavas
APRÓHIRDETÉSÉT
hétköznap, vasárnap 70 fillérért.
KÉT NAPILAP
sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését naponta, ennélfogva
a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz
Debreceni Független Ujság

Henko

a kemény vizet esővizzé lágyitja!

A vegyvizsgálat szerint nem az injekció okozta id. Ferge Istvánné tragikus halálát

Hibátlan és ártalmatlan volt az injekció anyaga, amelynek befecskendezése után meghalt az életerős asszony — A törvényszéki orvos-szakértőkre vár a halál okának megállapitása

Rendkivüli feltünést keltett az a rejtélyesnek látszó ügy, amelyben a napokban vezették be a vizsgálatot a debreceni hatóságok. — Mint már megirtuk, ifj. *Ferge* István hentesmester bejelentése alapján indult meg a vizsgálat. A hentesmester ugyanis édesanyja halálával kapcsolatban mondott el megdöbbentő adatokat. Előadta, hogy édesanyja néhány hónappal ezelőtt egy szvettert vásárolt, de azt csak kevés ideig tudta hordani, mert az erős anyagból készült öltözék feldörzsölte a nyakát. A dörzsölésnek egészen komoly következménye lett, mert bőrgyuladás támadt id. Ferge Istvánné nyakán. Az asszony ekkor orvoshoz ment, de a kezelés sem tudott rajta segiteni, mert a bőrgyuladás tovább kinozta. Sokáig járt kezelésre, de eredménytelenül, mig aztán a kezelőorvos elhatározta, hogy másfajta, erősebb hatásu gyógyszerrel próbál véget vetni a gyuladásnak.

Az orvos augusztus 4-én az ujfajta orvossággal intravénás injekciót adott az asszony karjába. Az injekció használt is, mert utána Fergéné könnyebben viselte el a fájdalmakat. Legközelebb augusztus 7-én ment kezelésre. Előzőleg nyugodtan elvégezte házi teendőit, megfőzte az ebédet, még négy üveg uborkát is elkészitett s egészen jókedvüen, fájdalmakról egyáltalán nem panaszkodva ment az orvoshoz.

Ujabb injekciót kapott a karjába, de alighogy az orvos megkezdte beléfecskendezni az orvosságot, rosszul lett és pár perc mulva elvesztette eszméletét. Nem sikerült magához tériteni, mire az orvos azonnal értesitette a családot. — Fergéné leánya és fia a rendelőbe siettek, ahol az orvos késő estig kisérletezett azzal, hogy eszméletre téritse Fergéné-t, de eredménytelenül. Ekkor aztán kivitték az asszonyt az egyetemi klinikára, segiteni azonban már ott sem tudtak rajta, mert anélkül, hogy csak egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét, másnap hajnalban meghalt.

A rejtélyes haláleset ügyében természetesen azonnal megindult a vizsgálat és a hatóságok elrendelték id. Ferge Istvánné holttestének felboncolását. A boncolás aztán arra a szenzációs megállapitásra jutott, hogy az asszony halálát mérgezés következtében beállott szivbénulás okozta.

A boncolás adatai alapján folytatták aztán tovább a vizsgálatot. A hatóságok lefoglalták a maradék orvosságot, amelyből a fecskendezés történt s felküldték Budapestre az Országos Vegyvizsgáló Intézethez.

A Vegyvizsgáló Intézet vizsgálatának eredménye szombaton délelőtt érkezett meg Debrecenbe dr. *Preineszberger* Jenő vizsgálóbiróhoz. A vegyvizsgálat megállapitotta, hogy az orvosság, amelyet az orvos befecskendezett, teljesen hibátlan volt és semmi esetre sem okozhatta Fergéné halálát.

A Vegyvizsgáló Intézet véleménye után most már szinte nyilvánvalóvá vált a hatóságok előtt, hogy idősb Ferge Istvánné halálát nem a hibás orvosság, hanem minden valószinüség szerint a kezelés közben az asszony szervezetében beállott komplikációk okozták. Épen ezért a törvényszéki orvosszakértők folytatják tovább a vizsgálatot, hogy pontosan és minden kétséget kizáróan megállapitsák, mi okozta az 51 esztendős, 92 kilós, életerős asszony tragikus halálát.

Sikert arattak a dzsemborin a debreceni cserkész-repülők

A vitorlázásban, siklórepülésben a sík debreceni földön gyakorlatlan fiuk szép győzelmeket arattak a modellversenyen

Mint ismeretes, a IX. cserkészkerület vezetősége az év elején megbizta vitéz *Szegedy* Gyula müszaki tanácsos, intéző bizottsági tagot a IX. cserkészkerület vitorlázó örsének megszervezésével. A sikeres szervezés, elméleti kiképzés és vizsga után a vitorlázó örs 9 tagja vitéz *Szegedy* Gyula müszaki tanácsos és *Szombathy* Imre gépészmérnök, ipariskolai tanár vezetésével felutazott a Jamboreera, hogy ott a Cserkész-szövetség által megigért vitorlázó repülésben magát kiképezze. Az alföldi fiuk nagy ambicióval és törhetetlen kitartással utaztak céljuk felé, tudatában annak, hogy az ujabb vitorlázó repülési elmélet egyenesen az Alföldet jelöli ki a világ legkellemesebb thermikus és kumulus vitorlázó terepévé. A vitorlázó gépek kormányzásának megtanulásához azonban a siklógépeken keresztül vezet a nehéz s nem épen veszélytelen ut, amely gépekkel azonban csak alkalmas dombos és hegyes vidéken lehet kisérletezni. Ezért kellett a cserkészfiuknak a gödöllői cserkész repülő altáborba utazniok. Kitüzött céljukat nem érhették el teljesen, mert a tábor nagy létszáma, a kedvezőtlen szélviszonyok, a tábor épitésével járó sok elfoglaltság miatt csak két-háromszor tudták magukat a domb tetejéről kilövetni. Ez a kevés repüléspróba korántsem elegendő ahoz, hogy a kormányfelületek kezelését elsajátitsák, különösen nem elég ahoz, hogy a sima és hosszabban tartó repüléshez szükséges „A" vizsgát letegyék. Sok nehézséget kell tehát a debreceni cserkészeknek addig még leküzdeniök, amig Debrecen felett, Debrecen büszkeségére vitorlázhatnak.

Említésre érdemes tény az, hogy amikor vitéz *Rákossy* légügyi tábornok ur a jamboreei repülőteret meglátogatta, örömének adott kifejezést akkor, amikor az Alföld fiait a repülők között Debrecennel képviselve látta.

Vitéz Szegedy Gyula müszaki tanácsos nem tartózkodhatott repülői között, mert hivatása cserkész rövid-hullámu adó és vevő állomás vezetéséhez kötötte s csak néha ment ki a 3 km. távolságban táborozó fiaihoz, hogy ezeket jó munkára serkentse. A fiuk megtették kötelességüket, megmutatták, hogy nemcsak a lovat, de a repülőgépet is meg tudják ülni.

Ha a siklórepülés tanulásában nem is tudtak a debreceniek, rajtuk kivül álló okok miatt, eredményt felmutatni, annál szebb teljesitményt értek el modell-gépeikkel, mert a repülőtéren 12-én és 14-én megtartott repülőmodell-versenyen a debreceni fiuk sorozatos győzelmétől visszhangzott az egész gödöllői repülő altábor.

A debreceniek tudását ismerték eddig is az illetékes körök s ezt méltányolták is azzal, hogy az altábor parancsnoka a IX. cserkészkerület vitorlázó örsének parancsnokát, Szombathy Imre okl. gépészmérnököt kérte fel arra, hogy vállalja el a modell-bemu-

Szabványos
Ilőlapok
olcsón beszerezhetők
Nagy Károly és Társai
könyvnyomdájában
Ferenc József ut 49.
Telefon 20-18.

tatók vezetését és a modell-verseny birálóbizottságának elnöki tisztét.

A modellek a tábor sportterén és az arénában többször nagy tetszésnyilvánitás közepette szerepeltek s a nem modellező cserkészfiuk érdeklődéssel nézegették a cserkészmunkára igen alkalmas kis modell-gépeket, melyekkel a gyerekek kézügyességüket és tudásukat nagymértékben fejlesztették.

A modell-verseny érdekességét nagyban emelte, hogy időközben megérkezett a székesfehérvári repülőgép- és motorszerelők országos szakiskoláinak hivatásos modellező csoportja, akik versenyen kivül indulva, a gummimotoros gépek teljesitményét világrekord teljesitménnyé fejlesztették ki.

Világos, hogy a gummimotoros gépek teljesitményében a cserkészet a hivatásos modellezők mellett lemaradt, azonban annál nagyobb dicsőség volt az, amikor a debreceniek a siklórepülő modellekkel azokat is mintegy tönkreverték.

Egyébként a modellverseny eredménye a következő:

Siklógépeknél:

Időrepülésben: Első Békéssi Gábor iparostanonciskolai 954. sz. Török Bálint cserkészcsapat tagja 21 mp. rekord teljesitménnyel. A kultuszminisztérium tiszteletdiját, egy szép tenniszrakettet nyert 12 lapdával.

Második helyezettek: Erdélyi István villanygyári 166. sz. Rimanóczy-cserkészcsapat és Szatmáry Imre Török Bálint cs. cs. tagjai 19.6 mp.-es repüléssel; harmadik Szatmári Imre 18.4 mp.-el, akik a fenti teljesitményekért együtt 15 pengőt, egy ezüst ceruzát, egy jamboree inget, egy repülősapkát s egy cserkész zsebkést nyertek.

Távolsági repülésben első: Erdélyi István 98.35 m.-es, második Szatmári Imre 95.18 m.-es repüléssel. A székesfehérvári hivatásos modellezők csak 17.8 mp.-et és 98 m.-es eredményt értek el.

Gummimotoros gépeknél:

Távolsági repülésben első: Erdélyi István Debrecen 260 m-el, második Papp Zoltán Budapest 191.5 m.-es repüléssel.

Időben első: Szatmári Imre Debrecen 48.8 mp.-el, második Papp Zoltán Budapest a 12. VIII. R. nevü cserkészcsapat tagja. Szatmári a fenti teljesitményéért 5 pengőt s egy cserkészfokost kapott jutalomképen.

Megjegyezzük, hogy a székesfehérvári hivatásos modellezők teljesitményei 470 m. és 117 mp.-es repüléseik világviszonylatban is első helyen mozognak. A lengyelek gépjei 28 mp.-et és 160.6 métert repültek csak.

Azonban nemcsak a modellgépekkel tüntek ki a debreceniek, hanem fegyelmezettségükkel, szorgalmukkal is s ezért a jó táborozás emlékére, eltérően a többi repülőcsapatoktól, egy 80 cm. hosszu szép zöld selyem szalagot kaptak jövendő zászlójukra, mig a többiek csak 15 cm. hosszu szalagot kaptak. Azonkivül a csapat hat tagja táborozási emléklapot is kapott.

Debrecen ezek szerint büszke lehet fiaira, akik ily szép sikert értek el, akik az elsők az alföldi fiuk között a repülés meghonositásában.

PIAC UCCA 41.
Nemcsak olcsón, de jóminőségü
gyapjuszövetet, bélés árut
vásárolhat
Feldheim Dezsőnél, Debrecen.
Takarékosság Rt. tagjainak bevásárlási helye.

A magyar rádió műsorának gyászos romlása miatt számolni kell az előfizetők nagyarányu csökkenésével

Dilettáns kulturpolitika, izléstelen műsorok halmozása jellemzik a rádió vezetésének legutóbbi pár hónapját

A rádióműsor ügye nem egyszerü műsor-kérdés, olyan értelemben, ahogyan valamelyik szinház vagy zenei intézet műsora többé-kevésbbé amaz intézet és közönségének magánügye. A rádióműsor ügye országos kulturprobléma. A maga sajátos ható-területén belül ugyanugy a kritika legkomolyabb ellenőrzése alá kell vonni, mint akár a Nemzeti Szinház vagy Operaház műsorát. Sőt: mivel nyilvánossága minden más kulturintézményét sokszorosan meghaladja, fokozott mértékben foglalkoztatja a kritikát, amely érzi, hogy a rádióműsor az az ablak, amelyen át a művelt külföld kulturviszonyainkba betekintést nyer.

Megdöbbentő, hogy néhány hónap óta milyen fokozódó gyorsasággal romlik a rádió műsora, a romlás lejtőjén szinte megállithatatlan lendülettel rohan a kultur-nihilizmus felé. Ha azt kutatjuk, hogy mikor kezdődött meg az értékeknek ez az eszeveszett kihajigálása a rádió műsorából, azt látjuk, hogy Szőts Ernőnek, a magyar rádió néhai igazgatójának halálával nyomult előre a rádió vezetőségében az az irányzat, amely kabaré-szinvonalra akarja süllyeszteni a rádió műsorát.

Tanácstalanságában az előfizetők megszavaztatásához folyamodik a rádió

Érdekes, hogy a rádió vezetősége népszámlálásszerü adatgyüjtéssel akarta alátámasztani a műsorra vonatkozó elgondolásait. Ezek az elgondolások egy balkáni szinigazgató műízlésén is alul maradnak, mert *a rádió korában* már az is tudja, hogy nem akkor szolgálja jól ki a közönséget, ha annak állitólagos izléséhez leereszkedik, hanem ha ujabb és ujabb ötletekkel annak izlését fejleszteni törekszik. De megtörtént a nagy csoda.

A rádió közönsége leszavazta az intézményes izléstelenséget. Általános meglepetésre kiderült, hogy a magyar közönség tiszta kulturára vágyik és százezerre tehető azoknak a száma, akik torkig vannak a nótaénekesekkel és társaikkal, ellenben sürgetve követelik a komoly zene és komoly irodalom kultuszát. Soha statisztika még elementárisabb erővel nem tett hitet a tömeg nemes lelkesedéséről, mint ez a rádióelőfizető-népszavazás. És soha csufosabban ki nem gunyolták ezt az elementáris erővel, impozáns számokban megnyilvánuló népakaratot, mint a rádió igen tisztelt vezetői. Attól kezdve, hogy nyilvánvalóvá lett, a komoly kultura hivei tulsulyban vannak, megindult a rádió műsorának romlása. Következetes tervszerüséggel, hétről-hétre fokozódó kiméletlenséggel irtják ki a műsor értékes számait és helyettesitik azokat tingli-tanglival.

Szalónzene, mint a rádió-izlés zenei csúcspontja

Találomra kiragadunk egy hetet a rádió műsor-foliánsaiból. Nyugodtan a véletlenre bizhatjuk, hogy melyik hetet választjuk, mert az egyik hét műsora ugyanolyan rossz, mint a másiké. Legfeljebb az obligát magyar dalokat Bodán Margit helyett Csóka Béla, a szirupos szalonzenét Mándits helyett Bertha szolgáltatja. A magyar rádió ugyanis végre mégis rászánta magát, hogy kultuszt teremtsen és megteremtette Magyarországon a szalonzene kultuszát. Ezzel beirta nevét aranybetükkel a szalonzene történetébe. Hogy miképpen támadt a rádió vezetőinek az a gondolata, hogy éppen a szalonzenét válasszák ki zenekultuszuk főtárgyává, nem tudhatjuk, de kinálkozik a feltevés, hogy bizonyára ez a műfaj felel meg a vezetőség izlésének és kulturájának. Csodálatos gazdagsággal, dus vegetációban virulnak a legkülönbözőbb szalonzenekarok a rádió melegitő-nevelő fókuszai körül, még az Operaház tagjaiból alakult zenekar és a Budapesti Hangversenyzenekar is lassanként szalonzenekarrá alakulnak át, bizonyára a mimikri-elmélet törvényei szerint, mert a Studióban csak az ilyen produkciók számára terem babér. Az augusztus 13-tól 20-ig terjedő héten például a következő szalonzenekari hangversenyekben volt részünk. Vasárnap a Budapesti Hangversenyzenekar adott szórakoztató zenét, szalonzenekari műsorral. Hétfőn a Mándits szalonzenekar és a Heidelberg-trió, kedden megint a Budapesti Hangversenyzenekar szalonzenekari számai, majd Bertha István és a Polgár Tibor vezénylete alatt müködő másik szalonzenekar húzta a fülünkbe este héttől szinte megszakitás nélkül tizenegyig, akkor is csak azért hagyták abba, mert Toll Árpád és Jancsi tolakodtak eléjük. Szerdán a változatosság kedvéért a Berend szalonzenekart hallottuk, de ezen a napon két gramofonhangverseny is volt, szintén szalonzenekari számokkal, nem szólva Major Aranka nevü énekesnő éjszakai magánhangversenyéről, amely szintén szalonzenekari szinvonalu volt. Csütörtökön megint két gramofonhangverseny adott szalonzenét, még pedig délelőtt, ezekhez csatlakozott a bűbájos balalajka-zenekar, az Állástalan Zenészek Zenekara cimen működő szalonzenekar, az Operaház tagjaiból alakult zenekar szintén szalonzenével és egy ujabb esti szalonzene-gramofonhangverseny. Csütörtökön kulminált tehát a szalonzene. Pénteken a Szervánszky szalonzenekar és gramofonlemezek tarkitják a szintelen műsort, szombaton pedig a postászenekar és háromizben gramofonlemezek szolgáltatnak szalonzenét. Nemcsak a jóizlést sérti, hogy a magyar rádió a zenének egy olyan válfaját favorizálja, amely igazi lelki üdülés helyett az olcsó szentimentálizmus, üres hatásvadászat és nagyvárosi kulturmáz bacillusait terjeszti, müveltség helyett a felületességet terjeszti; — hanem ugyanakkor bünt követ el az igazi kultura ellen azzal, hogy e korcs műfaj tultengő térfoglalása teljesen kiszoritja azokat a műsorszámokat, amelyeket minden más ország rádiója szaporitani törekszik. Azon a pénzen, amit szalonzenére költenek nálunk, egy teljes létszámu uj filharmónikus zenekart szervezhettek volna. Egy ilyen rádiózenekar a magyar zenekultura komoly tényezője lehetne, egy uj karmestergeneráció nőhetne fel a Studió falai között, uj magyar szerzők müveit mutathatnák be, szóval a rádió a magyar zenekutura komoly tényezőjévé válhatna.

Külföldi állomásokon a télt hónapokban jó operaelőadásokat hallunk, nyáron ugyanezek az állomások gramofon-operákat adnak. A magyar rádió vezetősége a lemezek kiválasztásában még nem jutott el odáig, hogy csak egyszer is műsorára tüzött volna egy ilyen gramofon-operát. A lemezeket olyan művészi egyhanguséggal váltogatják, hogy a valamikor oly kedvelt, változatos gramofonversenyek az unalom extázisát keltik fel. A Siciliana, Hindu Dal ezeknek a műsoroknak a tengelye. Az, hogy klasszikus értékü lemezeket bizonyos rendszer szerint is

T. Kereskedő Úr!
Zsufolt az Ön raktára?
Nem akarja télre eltenni nyári portékáját?
a Független Ujság hirdetései utján
könnyen eladhatja árujat!

lehetne előadni és igy egyórás Beethoven-, Wagner- vagy Chopin-hangversenyeket rendezni, ez eszébe sem jut a rádió vezetőségének. Babonás félelem tartja vissza még annak a halvány látszatától is, hogy a műsor összeállitásában talán valamelyes műgond vagy művészi rendszer játszott volna közre.

Hogy ez a teljesen rendszertelen műsoradagolás és a saját hivatását fel nem ismerő kulturpolitika eddig nagyobb visszhangot nem keltett, annak több oka van. Azok, akik a rádió műsorában csupán a tánczenét és sörfogyasztási kedvük serkentését keresik, hamarabb és hangosabban adnak kifejezést kivánságaiknak, mint a kulturember, aki azt várja, hogy a rádió szobájának négy fala közé elhozza mindazt a kincset, amit eddig csak drága pénzen és szórványosan szerezhetett meg magának. A sajtó ujabban meglehetősen közömbössé vált a rádióval szemben és nem kiséri komoly kritikával a műsort.

A rádióelőfizetők nagyrésze csak azért nem adja vissza engedélyét és fizeti tovább az előfizetési dijat, mert a külföldi állomások műsorában megtalálja azt, amit keres. Varsó, Prága, Milánó és Bécs kárpótolnak bennünket Budapest izléstelen és ötlettelen műsoráért. A közvéleményen a sor, hogy megmutassa, van ereje irányt szabni a magyar rádió műsorának. Ennek az irányváltozásnak mielőbb be kell következnie, mert a magyar zenekultura és általános izlésnevelés nagy ügye igy kivánják. Be kell következnie még akkor is, ha ez a változás a jelenlegi dilettáns vezetők nyugalombaküldésével járna együtt, mert inkább nyugdijazzanak néhány oda nemvaló urat, hogysem a magyar kultura ügyét helyezzék örök nyugalomra a rádió berkeiben.

FAY ÁRPÁD.

Szombaton délután meghalt a Nyugati uccai véres incidens főszereplője

Grünbaum Jenő vásári kikiáltó halálos ágyán sulyosan terhelő vallomást tett a vizsgálóbiró előtt Katona Imre rendőrfőtörzsőrmester ellen

A Nyugati uccai véres rendőrincidens szenvedő hősét, Grünbaum Jenőt pénteken délután 5 órától hosszabb időn keresztül hallgatta ki Preineszberger Jenő dr. vizsgálóbiró. Grünbaum elmondta, hogy a rendőr vele szemben erőszakosan lépett fel és igazolásra szólitotta. Ő azt mondta, hogy kabátja a szekéren van, abban vannak igazolványai, de különben is a szekéren levő tábláról leolvashatja személyi adatait. Menet közben a rendőr őt öklével orrbavágta és erre a váratlan támadásra huzta ő ki a kardját, amellyel a rendőr felé sujtott. A kard azonban kirepült a kezéből és közelharc fejlődött ki, amelynek hevében a rendőr Grünbaum egyik ujját megharapta. Katona Imre rendőrfőtörzsőrmester ekkor kirántotta revolverét és feléje lőtt. A golyó karját surolta és rémületéből még fel sem ocsudott, amikor a rendőr máris ujabb lövést adott le.

Grünbaum Jenőt megvizsgálta Horváth Arthur dr. törvényszéki orvosszakértő és megállapitotta, hogy a golyó Grünbaum jobboldalán ment be, keresztülfuródott a tüdőn és a hátán jött ki. Megállapitotta még az orvosszakértő, hogy Grünbaum egyik ujja meg van harapva és az orra közvetlenül a felső ajak fölött szintén sérülés nyomait viseli.

Grünbaumot a sebészeti klinikán megoperálták és a mütét az orvosok szerint sikerült is. Szombaton délután azonban Grünbaum állapotában váratlanul rosszabbodás állott be, komplikációk keletkeztek és rövid agónia után meghalt. Grünbaum holttestét fel fogják boncolni, amelynek eredménye szintén kihatással lesz a további vizsgálatra. Preineszberger Jenő dr. vizsgálóbiró különben hétfőn és kedden hallgatja ki a halálos incidens tanuit és ezektől a vallomásoktól függ, hogy az ügyészség ebben az ügyben ad-e ki vádiratot.

Aki teheti, tartsa buzáját!

— izeni Kállay miniszter a gazdáknak

Nemsokára a terményárak javulása várható, mert az osztrák piac most teljesen rendelkezésünkre áll és a többi gabonavásárló államok is rájönnek majd arra, hogy az idei magyar buza különlegesen nagyszerü minőségü

Nyiregyháza, aug. 19. Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter a termésértékesitéssel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— A terményáraknak katasztrófális világpiaci esése sajnos elsősorban az agrár exportállamokat érinti.

Egész Európában nagy termés van, a legnagyobb fogyasztó országok, mint pl. Németország, Franciaország és Olaszország el tudják látni magukat buzával, sőt Franciaország és Németország jelentős tételeket dobott a rotterdami piacra is.

Tárgyalásaink során mégis sikerült nagy erőfeszitések és más oldalu áldozatok ellenében több mint

6 millió mázsa buza eladását biztositani,

a legtöbb helyen kedvezményeket is értünk el és ezek az eladási lehetőségek a kedvezmények betudásával a világpiaci áron felüli árakat biztositanak a magyar buza számára. Sajnos azonban, ezek

az eladások csak lassan indulhatnak meg, mert hiszen minden ország először a saját készleteit fogyasztja s a belföldi malmok az uj buzát alig vásárolják, mert az elkésett aratás következtében szeptember, október előtt nem tartják a buzát őrlésre alkalmasnak.

Meg vagyok győződve, hogyha ezek az eladások megindulnak és különösen, hogyha a külföld felismeri ez évi buzánk nagyszerü minőségét, jobb árakat fogunk elérni. Ezért mondtam egy gazdaküldöttségnek, hogy

aki teheti, tartsa az árut.

Természetesen éppen azok érdekében, akik kénytelenek az árukat eladni, azoknak, akjk tarthatják, okvetlenül tartani kell saját érdekükben is, de a köz érdekében is.

— Nagy jelentőséget tulajdonitok annak, hogy

az osztrák piac ma teljes mértékben rendelkezésünkre áll és

A
„TISZÁNTULI IPARI VASÁR NAGY ÁRUHÁZA"
(Arany Bika diszteremben
és az ehez tartozó termekben)
1933. szeptember 3-tól 8-ig
a távol jövő képét vetiti a „Tiszántuli Ipari Vásárra" sereglők ezrei elé
Bemutatja, hogy majd évtizedek multán, ha Debrecennek világvárosi nagy forgalma lesz, ilyen állandó jellegü „Nagy Áruház" fog a vásárló tömegek rendelkezésére állani.

Nyugateurópai nivóban
tökéletes izléssel
tervezett
I.-ső rendü kivitelben,
roppant olcsó
a közismert
Meteor csillár
3 lg. modern csillár P 9·50
szines golyókkal
Részletre is.
Árjegyzék ingyen.
PIAC UCCA 9.
Bika mellett.

a vásárlásokat rövidesen megkezdi.

E vásárlásnak a terményárakra mutatkozó hatása bizonyára hamarosan jelentkezni fog. A kormány minden törekvése a terményárak emelésére irányul, igen nagy gondunk van a burgonyaértékesités kérdésére is. Kiviteli lehetőség alig áll rendelkezésünkre. Olaszországnak az idén nincs burgonyára szüksége, olyan eszközöket kell keresnünk, amelyek segitségével a burgonya belső árát biztositani tudjuk. Jól tudjuk, hogy az idei nagy termés csak akkor lett volna igazi áldás, ha az árak jobbak. Mindenesetre a boletta révén elértük azt, hogy áraink 3 pengővel az elérhető világparitásos ár felett fognak maradni. Tulajdonképpen ebben az évben nyilvánul meg a bolettának igazán sikerült volta. A nagy termés azonban egy csapásra eltüntet egy gondot a magyar falu felől és ez az ellátatlanság, az éhinség gondja.

KÖNYVESHAZ

CHILDERS:
A REJTÉLYES KÖNYV.

Számtalan detektivregényt, kalandorhistóriát olvastunk már, melynek középpontjában véres gyilkosság, megdöbbentő szélhámosság, vagy más sötét büntett áll, — ennek az uj kalandorregénynek hőse azonban egyszerüen egy könyv. Igaz, hogy nem közönséges könyv, egy elhunyt diplomata könyve, amelynek lapjai közé egy országok életébe vágó diplomáciai okmány van füzve. A különböző hatalmak kémszervezetei igy érthetően életre-halálra szóló hajszát inditanak a könyv birtokáért s ebben a titkos, földalatti harcban semilyen eszköztől sem riadnak vissza. Az ártatlannak látszó könyv körül igy sokkal izgalmasabb és végeredményben véresebb bonyodalom keletkezik, mint a megszokott detektivregényekben. A könyv fehér lapjait meleg vér szennyezi, emberek buknak el körülötte, életek semmisülnek meg, sorsok és boldogságok dőlnek össze. A rendkivül izgalmas regény minden lapja uj, meglepő helyzet elé állitja az olvasót, alig ismerünk az ujabb detektiv- és kalandorirodalomban olyan munkát, mely izgalmasságában és ugyanakkor irodalmi értékében Childers könyvéhez volna fogható. *A rejtélyes könyv* az Athenaeum uj és már is nagyon népszerü 96 filléres detektiv- és kallandorregény sorozatában jelent meg.

— **Emésztési gyengeség, vérszegénység,** lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkiütések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes **„Ferenc József"** keserüviz szabályozza a belek annyira fontos müködését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi **Ferenc József** viz hatása mindig kitünően beválik.

Alkonyatban

Megérkezett már az Alkonyat.
Virágokat altatott a kertben
S a piros Hold az égre ugy tapadt,
Mint szerelmeséhez simuló
Szelid asszonyarc.

Dalokat dudoltak a fák.
Egymásra leltek szerelmes párok
S mig feketébe öltözött az éj,
Vágyvonatok robogtak
A csillagok elé.

A csöndben halotti nesz.
Körül nehéz, meleg pára szállt —
Két kék szem a lelkembe bámult
S a szennyes földre könnyesen
Lebukott a Hold.

DR. BOROS JENŐ.

KOLLMANN FERENC
VIZVEZETÉK SZERELŐ
műhelyét Csokonai u. 5 sz. alá helyezte

Hézagpótló közegészségügyi intézménnyel gazdagodott Debrecen

A mai nehéz gazdasági viszonyok közepette, melyek minden társadalmi rétegre oly sulyosan nehezednek és minden téren oly sulyosan éreztetik hatásukat és oly sok egészséges elgondolásnak állitanak elháríthatatlan akadályt, örömmel jelentjük a hirt, hogy Debrecenben uj közegészségügyi intézmény alakult, a Therapia Egészségvédelmi Egyesület. Az egyesület célja azon társadalmi osztályoknak a beszervezése és egészségügyi ellátásáról való go ndoskodás, amelyek sem az OTI-be ,sem más hivatali, vagy vállalati betegbiztositó intézetben tömöritve nicsennek .A cél, amit az egyesület maga elé tüzött, feltétlenül szociális és magasabb közegészségügyi szempontból is szükségszerü.

Még szociálisabb azonban a mód, ahogyan ezt a célt el akarják érni. Mindössze havi 5 P az az összeg, amit a tagoktól tagsági dij fejében kér s ezért ugy a tag, mint családja betegség esetén, mindenkor magánszakorvos kezelését veheti igénybe, még pedig ugy, hogy akár a rendelőjében keresheti fel az orvost, akár fekvőbetegség esetén házhoz hivhatja azt. A minimálisra redukált tagsági dijjal lehetővé kivánja tenni az egyesület a legszélesebb társadalmi rétegeknek is, hogy tagjai sorába lépve, egészségükről és főleg gyermekeik egészségéről — anyagi megerőltetés nélkül gondoskodjanak.

Az egyesület tagjai szabadon választva igénybevehetnek mindenféle szakorvost. (Sebészt, belgyógyászt, fogászt, gyermekorvosi, fül-, gége-, orr-szakorvost, szülész és nőgyógyászt, bőr és nemi gyógyászt, szemészt stb.) Ezen szakok keretén belül előforduló mindennemü kezelést, vizsgálatot és bejárva — tehát nem feltétlenül kilinkán elvégezhetően — minden mütétet. (Például: mandulakivétel, tályognyitás, orr, garat mütétek, szülések levezetése, foghuzás, fogtömés, fogpótlások stb.)

14 NAPOS OLCSÓ VÁSÁR
SCHREIBER ADOLF
uri és női divatházában
DEBRECEN **Piac u. 19.**

A belügyminiszterium jóváhagyta az egyesület alapszabályait s ezzel müködésének alapját megvetette. Reméljük, hogy amennyi megértéssel találkozott az elgondolás a belügyminiszteriumban, éppen annyi megértéssel fog találkozni a társadalomban is, hogy eredményesen müködve már a közeljövőben éreztethesse hatását közegészségügyi viszonyain javitása körül.

Az egyesület hivatalos helyisége a Kossuth u. 28. szám alatt van, ahol d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig lehet a tagoknak felvétel céljából jelentkezni. Hogy tényleg mennyire hiányt pótol az egyesület, arra jellemző, hogy osztálykülönbség nélkül tömegesen jelentkeznek az emberek és kérik felvételüket.

A magunk részéről átértve a nemes célokat, csak örömmel üdvözölhetjük az egyesületet és sikert kivánunk müködéséhez.

Először 100.000, később 60.000 pengőre akarta Trettina megzsarolni az Ibuszt, de végül beérte 20.000 pengővel is

A „Magyarság" cimü lap nem bocsájtotta el, csupán szabadságolta közgazdasági rovatvezetőjét

Budapest, augusztus 19. Az IBUSz—Trettina-ügyben, amely ugy politikai, mint gazdasági körökben nagy hullámokat ver, ma délelőtt ujabb fejlemények következtek be. A kereskedelmi minisztériumban folytatták a Jakabbfy Károly miniszteri tanácsos által vezetett vizsgálatot. Ismételten kihallgatták az IBUSz több főtisztviselőjét, akik Trettina Jenővel a már ismertetett hosszadalmas tárgyalásokat folytatták.

Tasnády-Szücs András, az IBUSz alelnöke a kiszivárgott hirek szerint Tasnády-Szücs hangsulyozta, hogy magánkölcsönről szó sem volt és Trettina Jenőnek egy más lapválalattal való összeköttetései miatt tartották nagyjelentőségünek vele a megállapodást. Ebből is nyilvánvaló, hogy nem magánkölcsönről van szó. Különben is olyan hatalmas összeg emlitésével jelent meg az IBUSz-nál Trettina, hogy már maga ez a tény is kizárja a magánkölcsönt. Mintegy 100.000 pengőt követelt ugyanis Trettina Jenő, majd hosszas tárgyalás és különböző urakkal folytatott tárgyalás után szállitotta le igényét először 60.000, majd 35.000 pengőre. Végül 20.000 pengős összegben egyeztek meg.

Trettina Jenő több izben megjelent az IBUSz néhány vezetőjénél és bizonyitékokat produkált az IBUSz elleni támadások folytatására vonatkozóan. Fotokópiákat és különféle adatokat tárt a tárgyaló igazgatók elé, amiket olyan módon szerzett meg, hogy a Turchányi Egon birtokában levő iratcsomót kölcsönképpen elkérte és természetesen a képviselő tudta nélkül az IBUSz igazgatói elé tárta.

A hivatalos vizsgálat értesülésünk szerint megállapitotta, hogy Trettina Jenő az IBUSz-tól 20.000 pengőt kapott, megállapitotta, hogy ez az összeg nem kölcsön volt, hanem szabályszerü olyan természetü juttatás, amelyet propaganda cimén az IBUSz a lapoknak fizetni szokott és megállapitotta azt is, hogy a kifizetett összeg ellenértékéül olyan politikai szolgálatokat igért Trettina, hogy az IBUSz elleni támadásokat ugy a parlamentben, mint a sajtóban leszereli.

Természetesen Imrédy Béla pénzügyminiszter fog arról is dönteni, hogy ezeknek a megállapitásoknak alapján mi legyen a további teendő. Értesülésünk szerint az egész tényállásban, amit a vizsgálat kideritett, büncselekmény tényálladéka látszik fenforogni.

A pénzügyminiszter a vizsgálat eredményét Gömbös Gyula miniszterelnökkel fogja megbeszélni és a miniszterelnök dönt majd arról, vajjon az adatok alapján bünvádi utra tereljék-e az egész kérdést?

Maga a hivatalos jelentés rövidesen megjelenik.

A „Magyarság" cimü napilap ma reggeli számában közli, hogy Trettina Jenő, aki a lap közgazdasági rovatvezetője, az ügyre való tekintettel állását a vállalat rendelkezésére bocsátotta. A vállalat vezetősége ezt tudomásul vette és Trettina Jenőt a vizsgálat tartamára szabadságolta.

Bármilyen
könyvkötészeti
munkát
igen jutányos áron, elsőrangu kivitelben készitünk.
Nagy Károly és Társai
könyvkötészete
Ferenc József ut 49.
Telefon 20-18.

Ügyvédi numerus clausus

Az általános gazdasági élet megizmosodása nélkül, a nemzet többi rétegeitől elkülönitetten, lehetetlen az ügyvédség életstandardját feljavitani

Az általános gazdasági krizis fokozott mértékben érezteti hatását az intellektuális réteg egyik vezetőcsoportjánál: az ügyvédségnél, amely bár ma is elvégzi küzdelmes s idegölő feladatát, de e robotja eredményeként tagjai egy tekintélyes részének a régi kalács helyett igen sok esetben még a száraz kenyeret sem tudja ma már biztositani. A bajokkal kapcsolatosan számos orvoslási módot ajánlanak a jogélet vezetői s nem érdektelen, hogy egyesek — még a parlamentben is — nem egy alkalommal az ügyvédi numerus clausus behozatalát, mint a bajok egyik biztos remediumát hozzák javaslatba.

Ezen gondolat szószólói nagyrészben ma is azok táborából kerülnek ki, akik nacionalista jelszavak állandó hangoztatásával a magyar jelenre és jövendőre egyaránt oly káros s a magyar lélektől annyira idegen numerus clausus eszméjét a forradalmi megrázkódtatások után a felzaklatott köztudatba, — mint a gazdasági prosperitás egyik biztos eszközét, — dobták belé.

Bár az igazságügyi költségvetés tárgyalásánál az igazságügyminiszter az ügyvédi zártlétszám ellen foglalt állást, mégis több irányból igyekszenek egyes tényezők az igazságügyi kormányzatot álláspontjának megváltoztatására rábirni s igy e kérdés ma sem vesztette el aktuaitását.

A numerus clausus nem vált be a főiskolai képzés terén hiszen a diplomás egyének mivel sincsenek előnyösebb gazdasági helyzetben az egyetemekről mesterségesen kirekesztett egyének tömegével szemben. Nagyon valószinütlen tehát, hogy a zártlétszámnak az ügyvédi életben való alkalmazása rövid esztendők alatt bármi csekély eredményt is hozhatna.

A magyar ügyvédség mindig a nemes értelemben vett liberálizmusnak volt zászlóvivője s az ügyvédség egyeteme, kevesek kivételével, ma is jól tudja, hogy a gazdasági életben minden kényszerbeavatkozás csak a legnagyobb körültekintés s végszükség esetében alkalmazható és ugyanezen okból igen kényes dolog a kiválasztás e módjának a jogszolgáltatás egyik hatalmas tényezőjének táborába való átültetése.

Kiválasztódás mindig volt s ma is van, de ezt az élet hozza magával. Mert a létért való mindennapi küzdelemben az ügyvédség sorai közül is elhullanak — ma gyakran önhibájukon kivül — a kevésbé rátermettek, a gyengébb képességüek. Ezt a kiválasztódást felesleges, sőt veszedelmes ujabb mesterséges eszközökkel elősegiteni, avagy befolyásolni, mert kétségkivül csak azt jelentené a zártlétszám, hogy az érvényesülés lehetősége az ifjuság számára e területen is meg volna nehezitve és pedig valószinüleg az anyagilag kevésbé erős, de talán inkább tehetséges egyének előtt. A zártlétszám utat nyitva a nepotizmusnak, az egészségtelen protekcionizmusnak, ami joggal elkeseredést szülne azok lelkében, akik ezen életpályára nem véletlenül, hanem már kora ifjuságuk óta készülnek. S ha a numerus clausust alkalmaznák e foglalkozási ágnál, ugy joggal követelhetné a nemzet más szellemi, avagy fizikai munkából élő rétege is a zártlétszámnak a többi pályákra való törvényhozás utjáni kiterjesztését; kérdem azonban mi történjen azokkal, akiket mindenünnen kikesztenének?

Az ügyvédség anygi helyzete tényleg igen nehéz s az azon való gyors segitség a társadalom nemcsak ezen fontos rétegének ,de az egész államnak eminens érdeke, mert az ügyvédségnek az elégedetlenek, a szélsőséges elemek pártjába való sodródása ezek erejének jelentékeny növelését, tehát ellenoldalról az államfenntartó s igy a jogrend eszméjének érvényesülését biztositó réteg gyöngülését vonná maga után. Az ügyvédség helyzetén tehát segiteni kell, hiu ábránd azonban azt hinni, hogy az általános gazdasági élet megizmo sodása nélkül az ügyvédek életstandardját elkülönitve fel lehet javitani. De mindesetre vannak olyan módozatok, amelyek alkalmasak e bajok enyhitésére. Gondolok itt az ügyvédjelölti

— **A vér fölfrissitése** céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvizet inni.

álbejegyzések szigoru üldözésére, a zugirászat kérlelhetetlen kiirtására, az ügyvédség számára megteremtett munkaalkalmaknak a közérdek rovása nélküli kibővitésére, a közigazgatási eljárásban a középfoku biráskodás behozatalára stb. E lap hasábjai talán szükek arra, hogy e speciális kérdésekkel bővebben foglalkozzam, de rámutatok arra is, hogy amennyiben a kormányzókörök az adóstvédő intézkedések állandó foltozgatása helyett e védő rendelkezések mielőbbi lebontásával, illetve azok stabilizálásával a hitelélet, tehát a bizalmi folyamat ujbóli megindítását és annak megizmosodását elősegitenék, — elsősorban a rövidlejáratu adósságoknak 40—50 éves lejáratu törlesztéses kölcsönökké való átalakitására gondolok, — ugy ez nemcsak az ügyvéd, hanem — mint arra Tyler népszövetségi megbizott is rámutatott a közelmultban kiadott jelentésében — a gazdasági élet egész vonalán rövid időn belül éreztetné áldásos hatásait.

Dr. Erdős Imre.

Egyszer mindenki mélyre süllyed!

Mindenki hordja bent:
a bíró a talár alatt,
a munkás csüggedt ereiben,
a miniszter is hordja azt,
a király koronája
alatt ez van bezárva,
a csillogó várost egyszer
nagy robajjal ez dönti fel: —
mindenki hordja a HOMÁLYT,
mely szüli a halált,
szüli a fényt,
a zúgó jegenyét,
a tölgyet és juhart,
a szélvészt és vihart!

Mindenki hord egy új világot,
amely a régit szétveti!
Zászlódat hiába lengeti,
hiába irsz örök betűt
a lobogókra álmatag:
egyszer az új hajnal besüt
és a zászlók szétmállanak!
Hiába futsz előle
a messze levegőbe,
a felleges azurba,
hol szárnyal a pacsirta:
lehullsz lankadtan, mint a kő,
szíved ezer darabra tör,
s hol büszke fényed kialudt,
fölötted út lesz, puszta út!

Mindenki hordja bent:
a bíró a talár alatt,
a munkás csüggedt ereiben,
a miniszter is hordja azt:
egyszer mindenki mélyre süllyed,
mint az országúton a fűvek!

GULYÁS PÁL.

— **Kényelmes érzés** villanykapcsolóval, egy kézmozdulattal világosságot gyujtani. Ugyanilyen kényelmes a hálózati rádió üzembehelyezése is. Ott, ahol villamosáram van, régen elfelejtették a petroleumlámpát, azonban még sokan vannak, akik nem használják ki a lakásukban lévő hálózati áram előnyeit — rádiózásra. Igen kellemetlen pedig fejhallgatót állandóan fülön tartani, amellett helyhez is van kötve a hallgató. A hálózati rádió tökéletes kényelmet nyujt, kezelése egyszerü, hangja betölti a lakást és igy az egész család egyszerre hallgathatja. Próbálja meg a 2+1 lámpás hangszóróval egybeépitett 7016-os Orion rádiót. Bármely szaküzletben készséggel bemutatják.

PAPLANOK SZŐNYEGEK — FÜGGÖNYÖK OLCSÓ ÁRUSITÁSA!

PAPLAN prima kevert gyapjuval töltve 7.60 .	6·80	PÁRNAHUZAT prima mosott siffonból 2.80 . .	2·50
PAPLAN dupla cloth fehér vattával töltve 14.80 . .	11·80	STÓR FÜGGÖNY 250 150-es méret dusan csipkézve 8.40	6·90
RÓZSÁS SATEN paplan fehér vattával töltve 18.80	12·80	FUTÓSZŐNYEG 65 cm. széles prima jutából 1.65	1·20
BROKÁT SELYEM paplan prima fehér vattával 27.80	22.50	FUTÓSZŐNYEG 90 cm. széles mintás és sima 2.40	2·30
FLANELL TAKARÓ bársonyos minőség uj minták 5.20	3·60	BUKLÉ SZŐNYEG 90 cm. széles, a legmodernebb mintákban 3.50 . . .	2·40
PAPLANLEPEDŐ prima creas vászonból zeimlis és sima 8.80	7·80	GRENADIN eredeti sweizi áru fehér és ecrü 1.80	1·68
ETAMIN a legszebb kivitelben 1.28	0·48	SEZLONTAKARÓ szövetből csikos mintával .	5·40

Nagy maradék vásárunkat az olcsóság jegyében tovább folytatjuk.

CSILLAG TESTVÉREK

Piac- és Simonffy ucca sarok.

Dollfuss Mussolinihez repült Riminibe

Róma, augusztus 19. (MTI.) Dollfuss dr. kancellár ma délután repülőgépen Riccioneba érkezett, hogy Mussolinivel találkozzék. Tekintettel arra, hogy Mussolini résztvesz a jövőhét elején kezdődő olasz hadgyakorlatokon, valószinü, hogy az osztrák kancellár legkésőbb hétfőn visszatér Bécsbe.

Poétikus hangulatu tábortüzet rendeztek a debreceni cserkészek az itt tartózkodó 16 angol cserkész tiszteletére

Tábortűz lobbant fel szombaton este a cserkész-csónakázótó hatalmas parkjában. A tábortűz piros fénye meszszire megvilágitotta a cserkészház ormán lobogó angol zászlót. A debreceni cserkészek rendezték a tábortűz-ünnepélyt a dzsembori bezárása után Debrecenbe érkezett tizenhat angol cserkész tiszteletére.

Este fél nyolcra volt kitűzve az ünnepély kezdete, de fél 9 előtt nem lehetett megkezdeni, mert állandóan özönlött a közönség. Már lobogó tábortűz fogadta a nézőket, akik a kört alakitó, ülő cserkészkordon mögött foglaltak helyet.

Szép sorban és csendben érkezett meg a tizenhat angol cserkészfiu s rögtön beilleszkedtek ők is a kordonba. Alig ültek le, máris hozzákezdtek az énekléshez és tapsorkán kiséretében egy angol cserkészindulót daloltak el. *Somlyay* József cserkésztiszt magyarul üdvözölte őket, majd *Serly* Sándor angolnyelvü üdvözlőbeszédet tartott. A magyar cserkészek ezután rázenditettek a magyar cserkészirdulóra és a pattogó ütemü indulót kitünő kiejtéssel velük énekelték az angolok is.

Záborszky István hegedüje, majd *Sáfár* László tárogatója szólalt meg ezután a tábortűz mellett. Feledhetetlenül szépen csendültek fel a csendes estében a régi, örökszép magyar dalok.

A konferanszié *Molnár* József cserkész-segédtiszt bejelentette, hogy most a mi cserkészeink egy magukköltötte dzsembori-nótát énekelnek el. A közönség óriási derültsége mellett rá is zenditettek:

Végigmentem a gödöllői uccán,
Kacagtak a jányok, hogy magamba járok.
... Gödölői jányok, ne járjik a szátok,
Meghasadna a szivetek, ha a debreceni babám
Meglátnátok ...

Igy szólt a cserkésznóta és a legnagyobb meglepetésre a férfikórusba egyszerre női hangok csendültek bele. Hát a cserkészlányok is énekelni kezdtek! Ugy látszik, ők is méltatlankodtak a gödöllői lányok magaviselete miatt.

Vidám cserkészmókák következtek ezután, monológok, különféle harci-kiáltások, amikből főképpen az angolok vették ki a részüket. Ugy huj-huj-hajráztak, mintha valamennyien innen származtak volna el a nagy magyar Alföldről ...

Már 10 óra felé járhatott az idő, amikor a cserkészkordon háromszoros „jó estét" kiáltással befejezettnek nyilvánitotta az ünnepélyt.

A tábortűz pedig tovább lobogott, egészen addig, amig mindenki elment, még az angolok is, akik távoztukban némán és megilletődötten tisztelegtek a britt nemzet piros fényben uszó lobogója előtt ...

Fülöresgyorsvonat
augusztus 27-én
SZEGEDRE.
Menetdij P 5·90
Jegyek a Menetjegyirodában

Istentiszteleti rend

Vasárnap, augusztus 19-én.

Református templomokban: Nagytemplom: d. e. 10 óra: Daróczi Sándor, d. u. 5 óra: Nagy Sándor. Kistemplom: d. e. 9 óra: dr. Soós Béla; 11 óra: Uray Sándor; d. u. 5 óra: dr. Farkas Pál. Kossuth ucca: d. e. 10 óra: Molnár Ferenc; d. u. 5 óra: Szabó Gyula. Árpád-tér: d. e. 10 óra: dr. Dancsházy Sándor; d. u. 3 óra: Márki Kálmán. Ispotály: d. e. 10 óra: Szabó Gyula; d. u. 5 óra: dr. Módis László. Homokkert: d. e. 10 óra: Kalas Ferenc. Nyilastelep: d. e. 10 óra: Papp Imre. Csapókert: d. e. 10 óra: Kulcsár Lajos th.; d. u. 3 óra: Nagy Dezső th. Kismacs: d. u. 3 óra: Benke Tibor. Egyek: d. u. 3 óra: Siposs Imre. Kerekestelep: d. u. 3 óra: Orosz János th. Wolaffkatelep: d. u. 3 óra: Kalas Ferenc. Nyulas: d. e. 10 óra: Murányi Árpád th. Sámsoni ut: d. u. 4 óra: Halász András. Téglaskert: d. u. 3 óra: Melegh Dániel th.

Az evangélikus templomban (Miklós ucca 3. szám) augusztus 20-án, István király napján délelőtt 10 órakor hazafias istentisztelet. Prédikál: Pass László lelkész, t. tábori főlelkész. Énekel: Uhrin Klára operaénekesnőjelölt.

A gör. szert. róm. kath. templomban: Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diák-mise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Fodor Antal s.-lelkész tartja. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás.

Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos ucca 23. szám alatt lévő imaházban vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imaáhitat, fél 10-től fél 11-ig bibliamagyarázat, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—7-ig prédikáció, fél 8—9-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este fél 8-tól fél 9-ig prédikáció. Pénteken este fél 8-től fél 9-ig bibliaóra szabadhozzászólással.

A megbokrosodott lovak felboritották a szekeret

Veszprémy Barnáné, Bethlen ucca 35. szám alatti lakos kocsiján Hajdúszentgyörgy mellett hajtott, amikor a 933. számu tanya előtt a lovak hirtelen megbokrosodtak, magukkal ragadták a szekeret és azt felboritották. Veszprémy Barnáné az úttestre zuhant és mindkét térdén, vállán és állán sulyos zúzódásokat szenvedett. A szerencsétlenül járt asszonyt a mentők kiszállitották a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették.

Irtózatos hőhullám dühöng Kinában

Sanghai, augusztus 19. Havas: Kinában hosszu évek óta nem volt olyan nagy hőség, mint az idén. Nankingban 30 rendőr meghalt napszurásban. Pekingben pedig, ahol a hőmérő a mai napon árnyékban 46 fokot mutatott, a kinai munkások között a hőség következtében szintén számos haláleset történt.

Tizenkét fönyi horogkeresztes „tömeg" Hitler mellett próbált tüntetni Budapesten

Budapesti Értesitő: Szombaton este 9 óra tájban 10—12 fiatalemberből álló csoport verődött össze a Ferenciek terén, ahol hangosan viselkedtek és Hitlert, valamint Németországot éljenezték. A Ferenciek teréről a Ferenc József rakpartra akartak levonulni a követség elé, hogy ott baráti tüntetést rendezzenek, a rendőrség azonban a nem kivánatos tüntetést megakadályozta és a tüntetők közül 6 fiatalembert előállitott a rendőrkapitányságra, ahol kihallgatták őket.

Az ország kőmüvesmesterei az épitőipari numerus clausus ellen

Budapest, augusztus 18. A magyar Kőmüvesmesterek Országos Szövetsége 63 vidéki szervezet bevonásával szombaton délelőtt országos naggyülést tartott a kőmüvesmesterek Német uccai székházában. A nagygyülés foglalkozott az épitőipari törvény kérdésével, mely törvény most van sürgős elintézés alatt a kereskedelmi minisztériumban. A vidéki városok kőmüvesmesterei elkeseredetten tiltakoztak olyan törvényes szabályozás ellen, amely az épitő iparosok között egyrészt numerus clausust hozna be, másrészt a kőmüvesmestereket eltiltaná a városokban attól is, hogy egyrészük földszintes családi házakat épitsen. A kőmüvesmesterek azt követelik, hogy okleveles kőmüvesmesterek egyemeletes családi házakat épithessenek, mert ilyen kis épitkezéseknél ők még ma is lényegesen olcsóbbak a nagy épitőmesteri cégeknél.

— **Külföldi cserkész vendéglátók figyelmébe.** Vasárnap, f. hó 20-án délelőtt 10 órakor a Nagytemplomban tartandó istentiszteleten Daróczy Sándor amerikai ref. lelkész prédikál. A prédikáció nyelve magyar, mig utána az imádságot angol nyelven mondja a külföldi cserkész vendégekre tekintettel. A vendéglátók tegyék lehetővé, hogy az istentiszteleten az összes külföldi cserkészek résztvehessenek. Az istentisztelet után a Déri-muzeum megtekintése következik angol nyelvü kalauzolással.

Ma vasárnap MEGNYILT

ujonnan átalakitva

az Arany Bika gőzfürdő

TOVÁBBRA IS NYÁRI IDÉNYÁRAK:

GŐZFÜRDŐ . . . 50 FILLÉR
KÁDFÜRDŐ . . . 70 FILLÉR

Massage 20 f. Pedikür 20 f. Kiszolgálás 20 f.

Gandhi a börtönben egyik ájulásból a másikba esik, de rendületlenül éhségsztrájkol tovább

Bombay, augusztus 19. Az indiai kormányhoz közelálló körökben számolnak azzal a lehetőséggel, hogy

Gandhit minden feltétel nélkül szabadlábra helyezik.

A Mahatma állapota ugyanis rendkivül legyengült, magas vérnyomása van s

egyik ájulásból a másikba esik.

Az indiai nacionalisták vezére ennek ellenére vonakodik az éhségsztrájkot abbahagyni és továbbra is hangoztatja, hogy

mindaddig nem nyul ételhez, amig nem biztositják számára mindazokat a szabadságokat, amelyeket más politikai foglyoknak is megadnak.

Ugy tudják, hogy a fogházigazgató utasitást kapott arra, hogy abban az esetben, ha Gandhi tartósan elveszíti eszméletét, azonnal bocsássa őt szabadon.

Tűzhelyeket veszek, eladok

ASZTALI TÜZHELYEK olcsóbb és jobb minőségben, hazai szénfűtésre is garantálva legolcsóbban: ÁRPÁD-TÉR 17. SZÁM, LAKATOSNÁL.

Mit végzett Fabinyi Rómában?

A kereskedelmi miniszter szerint gabona, élőállat és tojásexportunk lényegesen javulni fog az olasz piacon

Budapest, aug. 19. (MTI.) Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter ma este hazatérőben a trieszti gyorsvonaton fogadta a MTI munkatársát és tárgyalásának eredményéről ezeket mondotta:

— Római tárgyalásaim alapjai azok a megbeszélések voltak, amelyeket a miniszterelnök Mussolini miniszterelnökkel folytatott. Biztositanom kellett azoknak a jogi és gazdasági nehézségeknek kiküszöbölését, amelyek az olasz-magyar kiviteli egyezmény sima lebonyolításának esetleg utjába állhattak volna. Nevezetesen tekintettel kellett lenni arra, hogy

Olaszországnak magának is bőséges termése volt az idén s különös tekintettel kellett lenni az olasz buza piaci érdekeire.

Hasonló helyzet volt a szarvasmarha kérdésében is. Ezzel szemben azonban figyelembe kellett venni, hogyha valaha, akkor most van alkalom és szükség arra, hogy a magyar buzát elhelyezzük. Tárgyalásaim második feladatköre az volt, hogy tovább épitsem, bővitsem és kimélyitsem az árucserét Olaszország és Magyarország között. Ezeknél a tárgyalásoknál Magyarország részéről főként, sőt majdnem kizáróan az agrártermékekről folyt a szó. Igy a szarvasmarhán kivül tárgyaltunk a baromfiról, továbbá rozsról, árpáról, zabról, tojásról, malátáról, babról stb., stb. Mig egyrészt a két ország árucseréjének gyakorlati megvalósulása elé tornyasuló akadályokat sikerült elháritanom, addig másrészt az árucsere kibővitésében és kimélyitésében is változásokat, teljesen kielégitő, megfelelő eredményt sikerült elérni. A tárgyalásokról az olasz miniszterelnök állandóan informálva volt. A tárgyalások lezáródtak és azok eredményeképpen az emlitett cikkek tekintélyes mennyiségben való kivitelének lehetősége biztositottnak tekinthető.

— A buzakivitel lebonyolitása abban a keretben fog megtörténni, amelyet jelentéseim alapján a földmivelésügyi miniszter már ismertetett a magyar közvéleménnyel. Hogy mennyire sikerült az árucsere-egyezmény utjában álló akadályok elháritása, annak bizonyitékául felemlitem, hogy az olasz és magyar magánérdekeltek között máris tekintélyes buzamennyiség szállitásáról folynak a tárgyalások és a szállitás lekötése küszöbön áll.

A kereskedelmi miniszter végül kijelentette, hogy tárgyalásainak eredményével nagyon meg van elégedve.

REPÜLŐISKOLÁBAN

Pilóta (a repülőnövendékekhez): Ha fent jártok a felhők között és a gép felmondja a szolgálatot kézbe veszitek az ejtőernyőt, háromig számoltok és kiugrotok a gépből.

Növendék: És ha nem nyilik ki az ernyő?

Pilóta: Akkor jelentkezzetek a raktárban és másikat kaptok.

hirek

A Debreceni Független Ujság páriktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala Ferenc József ut 49. Telefon: 32—12.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos.

Előfizetési ár: egész évre 26.—, félévre 14.—, negyedévre 7.—, egy hóra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: 1933 augusztus 20. Vasárnap. Protestáns: István k., róm. kath.: Szent István, ógörög: Sz. István, izr.: Ab—Elul 28.

Holnap: Hétfő: Protestáns: Sámuel, róm. kath.: Ch. Sz. Fer., ógörög: Tádé, izr.: Ab—Elul 29.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tüzoltók, telefon: 04.

Ügyeletes gyógyszertárak: „Arany Angyal", Piac u. 50; „Nap", Piac ucca 1; „Tisza", Magoss György tér 9; „Bocskay", Cegléd ucca 22; „Mátyás király", Nyilastelep; „Árpád fejedelem", Csapókert.

IDŐJÓSLÁS:

Mérsékelten meleg idő nyugati légáramlással, néhány helyen esetleg zivataros esők.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MÜSORA

A müsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetitések

9.45: Hirek.
11.10: Nemzetközi vizjelző szolgálat magyarul és németül.
12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból.
12.30: Hirek.
1.15: Időjárás, időjelzés.
2.45: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok.
4.45: Időjelzés, időjárás, vizállás, hirek.
12.00: Himnusz.

VASÁRNAP, augusztus 20.

8: Helyszini közvetités a Szent Istvánnapi körmenetről. Konferál dr. Koudela Géza. 9: Ünnepi mise a budavári koronázó főtemplomból. A szentmisét dr. Serédi Jusztinián, Magyarország hercegprimása, a szentbeszédet Breyer István felszentelt püspök, esztergomi segédpüspök mondja. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Prédikál Kemány Lajos esperes. Utána: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. Szünetben: „Szent István népe." Lendvai István előadása. Majd kb. 12.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Zsolt Nándor. 2: Gramofonlemezek. 3: Dr. Gábos Dénes: „A szarvasi gazdasági tanintézetet végzett gazdák munkássága." 3.45: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. 4.50: „A falu prezentje." Pekár Gyula elbeszélése. 5.20: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 6.30: „Ballada a muló időről". Kárpáti Aurél előadása. 7: László Imre magyar nótákat énekel, Pertis Jenő és cigányzenekarának kiséretével. 8.15: Mátray Erzsi ma-

Meglepetések sorozata lesz a szept. 3–8-ig tartandó
„TISZÁNTULI IPARI VÁSÁRON"
az Arany Bika dísztermében, a Kollégiumban, a Kereskedő Társulat dísztermében.
Szabadelőadások — Tüzijáték — Zene.

gyar költeményeket mond el. 8.40: Időjelzés, hirek, sport- és lóversenyeredmények9: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar magyar hangversenye. Vezényel Friedl Frigyes. Utána kb. 10.30: Időjárásjelentés. 11.30: Rácz József és cigányzenekara az Emke-kávéházból.

HÉTFŐ, augusztus 21.

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemezek. 10: 1. A száz évvel ezelőtti magyar falu életéből. 2. Utazási jótanácsok. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemezek. 12.05: Szikla Adolf. 1.30: Régi békebeli magyar müvek. Előadja az 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Fricsay Richárd. 3.30: A rádió diákfélórája. A magyar Himnusz zeneszerzője. 4: Asszonyok tanácsadója. 5: Az első szinész. Mariacsics Imre elbeszélése. 5.30: Dr. Szilágyi Imre magyar hegedüdélutánja cigányzenekari kisérettel. 6.30: Széchenyi és Kossuth orvosa. Vitéz dr. Fialovszky Béla előadása. 7: Lászlóffy Margit zongorázik. 7.45: Sajó Sándorról Kéky Lajos előadása. 8.15: Gramofnlemezek. Magyar nóták és dalok. 9.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. 9.50: Mándits szalonzenekar az Angolparkból. 10.30: Időjárásjelentés. 10.35: Kiss Lajos és cigányzenekara a Gellértszállóból.

Társadalmi események naptára

AUGUSZTUS 20.

— **Vásári kereskedők szakosztályi ülése.** A Debreceni Vásári Kereskedők és Piaci Árusok Társulatában tömörült vásári kereskedők szakosztálya e hó 20-án, vasárnap délelőtt 9 órakor ülést tart Csapó ucca 19. sz. alatti helyiségében. Tárgy: vásári fuvarozási ügy. Kérjük tagtársainkat, hogy ezen kérdés nagy fontosságára való tekintettel ülésünkön pontosan megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

— **A debreceni frontharcosokat** felkérem, sziveskedjenek 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az Otthonban megjelenni, hogy a 8 nap mulva tartandó közgyülésre való tekintettel megbeszéléseket folytassunk. A lelkiismeretes és komoly bajtársaktól elvárom a megjelenést. Bajtársi szeretettel: Kegyes Ferenc vezetőtiszt.

— **A Homokkerti Ifjusági Egyesület** 20-án délután fél 7 órai kezdettel az Olvasókör nagytermében müsoros délutánt rendez, amelyre ezuton hivja meg a nagyérdemü közönséget, jó mulatást biztositva. Zenét az ifjusági zenekar Székely Imre vezetésével a legnagyobb odaadással fogja szolgálni. A vezetőség.

— **Kirándulás a Guthra.** A KIE vasárnap egésznapos kirándulást rendez a Guthra, amely rendkivüli sikerünek igérkezik. A kiránduláson résztvesznek a guthi konferencia ideérkező vendégei, Karácsony Sándor, Von Prosch világszövetségi titkár és Pégyor István KIE nemzeti titkár is. Étkezés batyuból, részvételi dij, mely a vasuti költség: 1 pengő. Jelentkezni lehet a KIE titkári hivatalában, Piac ucca 36., I. emelet.

Vásároljon hirdetőinknél.

— **Hazafias istentisztelet.** Az evangélikus templomban (Miklós u. 3.) ma délelőtt 10 órakor hazafias istentisztelet lesz István király ünnepe alkalmából, amelyen egyszersmind kegyeletes megemlékezés lesz a gyülekezet kiváló lelkészének, Rapos Viktornak a tragikus haláláról is, aki két évvel ezelőtt Rómából hazajövet a bécsi gyorsvonat kisiklásakor életét vesztette. Az ünnepi istentiszteleten a gyönyörü hangu Uhrln Klára operaénekesnőjelölt Elefánty Mária városi zeneiskolai tanárnő orgonakiséretével Stradella: Egyházi áriáját fogja énekelni.

— **Szabászati továbbképzés.** A női szabó iparosok figyelmét felhivom, hogy augusztus 21-től kéthetes szabászati tovbábképző szakoktatás tartatik az ipartestület disztermében. Akik még nem jelentkeztek, azok 21-én délután 3 óráig jelentkezhetnek a helyszinen.

AUGUSZTUS 22.

— **Ácsmesterek figyelmébe!** A debreceni ipartestület ács szakosztálya 22-én, azaz kedden este hat órakor az ipartestületben igen fontos szakosztályi ügyekben ülést tart.

Gyapjuszövetet legolcsóbban a BERGMANN ÉS KLEIN
posztóáruházában vehet • Kossuth ucca 4. szám

AUGUSZTUS 21.

— **A sütő szakosztály** hétfőn délután 5 órakor az ipartestület disztermében ülést tart. Tárgy: 1. A szeptember 1-i kongresszus előkészitése. 2. Bizottságok megalakitása. 3. A kongresszus tárgysorozatának összeállitása. 4. Az ipari kiállitáson való résztvétel. 5. A kiállitással kapcsolatos céhek felvonulásán való résztvétel.

— **Orvosi hir.** Dr. Sarkadi Sándor műtőorvos rendelőjét Ferenc József ut 16. alá (Alföldi palota) helyezte át.

— **Iskolaruhák** legolcsóbban a Debreceni Férfi-, Fiuruha Áruházban Weisz Sándornál, Csapó ucca 10.

— **Villatelek** szőlővel, gyümölcsössel Komlóssy ut 18., villamoshoz egészen közel, olcsón, előnyös feltételekkel eladó. Telefon 27-71.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1908. AUGUSZTUS 20. CSÜTÖRTÖK. A református egyházkerület szavazatszedő küldöttsége felbontotta és megszámlálta a püspökválasztásra beérkezett szavazatokat, amelyek igy oszlottak meg: Dicsőfi József 231, Erőss Lajos 227, dr. Baltazár Dezső 184, Dávidházy János 116, Domby Lajos 4, Sass Béla 2. Balogh Ferenc 1. 17 szavazatot megsemmisitettek. A bizottság Erőss Lajos és Dicsőfi közt pótszavazást rendelt el.

Weszprémy Zoltán főispán„ a Zenekedvelők Társaságának elnöke felhivást bocsát ki, hogy a társaságba minden zenebarát lépjen be.

Hauer Berci Royal kávéházában Kóczé Antal hangversenyez.

Kovács Aladár a Debrecen szálló tulajdoinosa pompás italokat hirdet, 3 fogásos ebéd menüt 1 koronáért, vacsorát 75 fillérért.

1908. AUGUSZTUS 21. PÉNTEK. Lapszünet.

1913. AUGUSZTUS 20. SZERDA. A város vizvezetéki bizottsága hosszu és szenvedelmes viták után kimondta, hogy az uj vizvezetéket átadja a forgalomnak, bár a gépház falán átszivárog a viz s igy veszélyes a villamos áram miatt az ott tartózkodás.

A kereskedelmi és iparkamara a következő debreceni ifjaknak adta ki a 200 100 koronás ösztöndijakat: Bródy Pál, Laczkó József, Schwartz Sándor, Kemény Sándor, Szabó Károly, Hajdu Ferenc, Radetzky József.

A debreceni szövetkezetek segélyért fordulnak a kormányhoz, hogy a sok érdekelt kisembert mentse meg.

A Hajdumegyei Népbank szövetkezetnél elárverezték 9400 korona tartozás fejében Szilassy Etel ékszereit a Bonboniere kabaréval kapcsolatban, amelynek ő volt az igazgatója, keletkezett adósságaiért. Befolyt a drága éksberekért: 11 darab gyürü, 1 kolié, 3 karkötő, 2 hosszu aranylánc egy medaillon, amelyek közül csak egy gyürü 5000 koronát ért, 2000 korona. A müvésznő interjut adott és ebben nagyon csunyán nyilatkozott ügyvédéről, akit az ő kérésére autóján átvitt Nagyváradra és ez utért értekezés a féllel utközben cimen 100 koronát számitott neki fel.

Dr. Rugonfalvi Kiss István bölcsészetkari dékán meleghangu felhivást bocsátott ki a bölcsészhallgatók nyomorának enyhitésére.

Schön Arthur nagykereskedő eljegyezte Engländer Tercsit.

A király a debreceni 2. gyalogezredhez Porubszky András hadnaggyá, a debreceni 3. honvéd gyalogezredhez Horváth Jenőt zászlóssá nevezte ki.

Farkas Kálmán jónevü, kedvelt cigányprimás felakasztotta magát.

Apróhirdetés: Drágám! Próbáljunk megélni! Ugy-e ma okvetlen eljön? Addig is csókolom forrón, igaz szivvel szerető Magáé. Levél ment.

1913. AUGUSZTUS 21. CSÜTÖRTÖK. Lapszünet.

1923. AUGUSZTUS 20. VASÁRNAP. Lapszünet.

1913. AUGUSZTUS 21. HÉTFŐ. Lapszünet.

— **Orvosi hir.** Dr. Vajda Lajos, tüdőbetegségek szakorvosa rendelését ujból megkezdte.

— **Tartós villanyondulálás** 8.— P-től. Ramminger, Szent Anna 12.

— **Élővirágok vasárnapi uccai árusitása hadigondozottak által.** Hadigondozott uccai árusok élővirágot vasárnapokon és Szent István napján reggel nyolc órától a szombatra nézve megállapitott záróráig árusithatnak.

— **Fogmüterem,** Hatvan ucca 27., foghuzás, fogtömés, aranyhidalások, szájpadlásnélküli műfogak. Olcsó árak.

— **Alpesi sajt-, vajcsarnok** megbizható, olcsó, minden okom megvan arra, hogy az Alpesiben, Piac ucca 16., vásároljak.

— **Zálogcédulát,** használt butorokat, ingóságokat veszek, hivásra házhoz megyek. **Áruközvetitő,** Degenfeldtér 8.

— **Reklámokat olcsón fest Klinge, Piac u. 7.**

— **FIGYELJE A RUZICSKA MÜTEREM KIRAKATAIT.**

— **Olcsóbb lett a mosaiklap,** amit **Lukács Vilmos és Testvére** gyárt. Érdeklődjék a 23-08. telefonon.

— **Olcsó hus!** Marhahus 46—66, növendék 52—72, gyengeborju 70 fillértől Blau huscsarnokában, Deák Ferenc ucca 20.

— **Kiss Lajos** városi állatorvos hivatalos szolgálatra jelentkezett és rendeléseit is megkezdte.

— **A Hyperdent sikere.** Az utóbbi évek fogápolószerei között szinte mérföldes gyorsasággal tör előre a Hyperdent. Nem a reklám, de a szer jósága és hatása biztositja elsőségét.

GÖRBE TÜKÖR

KEDÉLYES HÁZMESTER

— Tessék csak jó sokáig csöngetni.
— Miért, talán süket a lakó?
— Nem a' elutazott három hónapra.

AZ OROSZLÁNSZELIDITŐ TRAGÉDIÁJA

Dél-Afrikában egy oroszlánszeliditő válókeresetet adott be a felesége ellen azon a cimen, hogy az asszony brutalizálta. Kiderült, hogy csak a munkaideje alatt volt biztonságban.

BEBIZTSITOTTA MAGAT

Pityuka odaszól a nagyapjának:
— Nagyapa, van neked fogad?
— Nincs.
— Egy se?
— Egy se.
— Akkor tarhatod az almámat.

ANYÓS-VICC

Kohn nagybusan bekopogtat a krematóriumba és megkérdeiz:
— Kérem szépen, elégettethetném itt az anyósomat?
— Hogyne, kérem, hol van a hulla?
— Hulla? — lepődik meg Kohn. — Ha az én anyósom hulla volna, nem jöttem volna magukhoz.

— **Erős, vérbő, kövér emberek számára** a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyü és rendes bélmüködést biztosit.

— **Filléres gyors Szegedre augusztus 27-én** a szegedi szabadtéri játékokra, mely alkalomból az Ember tragédiája kerül szinre a budapesti Nemzeti Szinház legkiválóbb művészeinek közremüködésével. Az előadás a Fogadalmi templom előtti téren, a legpompásabb rendezésben 400 szereplő részvételével tartatik meg. A filléres gyors menettérti jegy ára P 5.90 és 60 fillér a belépőjegy ára a szabadtéri előadásra. A vonat indul Debrecenből 4 óra 12 perckor, Szegedre érkezik 9 óra 36 perckor, Szegedről vissza indul 23 óra 24 perckor és Debrecenbe érkezik 5 óra 5 perckor. Jelentkezéseket elfogad a Máv. Menetjegyiroda Fiókja, Debrecen, Piac ucca 56.

BRRRRRRRRRR!

Reggel, mikor legjavában álmodol,
dolgozni kezd a magasban pár motor.
Hiába dugsz vattát halló-szervedbe,
édes álmod kupán van már berregve.

Ki korán kel, aranyat lel, szentigaz.
De az álmos embernek ez nem vigasz.
Volna tehát egy kérésem, könyörgöm...
ha arany kell, keressék csak a földön.

— **Fényképpályázatot** hirdet Berzéki Fotobörze, melyen résztvehet minden azon amatőrfényképező, ki a világjamboreen készitette felvételeit. A képnagyság legalább 13×18 cm. legyen. Ha felvételeinek negativját beszolgáltatja Berzéki fotoszaküzletbe (Ferenc József ut 38.), vagy „Foto" fényképészeti szaküzletbe (Ferenc József ut 16.), ugy a kivánt nagyságot elkészitik. A képek nagy nyilvánosság előtt lesznek bemutatva és a legszebb és legértékesebb felvételek dijakkal és emléktárgyakkal lesznek kitüntetve. Pályázni lehet szeptember hó 15-ig.

— **Sulyosan megrugott a ló egy gyermket.** Nagy Erzsébet 7 éves kisleány a Szoboszlói ut 11. számu ház előtt egy szekér körül játszadozott. A szekérbe fogott ló azonban nem értette a tréfát és Nagy Erzsébetet szemen rugta. A kislányt sulyos fej- és szemsérülésével a szemészeti klinikára szállitották, ahol ápolás alá vették.

— **Iskolakönyvek** ujonnan vagy használt állapotban (használt félárban) már most beszerezhetők Antalfy József könyv- és papirkereskedésében.

— **Cserépkályhák** állandóan nagy választékban. Átrakások Hardtmuth-rendszerre, tisztitást, javitást olcsón vállal Gönczy kályhásmester, Csapó ucca 19. Telefon: 25-68.

— **Jó ellátás, kényelem, gondosság Budapesten a Park Nagyszállodában,** a keleti pályaudvarral szemben. Leszállitott árak. E lap előfizetőinek 20% engedmény.

Sport

Ungváron is győzött a Bocskay

Szombaton játszotta ruszinszkói turájának negyedik mérkőzését a Bocskay csapata, amely ezuttal a legerősebb felvidéki cseh csapattal, az SK Russj együttesével mérte össze erejét Ungváron. Az SK Russj jóhirü csapat, hiszen tavaly a Bocskay 2:2 arányban döntetlenül végzett vele. A mostani találkozás a Bocskay számára jobban ütött ki, mert a debreceni csapat 2:1 arányu félidő után 5:3-ra győzött. A játék a Bocskay részéről fölényes volt és ismételten élményt jelentett Teleky szenzációs játéka, amelyet a kitünő center négy pompás góllal is megpecsételt. Az ötödik gólt Engelhardt lőtte.

Turájának utolsó mérkőzését ma, vasárnap játssza a Bocskay csapata Munkácson az MSE ellen.

Ruszinszkó válogatott csapata legerősebb felállitásban szombat este megérkezett Debrecenbe

Több izben foglalkoztunk az amatőr futball vasárnapi programjával, mely alkalommal a keleti kerület válogatott csapata revans-mérkőzést játszik a CSAF—MLSz legjobb tizenegyével. Most végre elérkezett a mérkőzés ideje. Ruszinszkó válogatott csapata tegnap este a Nyiregyháza felől érkező vonattal futott be Debrecenbe, még pedig a már jelzett teljes felállitásban. A vendégcsapatnak minden tagja már több izben volt válogatott és az a körülmény, hogy három klubból van összeállitva, azt mutatja, hogy Keletnek minden erejét össze kell szednie, ha az egységesnek látszó ellenfelét le akarja győzni.

A keleti válogatott az adott körülmények között szintén jónak mutatkozik. A mérkőzés esélyeit mérlegelve, Ruszinszkó csapatának közvetlen védelme egyenrangu a mieinkkel, halfsora jobb, a csatársorban Kelet javára mutatkozik némi plusz. Nagyon sok tekintetben azon fordul meg a mérkőzés sorsa, hogy Kelet csapatának ujonc kapusa, az egészen fiatal Kovács le tudja-e küzdeni az ujonc válogatottaknál elkerülhetetlen lámpalázat. Mi hisszük, hogy a csapatnak minden egyes tagja teljes erővel fog küzdeni, annál is inkább, mert egy szomoru emlékü 3:2-ős vereséget kell rendezni.

A Klasz vezetősége igazi propagandát akart kifejteni az amatőrsport érdekében s ezért olyan helyárakat állapitott meg, amit mindenki elbir. A mérkőzés a DVSC Diószegi uti pályáján lesz pont fél 5 órai kezdettel. A mérkőzést dr. Nagy Zsolt, a BT. főtitkára vezeti. Előzőleg háromnegyed 3 órai kezdettel a DTE—DMTE kombinált csapata barátságos mérkőzést játszik a DVSC csapatával.

❖❖❖

DEBRECENI ATLÉTÁK AZ ORSZÁGOS BAJNOKSÁGON

A MASz szombat—vasárnapi bajnoki viadalán debreceni atléták is indulnak. Kösztner 400-on, Arady 800-on, Hadházy a rúdugrásban és Végh a súlyszámokban áll starthoz.

❖❖❖

A MAGYAR CSAPATOK EGÉSZ RAJA KÜLFÖLDÖN TURÁZIK

A Bocskayn kivül a Hungária, Ferencváros, Szeged, III. ker., Budai „11" járja a pénzszerzés utját. A nagycsapatok közül csak az Ujpest van itthon, mert a Bocskay-mérkőzésre tekintettel kimélni akarja játékosai kondicióját. Az Ujpest fél...

❖❖❖

A BOCSKAY MA JÁTSSZA TURÁJÁNAK UTOLSÓ MÉRKŐZÉSÉT

Munkácson, az MSE ellen. A csapat hétfőn már itthon is lesz és készül az Ujpest elleni bajnoki megnyitóra.

❖❖❖

KÉT UJ REKORD A MAGYAR BAJNOKSÁGOK ELSŐ NAPJÁN.

Eredmények: 100 m.: 1. Forgács (UTE). Meglepetés. 2. Gerő. 800 m.: Szabó 1.57.4. 2. Barsi 1.57.9. 4. Arady (DEAC). 5000 m.: 1. Oliva (Argentina) 15.32.6, 2. Kelen. 200 m. gát: 1. Nagy 24.3. *Országos rekord!* Távolugrás: 1. Balogh, 749. *Országos rekord!* 2. Ajtay, 748, 3. Megyeri, 722. Rúdugrás: 1. Pomajevits (Argentina), 411, *délamerikai rekord!* 2. Király 380, 3. Hadházy, 335.

❖❖❖

A FERENCVÁROS KIKAPOTT A CRISANÁTÓL

Nagyváradról jelentik, hogy a Ferencváros szombaton délután a Crisana csapatával játszott és gyenge játékával 3:1 arányban meglepő vereséget szenvedett. A Ferencváros gólját a II. félidő 40. percében *Lázár* lőtte.

❖❖❖

A NEMZETI LEGYŐZTE A BRATISLAVÁT

Budapest, augusztus 19. Nemzeti—Bratislava 1:0 (1:0). Millenáris pálya, 5000 néző. A mérkőzés végig barátságos hangulatban s stilusban folyt le.

FELHIVÁS.

Felhivom a DTE alant felsorolt játékosait, hogy ma délután legkésőbb fél 3 órára a DVSC pályán teljes számban számban megjelenjenek. — Pálya belépőjegyet a pénztárnál fogják megkapni: Radics, Vári, Gencsy, Rosenfeld II., Fisch I., II., Szilágyi I., II., Laczkó, Vincze I., II., Friedlaender. *Intéző.*

METEOR
MOZGÓSZINHÁZ

Vasárnap:
„PAPRIKA KISASSZONY", Gaál Franciska, Paul Hörbiger világfilmje. Megelőzi: **„Schmeling—Stribling boxmérkőzés".** Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

KÖZGAZDASÁG

A KÜLFÖLDI LANYHASÁG HIRÉRE 25—30 FILLÉRREL ESTEK A GABONAÁRAK.

Határidőüzlet:

Buza: október 8.43, 42, 38, 36, 40, 35, 30, 33, 25, 27, zárlat 8.25—27, március 9.50, 55, 53, 51, 48, 45, 44, 48, 50, 55, 40, 36, zárlat 9.34—36.

Rozs: október 5.25, 20, 23, 18, 17, 15, 10, zárlat 5.10—12, március 6.15, 10, 08, 04, 07, 02, 00, 5.98, 92, zárlat 5.90—92.

Tegeri: augusztus 7.35, 40, szeptember 7.40, zárlat 7.25, május 7.98, 8.00, 7.99, 8.01, 7.98, 96, zárlat 7.96—98.

Készáruüzlet:

Buza: felsőtiszai 77 kg. 7.90—8.05, 78 kg. 8.00—8.15, 79 kg. 8.10—8.25, 80 kg. 8.20—8.35.

Rozs: pestv. 4.70—4.80, egyéb rozs 4.70—4.80, tak. árpa I. 6.60—6.80, tak. árpa II. 6.45—6.55, zab I. 7.00—7.10, zab II. 6.80—6.90, tiszai tengeri 7.10—7.15, egyéb tengeri 7.10—7.15, korpa 4.80—4.90.

A készáruvásáron buza 20—25, rozs 20 fillérrel olcsóbb, zab nem változott, tengeri 10 és árpa 10—25 fillérrel olcsóbb.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 19.05—19.45, 100 cseh korona 16.95—17.07, 100 dinár 7.80—8.30, 100 USA dollár 420.00—430.00, 100 francia frank 22.30—22.60, 100 lei 3.42—3.46, 100 lira 29.90—30.20, 100 német márka 135.70—136.60, 100 osztrák schilling 77.50—80.50, 100 svájci frank 110.70—111.40.

Az értéktőzsdén egy kg. szinarany ára 5080 pengő.

ORSZÁGOS VÁSÁROK.

Augusztus 20-án, vasárnap: Jászteleki, Szennyeháza, Szegvár. Augusztus 21-én, hétfőn: Abony, Baktalórándháza, Böhönye, Budapest, Büssü, Döbrököz, Dunaföldvár, Gyöngyös, Gyöngyösmellék, Hajdúböszörmény, Halászi, Hosszupereszteg, Kadarkut, Kisköre, Kunszentmiklós, Miskolc, Nagylózs, Püspöknádasd, Salgótarján, Tatabánya, Vál, Vámospércs, Vép, Zalaszentbalázs. — Augusztus 22-én, kedden: Balkány, Dunaföldvár, Jánoshalma, Mikós, Széplak, Pápa, Vál. — Augusztus 23-án, szerdán: Ajka, Jánosháza, Pápa, Siófok, Tiszabercel, Veszprémvarsány. — Augusztus 24-én, csütörtökön: Babocsa, Bodrogkeresztur, Görcsöny, Körmend, Sümeg, Szil, Tiszalök, Ujfehértó. — Augusztus 25-én, pénteken: Aszód, Csesztreg, Komádi, Letenye, Rum, Szabadhidvégig, Toponár, Vásárosbéc, Veszpém. — Augusztus 26-án, szombaton: Csanádpalota, Szekszárd.

PAÁL JÓB EREDETI RIPORTJA

Hogyan folyt le a magyar történelem legfontosabb audienciája

KOSSUTH FERENC ORVOSÁNAK MEGDÖBBENTŐEN ÉRDEKES VISSZAEMLÉKEZÉSEI. — AMIKOR FERENC JÓZSEF ELŐSZÖR TALÁLKOZOTT LAJOS FIÁVAL. — MI TÖRTÉNT AZON A KIHALLGATÁSON, AMELY MINDÖSSZE KÉT PERCIG TARTOTT, DE AMELYRŐL A VILÁG MINDIG AZT TUDJA, HOGY „FERENC JÓZSEF MÁSFÉL ÓRÁT TANÁCSKOZOTT KOSSUTH FERENCCEL...”

Trencsénteplic, 1933 augusztus közepén. (COPYRIGHT.)

Hónapokon, ezelőtt napokon keresztül bolyongtam a bécsi Burgban. Hosszu órákat töltöttem el néma iróasztalok és kiszáradt tintatartók mellett. Behunyt szemekkel visszaképzeltem magamat azokba az időkbe, amikor ezekben az empire szobákban, ahova mostanában egy shilling belépődijért engedik be a kiváncsiakat, még históriát csináltak. Láttam a császárt, akinek ma már csak fiatalkori fotografái unatkoznak Erzsébet királyné elárvult szalonjának aranyos szegélyü asztalán. A szellő elhozta a multból a Burgwache muzsikájának szertefoszló akkordjait, benépesedtek a képzeletem világában a császár dolgozószobájának jobbra és balra nyiló fülkéi, ahol egykoron diplomaták, lila taláros egyházfők és vörös stráfos generálisok várták türelmesen, amig megnyilik előttük a dolgozószoba fehérre lakkozott ajtaja. Öreg „fremdenführer”, valamikor régen ő is az udvar szolgálatában állott, kalauzolt a bécsi Burg termeinek labirintusában. Emlékszem: különösen sokáig tartózkodtam a császár dolgozószobájában, ahova vagy huszszor visszamentem. Érdekelt minden ebben az elnémult szálában. A képek a falon, a megkopott iróasztal, a falak mellett álló cseresznyefa stelázsi, aminek szintén meg volt a maga históriája. Mesédték: ha egyszer ebbe a szekrénybe került egy akta, arról többé a felség előtt beszélni nem volt szabad. És ennek a stelázsinak hasonmása — hasonló rendeltetéssel még ma is meg van a budai várpalotában.

Ott álltam a nehéz iróasztal mellett és önkénytelenül kiszaladt számon a megjegyzés:

— Hatvan esztendőn keresztül innen intézték Európa sorsát! Itt irták alá az aradi tizenhárom halálos ítéletét, itt született meg a hatvanhetes kiegyezés, innen annektálták Boszniát és Hercegovinát, itt hullottak a könnyek, amikor megérkezett a szomoru hiradás a mayerlingi tragédiáról, itt születtek és buktak kormányok és ennél az iróasztalnál ült a császár, amikor először lépett az elfogadó szobába a „rebbell” fia, a későbbi valóságos titkostanácsos, a Lipót-rend nagykeresztese: Kossuth Ferenc...

Csöndesen megszólalt ciceroném:

— Ön téved. A Kossuth Ferenc audienciáján a császár nem ült, hanem csak állt. Mert az audiencia mindössze csak két percig tartott, noha a világ még ma is ugy tudja, hogy 1905 áprilisában Ferenc József másfél óra h osszat tartó kihallgatáson fogadta Kossuth Ferencet. Ez pedig nem igaz. Az audiencia lefolyásáról alig néhányan tudunk. Mi pedig hallgattunk. Mert arról, ami a császár elfogadószobájában történt, hatvan esztendőn keresztül soha nem beszélt senki...

Hogyan folyt le Kossuth első audienciaja a Burgban?

És az egykori lakáj, aki a nevezetes audiencián maga is ugynevezett „belső” szolgálatot teljesitett, imigyen mesélte el nekem az audiencia lefolyását:

— Ferenc József 1904 őszén nevezte ki miniszterelnöknek ifjukori barátját, egyetlen bizalmasát, F e j é r v á r y Géza bárót. A magyar ellenzék a darabont kormányt hihetetlen ellenszevvel fogadta. Közben lépések történtek az udvarnál, hogy megtalálják a kiegyezés utját. Erről persze senki sem tudott. Bennünket, mint villámcsapás ért az a hir, amely jelentette, hogy Kossuth Ferenc kihallgatáson jelenik meg a Burgban. A császár ekkor már kiköltözött Schönbrunnba és szokása szerint reggel nyolc órakor kocsin jött be. Igy volt 1905 áprilisának azon a napján is, amikor délelőtt fél tizenkettőre volt kitüzve az audiencia ideje.

— A Burg udvara telve volt bécsi és külföldi ujságirókkal. Az egész világot izgalomba hozta a hir, hogy a „rebbell” fia audiencián jelenik meg a császár előtt. Fél tizenkettő előtt pár perccel megjelent Kossuth Ferenc, az akkori szokásnak megfelelően frakkban. Én teljesitettem belső szolgálatot, ami abból állott, hogy az elfogadó szoba ajtaja előtt álltam posztot és segitettem azoknak, akik audienciára mentek. Lesegitettem a kabátokat, széket készitettem elő, szóval rendelkezésükre álltam az uraknak. Egyszerre nyilik az ajtó, P a a r gróf, a szolgálattévő szárnysegéd jelenti, hogy a felség Kossuth képviselő urat kéreti. Rajta kivül nem volt senki a városzobában, erre a napra nem tüztek ki más „polgári” audienciát. Kossuth Ferenc elfogódottan lépett a szobába, az ajtó becsukódott... Az audiencia azonban nem tartott tovább két percnél. Mi történt: nem tudom... Kossuth Ferenc izgatottan lépett ki a császártól. Én fel akartam segiteni a kabátját, de ő ezekkel a szavakkal fordult hozzám: „kissé rosszul érzem magamat, kérem, nem tudna elvezetni egy helyre, ahol megpihenhetnék?” Kérdeztem: „hivassunk talán orvost?” Ő azonban elutasitotta kérdésemet. Én egy félreeső terembe vezettem őt, itt mint egy másfél óráig maradt és csak egy óra után ment le a diplomaták részére fenntartott lépcsőn.

FANTASZTIKUS HIREK KELNEK SZÁRNYRA A BURG UDVARÁN.

A Burg udvarán összegyülekezett ujságirók nem tudták mire vélni, hogy „ilyen hosszu ideig tart az audiencia”. A császárnak tudvalevően szokása volt, hogy délben, amikor az őrséget katonazenével felváltották, kiment dolgozószobája erkélyére és onnan nézte a várta váltását. Mosolygó arca elmaradhatatlan volt minden őrségváltásnál. Ezen a napon rossz kedve volt, vagy talán tudomást szerzett Kossuth rosszulléteről, nem tudom, de nem ment ki a balkónjára. Hallatlan szenzáció volt ez Bécsben, ahol ilyen eset sem ezelőtt, sem ezután sohasem fordult még elő. Kombinációk keltek szárnyra. Fantasztikus hireket kolportáltak.

Közben feltálaltuk a felség ebédjét, de Kossuth Ferenc még mindig nem mozdult arról a helyről, ahova elvezettem. Mi tisztába nvoltunk a dologgal. Tudtuk, hogy Kossuth röstellené, ha tudnák, hogy mindössze két percet töltött a császár iróasztala mellett.

Egy óra felé ment le. Frissen, jókedvüen. Az ujságirók megrohanták, kérdésekkel ostromolták, de ő kitérő feleletet adott.

— Ami a felség dolgozószobájában történt, — mondotta — arról csak akkor tehetnék közlést, ha erre felhatalmazást kapnék. Sem nem kértem, sem nem kaptam felhatalmazást ,tehát nem elégithetem ki az urak kiváncsiságát...

... És huszonhárom esztendőn keresztül semmit sem tudott meg a világ arról, mi történt ezen a nevezetes audiencián...

Bikszád gyogyfürdő ERDÉLY KARLSBADJA

Biztos gyógyulást nyujt az összes gyomor-, epekő-, cukor-, máj- és hó yagmirgb tegedéseknél. — Ez évben nagyon olcsó árak vannak 20 szá alék engedmény az u ősszonban

A fószezon (ulius 1-tő augusztu 25-ig) árai:

A Berta lakban	1 ágyas szo a napi	75 Lei	Pensióval étlap szerint		135 Lei
A Mária „	1 „ „ „	60 „	Pensióval „	„	120 „
A Móricz „	1 „ „ „	40 „	Pensióval „	„	100 „
A Berta lakban	2 ágyas szoba napi	135 Lei			
A Mária „	2 „ „	„ 105 „			
Az Anna „	2 „ „	„ 80 „			
A Móricz „	2 „ „	„ 80 „			

A napokban érkezett rendelet szerint **ingyenes fürdővizum és félár vasuti utazás.** — Prospektust készséggel küld a Fürdőigazgatóság

KOSSUTH FERENC HÁZIORVOSA BESZÉL...

Bármennyire is érdekesek cselédek, lakájok, házmesterek elbeszélései, azokról sohasem szoktam hirt adni addig, amig azt illetékes helyen előttem meg nem erősitik. Igy volt ez ebben az esetben is. Hónapokig pihent noteszemben a feltétlenül érdekes história, vártam: talán akad valaki, aki többet és autentikusabbat tud Kossuth Lajos fiának és Habsburgi Ferenc József első találkozásáról. Hiszen ennek az összejövetelnek lehettek drámai részletei is, mit tudhat arról az, aki egész életében távol maradt a magyar nép lelkétől és csak a bécsi Burg szellőjét érezte.

Kossuth Ferenc egyik legbizalmasabb barátja volt dr. A r á n y i Zsigmond királyi tanácsos, a balneologiának nemzetközileg ismert kitünősége, trencsénteplici fürdőorvos, nekem kedves barátom. Mosolygó arcával gyakran találkozom, ha sétára indulok ennek a bübájos fürdőhelynek pázsitos utjain. Tegnap este elmeséltem neki a bécsi históriát és megkértem: mondja meg, igaz-e a Burg lakájának elbeszélése.

Csak hosszas töprengés után válaszolt a k-rdésemre.

— A történetről én is tudtam, de eddig nem meséltem el senkinek. Mivel más mondotta el, nem tehetek mást: megerősithetem. A találkozásról már többet mesélhetek, hiszen élete végéig birtam Kossuth Ferenc legteljesebb bizalmát. Ferenc József és Kossuth Ferenc találkozása drámai volt. Amikor Kossuth belépett a király dolgozószobájába, a főudvarmester mutatta be őt a felségnek. A király egy előre elkészitett papirlapról felolvasott néhány szigoru mondatot. Azt tartalmazták ezek a mondatok, hogyha az ellenzék nem hagy fel az obstrukcióval, akkor katonai diktatura következik be Magyarországon és azért, ami következni fog, egyedül azok felelősek, akik a nemzeti mozgalom élén állanak. Még mielőtt Kossuth szóhoz juthatott volna, Ferenc József összecsapta a bokáját, jelezve ezzel, hogy az audiencia véget ért. Kossuth Ferenc igen okos ember volt, tudta, érezte, hogy idővel közelebb kerül egymáshoz király és nemzet, — amint nekem elmesélte — az volt az érzése, hogyha a világ tudomást szerez a kétperces audienciáról, ezzel elmérgesitheti a helyzetet. Csak azért választotta azt a megoldást, amiről most lebontotta a multak fátyolát a bécsi Burg érdemesült lakája.

AKI EGYIDŐBEN KOSSUTH-NAK ÉS FEJÉRVÁRYNAK VOLT AZ ORVOSA.

Trencsénteplicen az egykori Illésházy gróf kastélyában van a főorvos ur rendelője. A feljáratot az egykori nádornak Metternich Paula grófnő által festetett portréja disziti. Kossuth Ferenc levelei vannak a subkódban, de ezeken a lépcsőkön sietett orvosához Fejérváry Géza báró is. Mert a két politikai ellenfélnek — közös orvosa volt doktor Arányi Zsigmond.

— A legnagyobb politikai harcok idején kezeltem mind a két államférfiut. Néha a kezelés között alig telt el félóra. Mind a ketten szivből utálták a politikát. Kossuth Feernc gyakran mondotta nekem: „Ha nem kötne engem atyám neve, akkor csak a tudománynak, vagy a müvészetnek élnék!” És hányszor hallottam báró Fejárvárytól ezeket a szavakat: „Barátom, sohase foglalkozzék politikával, mert ez nem becsületes embernek való! Legjobban szeretném az egész grajzlerejt — ez alatt a parlamentet értette —

széjjelkergetni, nincsen abban tiz tisztességes ember!" Amikor Kossuth egyizben mandátumot ajánlott fel nekem, a megtisztelő ajánlatot azért nem fogadtam el, mert — Fejérváry báró szavai jutottak az eszembe...

— Kossuth Ferenc nagy tudós és kitünő müvész volt. Gyönyörüen festett és szobrokat mintázott. Magyarországon nem egy Kossuth-szobor van, amelynek készitésénél részt vett ő maga is. Azután szivesen komponált, több dalát hallottam. A politikát nem szerette. Ezt meg is mondottam Fejérvárynak, valahányszor szidta őt. De mint férfiut tisztelte nagyon, mert Kossuth tisztességes, korrekt ur volt. Mondtam: ne bántsa Kossuthot, hiszen ő kényelemségből foglalkozik csak politikával, akárcsak Fejérváry, akit a császár parancsa küldött a parlamentbe. És magam csodáltam mind a kettőt: mindegyik a szive sugallata ellenére ártotta magát a politikába...

— Kossuth audienciáját különben alaposan előkészitették, annak ellenére, hogy Ferenc Ferdinánd alaposan ellene volt a kihallgatásnak. A király által felolvasott mondatok megszerkesztésében is alapos része volt a trónörökösnek. De hiábavaló volt minden ármánykodás: egy hónap mulva mégis mint kinevezett miniszter jelent meg Kossuth Ferenc a király dolgozószobájában.

Még egy emlék: orvosához hálás volt a miniszter. Az uj kormány a kitüntetésre való előterjesztések között elsőnek terjesztette fel Arányi Zsigmondot. Ferenc József mosolyogva kérdezte meg Kossuth Ferenctől: „A doktor Arányi kinevezése annyira sürgős...

.... Kossuth Ferencet nem ismerte a világ... Ha kedve szerint a tudománynak, vagy a müvészetnek élhetett volna, akkor ma halhatatlan alkotások hirdetnék dicsőségét...

A női lábszár kozmetikája

Az idei szezonban erősen tért hóditó harisnyanélküliség divatja indokolttá teszi, hogy a lábszár ápolásának kérdésével foglalkozzunk. Köztudomásu, hogy a lábszár a női test legelhanyagoltabb része. Márpedig bármennyire kellemes és egészséges a harisnya nélküli viselet, ha nem kitogástalan testrészt tesz szabaddá, rendkivül illuziórontó lehet. A leggyakoribb és legkellemetlenebb hiba a lábszár szőrrel boritottsága, Ezt a csunya kozmetikai hibát az tette korunkban általánossá, hogy a közös fürdőzés kapcsán a nők a kismérvü pelyhektől is igyekezvén megszabadulni, azt folyamatosan borotválással, szőrvesztőkkel s hasonló ideiglenesen ható eszközökkel igyekeztek eltávolitani s mindezekkel a szőrnövést annyira megerősitették, hogy lábszáruk leborotvált férfi archoz vált hasonlóvá, t. i. ép ily tisztán kivehetők a leszedett szőrszálak csonkjai és ép olyan szurós tapintatuak. Hogy pedig ez mennyire visszatetsző, arról azt hisszük, senkit sem kell meggyőznünk. E kellemetlenség megszüntetésére az egyedül bevált és veszélytelen diathermiás szőrirtás szolgál, mely testszőrzet esetén az arcnál sokkal gyorsabb kezelést tesz lehetővé, ülésenkint jó tenyérnyi terület kirtható, érzékeny egyéneknél teljes érzéstelenités mellett. Eredménye garantáltan végleges s végtelen sok boszuságtól és vesződségtől szabadit meg.

A másik gyakori hiba a lábszár bőrének érdes, reszelős felülete, mely szaru oldó kenőcsök alkalmazásával szüntethető meg. Az időjárás viszontagságainak kitett lábszáron szárazzá, repedezetté válik a bőr. Ez esetben jó zsiros kenőccsel való masszálás és ennek különösen télen, állandó használata hozza meg a gyógyulást.

A bokák megvastagodása ellen éjjeli fáslizással, napközben félmagas füzős cipő viselésével és rendszeres masszázzsal védekezünk. A már megvastagodott bokát helyi fogyasztással vékonyitjuk meg.

A lábszár tágult ereit ,ha vastagok, egy kisebb mütéti beavatkozással, ha ellenben vékonyak, villanyos eljárással tüntetjük el.

Hogyan él a Kassa-ut, Sámsoni-ut, Csapókert?

Debrecen város iparkodó, szorgalmas munkásnegyedének nem hozott nagy hasznot a népfürdő sem, hiába látogatják sokezren

Ahol a Csapó uccai villamos befut a végállomásra, szemben a tüzérlaktanyával egy egészen uj kis városrész emelkedik ki a földből. Csinos kis vöröstéglás házak, szép virágoskertekkel: a városi kislakások. Főként városi és állami tisztviselők laknak itten, nyugodt, békés polgáremberek, rendes havi fixfizetéssel vagy nyugdijjal.

De a csinos kis vörös házak mellett már egy egészen más városrész terül el. A Kassa ut és környéke, apró és régi proletárházaival. Egy más város ez, szinte nem is Debrecen — mintha valamelyik környékbeli szegény falu épült volna be egészen a város határába. Itt mintha más formája volna a házaknak, az üzleteknek, az uccáknak és még talán az embereknek is. Csupa szegény munkás, napszámos külsejü ember jár a környéken és barna, rongyosruhás gyerekek játszanak csoportosan az ut közepén. A sárban. Vagy a porban. Mert kövezet az nincsen s ha van is, csak nagyon kevés helyen.

Spárga istráng szíjjal toldva

A Kassa ut maga elég szépen kikövezett, rendes külsejü ucca és még forgalma is van. Villamos fut rajta és szekerek is nyikorognak s ott van a zsibvásár is mindjárt mellette. Ez csinálja a forgalmat heteként kétszer: szerdán és szombaton. Máskor ez az utvonal is csaknem olyan kihalt, mint a környékbeli kis uccák.

A kocsiuton egy szekér zörög végig, rajta egy nagybajuszu gazda és egy fiatal fiu. Egyszerre aztán megtorpan a ló és leáll a szekér is.

— Az árgyélusát! — dühöngi el magát a gazda —, mán megint elszakadt ez a vacak!

Ez a vacak semmi más, mint az istráng, ami ott csüng most kettészakadva az uton. De ha az ember közelebb megy, meglepetve látja, hogy ez nem olyan istráng, mint szokott lenni, hanem nadrágszijból és spárgából van összetákolva. És most kettészakadt a szij és a spárga s emiatt dühösködik a gazda.

— Vegyen egy istrángot! — mondják neki a körülötte levők.

— Vegyek? Mibül? — kesereg a gazda. — Hunnan vegyek én pizt istrángra? Jó ez nekem igy is. Na eriggy csak Miska, oszt igazitsd vissza azt a szerszámot.

Miska leszáll a szekérről és hozzálát igazitani a szerszámot. Próbálja összeakasztani a szijat meg a spárgát, de eredménytelenül.

— Gyüjjik má' apám — mondja —, itt valami baj van. Kikopott a spárga, oszt szakadozik össze-vissza.

— Hogy a nyavaja törje ki! — morogja az öreg, amikor megszemléli a szerencsétlen istrángot. — Itt má' tényleg nem lehet segiteni.

Gondokodik, nagyot köp a pipája mellől, aztán rájön a megoldásra.

— Itt a piz, oszt hozzál hatir spárgát, majd azt hozzátódjuk! — utasitja a fiut, aki már is lohol a szatócshoz.

A gyerek hozza a spárgát, nem is kell az egészet felhasználni. Elkészitik az „istrángot", a maradék spárgát az öreg zsebredugja és miközben nagyot csap az ostorral a lóra, mérgesen mondja:

— Jó lesz még ez, mer' biztosan elszakad megint ez a vacakság, amig hazairünk a Sámsoni utra!...

Aztán mikor már jó messze vannak, ezt mondja valaki:

— Pedig jómódu gazda volt valaha az öreg. Volt tizenhárom hold földje...

A borbély a Kassa-uton nem sajnájla húszért a kölnit s havi 30-ból él a családjával

Az ujságiró ott áll az uton és nézelődik, forgolódik, keresi, hogy hol legyen riportjának kiindulópontja. De nem is sokáig kell keresni, mert ott van a közelben egy ici-pici kis ház, benne egy ici-pici kis üzlet és az üzlet még kisebb ajtaja felett egy réztányér csüng. Borbélyüzlet.

Egész rendes, csinos kis üzlet, kölniszóró, pudertartó, forgószékek, éppen ugy, mint benn a városban. Igaz, ha az ember bemegy az üzletbe és hármat lép, már kinn is van belőle, de a két szék elég kényelmesen elfér benne.

— Igaz, hogy nincs is szükség a két székre — mondja a borbélymester —, mert mikor jön be az én üzletembe két vendég egyszerre? Egy szék is nagyon elég volna, néha még sok is — és keserüen mosolyog —, de hát mégis itt tartom, mert hátha szükség lesz rájuk valamikor. Most egyedül dolgozom, segéd és inas nélkül, pedig valamikor két segédet is tartottam. Azt mondják, hogy drágán dolgozom. Husz fillérért borotválok és negyvenért nyirok. Hát sok az kérem, tessék megmondani?

Elpanaszolja, hogy nem lehet versenyezni a környékbeli mesterek konkurrenciájával, mert azok tiz fillérért borotválnak és huszért nyirnak.

— Még a kölni, puder és szappan is csaknem többe van, mint az a tiz fillér — mondja — s inkább dolgozom kevesebb vendégnek, mert igy is ugyanannyit keresek, mintha feleannyi árért kétszerannyi vendég jönne hozzám. Amire különben sincs kilátás.

Van olyan nap, amikor a bevétele alig haladja tul a másfél pengőt. Volt egy nap a multkorában, alig pár héttel ezelőtt, hogy csak ketten jöttek borotválkozni s negyven fillér volt a bevétele.

— Az átlagos havi bevételem nyolcvan pengő. Ebből élek a feleségemmel. A boltbér 15 pengő, adó körülbelül hat pengő, villany megint hat pengő, a Csapókertben lakunk szoba, konyhás lakásban, az husz pengő, szappan, kölni, puder, élesitések megint öt pengő; ez már ötven pengőn felül van, tehát alig harminc pengő jut kettőnknek egy hónapi ennivalóra és ruházkodásra.

Eszik a család, amíg a lóból tart

Beesettarcu, nagybajuszu férfi baktat befelé a zsibvásárról. Hóna alatt egy kis csomagot tart.

Nagy Józsefnek hivják, fuvaros, a Magyar ucca 18. szám alatt lakik feleségével és négy gyerekével.

— Viszem haza az ebédet — mondja —, az asszonynak meg a gyerekeknek. Vettem tiz fillérért barna kenyeret, meg tizdeka sósszalonnát. Ez az ebéd, de jó lesz annak, aki éhes.

— Munkából jött? — kérdezzük.

Nagyot néz:

— Munkából? Hát hol van ma munka? Nem kerestem én már három hét óta egy fillért sem.

— No de akkor miből él? — kérdezzük tovább.

— Hát tán csak fuvaros voltam, vagy mi a fene. Volt egy lovam, eladtam és kaptam érte negyven pengőt. A negyvenből még van hat és amig az eltart, addig lesz mit ennünk.

Aztán folytatja:

— Most is kijöttem ide errefele, hátha lesz valami munka. Ha esetleg lehetett volna valamit trógerolni a zsibvásárról, akkor legalább egy nappal tovább tartott volna a hat pengő.

Dühösen szorongatja kezében a csomagot, idegesen megpödri bajuszát, majd igy szól:

— De most már sietek haza, viszem a családnak az ennivalót. Ne éhezzenek sokáig, se az asszony, se az apróságok. Adjon az Isten minden jót...

Miből él a szegények füszerese?

A füszeres azt mondja, hogy az ő üzlete még megy valahogy, mert enni mégis csak kell az embereknek. De sokkal rosszabbul megy, mint akárcsak tavaly vagy az előző években.

— Pedig mostanában délelőtt és estefele nagy a forgalom errefele — mondja. — Itt jár el a népfürdő közönsége, de nem sok hasznunk van belőle, mert mindenki magával viszi az uzsonáját. Már aki egyáltalán visz valamit . . .

Arra a kérdésre, hogy mit vásárol leginkább a környék lakossága, igy válaszol:

— Legfőbb cikkünk a kukoricaliszt. Kilója tiz fillér, ezért vásárolják nagyon. Alig árulunk más lisztet. De érdekes, hogy jó cikk a fehér kenyér is, mert ha vesz valaki tizdeka szalonnát, akkor leginkább fehér kenyeret vásárol hozzá. Főleg a családok veszik a barnakenyeret.

— A városi kislakások lakói sokat jelentenek forgalom szempontjából? — érdeklődünk.

— Nem — válaszolja —, mert majdnem kivétel nélkül benn vásárolnak a

városban a szövetkezetekben. Mi itt csak a szegény munkásokból és napszámosokból élünk.

Egy asszony jön be az üzletbe és hetvenöt deka kenyeret kér. A tulajdonos valamivel többet vág le, ugy hogy két fillérrel drágább lesz a kenyér.

— Huszonkét fillért tetszik fizetni — mondja.

— Nem fizetek, csak huszat — válaszol az asszony —, tessék levágni a két fillér áru kenyeret.

De a kereskedő nem vágja le. Két fillér áru kenyérrel megajándékozza az asszonyt.

Később egy gazda jön be a feleségével.

— Mennyi a zöldpaprika? — kérdi.

— Darabja két fillér.

— Az sok — szól az asszony —, gyere fiam.

De a férfi még marad és alkuszik:

— Három fillérért viszek kettőt.

És viheti is. Háromért kettőt és percekig válogatja a paprikát, amig aztán kiválasztja a legkövérebbeket.

Nagy a keletje a füszerüzletben a marhahuskolbásznak is. Kilója pengőnegyven, de tizdekánál többet szinte sohasem visznek.

— A szomszédban van cipészmühely és onnan a segédek idejárnak ebédelni. Negyedkiló kenyér és tiz deka marhakolbász az ebédjük. Itt is reggeliznek, egy-egy csupor tejet. Mert a tejnek is nagy a keletje, literje 12 fillér és ezt az árat még valahogy elbirják.

Azt mondja egyébként a kereskedő, hogy az üzlet forgalmából nem igen tudna megélni. Az a szerencséje, hogy még a szüleitől örökölte a házat, amiben az üzlete van. Ha boltbért is kellene fizetni, maga sem tudná hogy jönne ki . . .

*

Amint az ember jár-kel közöttük, rájön, hogy nem is tudják, miből élnek a Kassa-ut és környékének szorgalmas, dolgos proletárlakói. Akik ma is dolgoznak, küzdenek, szaladnak s nem adják meg magukat a nyomorúságnak, amely pedig ott ólálkodik mindegyikőjük körül. Egy kész munkaforrás, szorgalombánya, a polgári iparkodás mintaképe ez a környék. Érdemes lesz rajta következő számainkban a riporter szemével alaposan végignézelődni . .

REMÉNYI GYÖRGY.

Keveset igérnek a városi haszonbérletekért

A város gazdasági ügyosztálya most tartott árlejtést több városi parcella haszonbérbeadására. Az árlejtés azonban igen rossz eredménnyel végződött. A jelentkezők valamennyien mélyen a tavalyi haszonbéreken alul tettek ajánlatot, például holdanként a régi 80-50 pengős haszonbér helyett 300 kiló buzát igértek, ami 30 pengős haszonbért jelentene. *Zöld* József tb. h. polgármester ezért ugy határozott, hogy egy bizottság parcellánként vizsgálja meg, mennyi bért lehet kérni a mai viszonyok mellett és tegyen javaslatot. A h. polgármester ugyanis nagyon helyesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy minden mezőgazdasági terménynek nagyon lement az ára s igy a haszonbérlők, különösen azok, akikről most szó van, csupa kisember, a régi terményárakat nem vehetik alapul a haszonbérfizetésnél. A kiküldött bizottság tagjai lettek *Poroszlay* László tb. tanácsnok elnöklete alatt *Pásztor* Ferenc, *Muraközy* Andor és *Pohl* Ferenc.

Tiszántúli Közgazdaság

Mezőgazdaság

Az adóbuza 15 pengős áron való összegyüjtése és tárolása adhat segitséget a gazdának, valutát a kormánynak és fellendülést a gazdasági elethez

A búza árát három mód szerint lehet emelni — gyökeres orvoslást csak ezek együttes alkalmazása hozhat

Isten bő áldásával öntötte el az alföldi magyar rónaságot ebben az esztendőben. Kitünő buzatermés volt s ezuttal nemcsak mennyiségben, hanem minőségben is a legjobb, a legkiválóbb, a legértékesebb — erre mondták a régi békeidőben, hogy aranyérő — szemekkel adott dusan, bőkezüen jutalmat a magyar föld a magvető fáradozásáért.

Annál szomorubb, hogy gazdasági életünkben ez az áldott, nagy kincs most csaknem nemzeti csapásként kezd jelentkezni. A nagy termés miatt ugyanis nagy kinálat állott elő idebenn s a meg nem szervezett export, vagy inkább az export hiánya miatt ez a kinálat napról-napra nyomja lefelé a buzaárakat. Amig debreceni paritásban julius elején métermázsánként 10.50—11.— pengőért lehetett elhelyezni a buzát, augusztus 13-án a buza 7 pengő körül volt, tehát értékének több, mint 30 százalékát veszitette el. Hogy ez mit jelent a mezőgazdaságnak, ezt talán felesleges részletezni!

A moratórium, mint buzaáremelő eszköz

A buza ára háromféle módon emelhető. Az egyik mód egy általános moratórium 2 évre. Ezzel Popovits Gyula a Független Ujságban 1933 junius 4-én megjelent kitünő cikkében részletesen foglalkozott, igy erre csak röviden térünk ki. A cikk lényege az volt, hogy egy bizonyos időre — legalább is amig ezek az állapotok tartanak —, mondjuk 2—3 évig 1½—2% kamat melletti moratóriumot kell elrendelni, akkor minimális és egyenletesebb lesz a kinálat és ennek következtében az árak emelkednek. A gazda azt a pénzt, amit egyébként kamatra fizetett volna, hasznos beruházásokra tudja forditani, mint épületek javitása és igy tovább, miáltal — eltekintve az árak emelkedésétől — be fog az a helyzet is következni, hogy munkaalkalom teremtődik, a munkaalkalom teremtése által a munkások is többet fognak tudni keresni és igy a több fogyasztás révén az árak emelkednek.

Hitel a tárolt buzára

A másik mód, amellyel a budapesti lapok foglalkoznak 1933 augusztus 11-én, Balkányi Béla, a boletta apjának javaslataként, hogy a Nemzeti Bank adjon a tárolt buzára 2% mellett hitelt, miáltal a rönszerü kinálat megáll, vagy egyenletesebb lesz. Ez az eszköz kétségkivül célravezető, ha eredeti ötletnek mondani nem is lehet, hiszen ugyanezt már megcsinálták a németek ezen a nyáron, mint hirüladta a magyar Export Kurir, sőt két héttel ezelőtt Thury Leventének a Független Ujságban megjelent cikke javasolta — szintén a német minta nyomán.

Külföldön tárolja az állam a nemes buzát s kölcsönt vegyen fel

A harmadik javaslat az, amely szerintem a legideálisabb volna, még pedig az adóhátralék és folyó évi adó buzában való fizetésének engedélyezése, azonban semmi körülmények között sem ugy, hogy az elszámolás napi áron történjék, hanem vegye át a buzát az állam 15 pengős áron q-ként és ezeket a buzákat a minőség szerint lehetőleg ne belföldön tárolja, hanem minél gyorsabban exportálja azokba az országokba, amelyekkel kereskedelmi szerződéseink vannak. Lehet szó arról, hogy vámmentes, szabad kikötőkbe vigye ki, de mindenesetre akárhova szállitja, előzetesen állapodjék meg az illető állammal abban, hogy bármikor vámmentesen tovább viheti. Nem vitás, hogy ez aranyértékü fedezet mellett megfelelő nemes valutát tudna kapni a kincstár lombardirozás utján, sőt az sem vitás, ha lehetőség szerint a legjobb minőségü buzákat viszik ki — amelyek majdnem egyenértéküek a legjobb minőségü manitoba buzával, vagy jobbak ennél is —, azért rendes árat fog elérni.

A valuta felárának haszna kárpótolja az államot a 15 pengős buzáért

Nézzük meg azt, hogy jelent-e a kormányra nézve ráfizetést az, ha ő a tiszai buzát 16, az egyéb származásu buzát 15 pengős áron veszi át. Belföldön ma a buza árát vegyük 7.— pengős alapáron, ehez hozzáveszünk a határig 2.50—3.00 pengő fuvart, amely az államnak pénzébe nem kerül, mert a tehervonatok az ő rezsijében járnak. A boletta-alapnál terheli a kincstárt 3 P amit végeredményben nagy termés esetén csak a kincstárnak fog kelleni megfizetni. A nemes valuta eladási felárban körülbelül megtérül az a differencia, ami az eddig felsorolt ár és a 15.— pengő között van. A külföldi közraktári költségek pedig megtérülnek a

kétséget kizárólag bekövetkezendő buzaárak emelkedésénél. Ezt ki tudja várni a kormány tavaszig, de viszont nem tudja kivárni egy magános fél, akinek fizetni kell és viszont hitele nincs.

Nagyobb uradalmaktól és gazdaságoktól a buza vaggon tételben mehetne a kormány által diszponált helyre. Viszont a kis emberektől össze kellene gyüjteni a terményt és a legközelebbi tárházban, vagy esetleg Csepelen tárolni. Ezt a buzamennyiséget akár háboru, akár inséges időkig egyelőre kivonná a kormány a forgalomból. Bizonyos, hogy ez költséggel jár, ám erre a Jegyintézet nyugodtan adhatna megfelelő áron előleget, hiszen a buza abszolut fedezet, legalább olyan jó, mint egy benyujtott váltó. Ez az elgondolás a buza-kinálatot jelentékeny mértékben csökkentené és igy a buzaárak természetszerüleg emelkednének. A kincstár haszna lenne: hogy miután felárral veszi meg a buzát, mobilizálja az adót, a külföldi export révén pedig jeletékeny nemes valutához jut. Természetesen a rozsárakat ugyanilyen módon lehetne alátámasztani.

Nem vitás az, hogy a buza elhelyezése ma oly nehéz külföldön, mint a kálvária-járás s ráadásul olyan alacsony áron történhetik meg, hogy a buzaértékesités csaknem a nemzeti vagyon elpocsékolásával egyenlő. Ki lenne vevő a buzára ma, amikor ezidőszerint hónapokra el van látva még minden buzát importáló ország a maga termésével? Az hirlik, hogy kompenzációs üzleteinknél a behozott áru tulértékelése révén a kivitt buza csaknem ingyenben marad a vevő országok tulajdona. A fent ajánlott beraktározási módszer gyökerében változtatná meg a mi javunkra ezt a helyzetet:

megakadályoznánk, hogy az agrár országok nagy versenyfutásában kihagyjanak bennünket, elérnénk a buza árának emelését a kinálat csökkenése folytán s mobilizálva az adókat, rendbe hoznánk adókincstárunk szénáját.

Nem lehet vitás azonban, hogy igazi segitség csak mindhárom módszer alkalmazása lenne. Segitség a kincstárnak, pénzügynek, mezőgazdaságnak egyaránt.

Spectator.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Buza 7.00—6.80—6.60 és boletta, rozs 3.50—3.20 és boletta, árpa 5.80—5.60, zab 5.20—5.00, tengeri 6.00—5.80, lucerna 3.00—2.80—2.50—2.20, széna 2.80—2.60—2.00, lóhere 2 80, bükköny 1.60—1.50, alomszalma 1.80—1.60, rozsszalma 2.00.

Nincsen szükség zárórára, kísértetiesen csöndes lett a debreceni éjszaka

A zóna, mint rendes étlapi szám — Nincs feketéző társaság

Kávéház, vendéglő, italmérés... Éppugy hozzátartozik az emberek életéhez, mint a füszerüzlet vagy a mészárszék. A dolgozóknak szükségük van egy kis pihenésre, amit a nyilvános helyiségekben meg is találnak. Minden osztály kikeresi a megfelelő környezetet; ami az egyiknek az előkelő, fényes étterem, a másiknak ugyanazt a szolgálatot teszi a korcsma.

Nyilvános helyiségbe járni tehát nem is fényüzés. Hogy aztán a feketekávéból vagy egy pohár sörből néha komolyabb mulatság fejlődött ki, az más lapra tartozik. De ez sem elítélendő, mert ez is az élettel jár együtt.

Valamikor az éjszaka sokat jelentett az embereknek. Ilyenkor fesztelenebb az élet, nem kötnek annyira a formaságok, még a mogorva, rettegett hivatalnokból is közvetlen, barátságos embertárs lesz.

A kávéházi asztalnál a legkülönbözőbb rangu és rendü emberek találkoznak össze, jóbarátokká válnak és ez nagyban hozzájárul a kényelmetlen társadalmi válaszfalak lerombolásához.

A nehéz gazdasági viszonyok ma kemény próbára teszik a nyilvános helyiségek kitartását.

Ez pedig már a végső állomást jelenti, mert az emberek lemondanak az elegáns ruháról, a szinházról és más hasonló szórakozásról, de az ebéd vagy vacsora utáni feketekávéhoz görcsösen ragaszkodnak. Azaz, csak ragaszkodtak, mert ma mégis kénytelenek leszokni róla.

Debrecenben a kávéházi élet teljesen viszafejlődött.

Alig van négy kávéház és az is üres.

Ebéd után kevés a feketéző vendég és inkább az uzsonnára telik meg néhány asztal. Ezek is törzsasztalok, amelyeknél orvosok, ügyvédek, tisztek, birák adnak találkozót egymásnak.

Kihalóban van a kártya is.

Ennek oka nagyrészben a Debrecenben specializált vigalmi adó rendszerben keresendő. Többe kerül a vigalmi adó, mint a kártyapénz. Ha valaki este nyolc órakor leül kártyázni, záróráig háromszor fizet vigalmi adót. Ez csak Debrecenben van igy és az idegen vendégeknek nem győzik magyarázni a pincérek, hogy nem a kávés rabol, hanem a vigalmi adó-drága. Mérhetetlen kárt jelent a kávéházaknak a vigalmi adó, mert aki szórakozásból akar kártyázni, annak drágább mulatság, mint akár egy hangverseny.

De ma nincs is pénz kártyára. Alig lehet összeállitani egy partit, amely közül csak ugy hemzsegnek a kibicek. Az arány: két játékos és nyolc-tiz kibic. A kibic is kártyás volt valaha, de letört és most a kibicelésben éli ki szenvedélyét. Ha igy fejlődnek a viszonyok, a vigalmi adó önmagától megszünik, mert nem lesz, aki fizesse.

Az éjszakai életnek is leáldozott.

Nem régen még kárhoztatták a záróra rendeletet, ma azonban nincs rá szükség, kísértetiesen csendes lett a debreceni éjszaka.

Még a megrögzött éjszakázók is kénytelenek korábban hazamenni, az üres, félig sötét helyiségek kellemetlenül befolyásolják az emberek hangulatát.

Az előkelő vendéklökben, még ha van is közönség néha, a fogyasztás kétségbeejtően gyenge. Egy társaság félliter bor és üveg szódaviz mellett képes elülni. éjfélig. Vacsora helyett pedig zónát esznek a vendégek.

A zóna

eredetileg tizóráit jelentett, máskor, mint délelőtt nem is szolgálák ki. Ma rendes étlapi cikké lépett elő és sokan kérik beérik vele ebédre vagy vacsorára. Előkelő pesti gyár utazóját láttuk a nagyerdei Vigadóban zónát vacsorázni és vizet ivott utána. Pedig valamikor az utazó a legjobb szállodában lakott és legjobb vendéglőben étkezett. Ma a gyomrán is kénytelen spórolni a sovány üzletek miatt.

A Debrecenben legjobb üzletnek ismert és legnagyobb forgalmu vendéglőben éjfél után leoltott lámpák és zárt ajtók fogadtak bennünket. Ez azt jelentette, hogy az utolsó vendég már régen elment és kilátás sem volt jövevényekre.

Ujévkor a rendőrség szabályozta a záróra hosszabbitási engedélyek kiadását oly módon, hogy hetenként egy helyiség csak háromszor kaphat hosszabitást. Ez az előrelátás nem bizonyult célszerünek, sőt rövidesen felesleges is lesz.

Az a néhány kisebb helyiség, amely megkockáztatja a 7 pengős hosszabbitási illetéket, még bruttó sem veszi be ezt az összeget.

És hol vannak még a többi kiadások?

Szomoru állapot ez, szerény egzisztenciák nyomoruságát hozza magával. Sokan éltek az éjszakából és ezek most tele vannak panasszal, reménytelenséggel.

A pincérek a mulató vendégektől keresnek igazán, a zenészektől még a tiz fillért is sajnálják, a virágos asszony elindul este 2 csokor szekfüvel és reggel majdnem ugyanannyit visz haza. Csakhogy hervadtan, tehát még befektetett kis tőkéjét is elveszti. Az éjszaka csendjében haldokló egzisztenciák jajgatása hallatszik...

Vásároljon hirdetőinknél.

Vécsey Leó fordítása

64

— És elkábitotta Mr. Westet annyira, — szakitott félbe Smith, — hogy Fu-Manchu nyugodtan bejöhetett a szobájába. Ön pedig könnyü eszközzé vált a számára. Nehéz szétválasztani a hallucinációt a valóságtól, Mr. West, de azt hiszem, Fu-Manchu még hipnotizálta is az ön elkábult agyát. Bizonyosra vehetjük, hogy kiszedte magából a safe zárjának titkát.

— Isten tudja! — sóhajtott West. — De hát kicsoda ez a Fu-Manchu? És hogy... hogy a csudába került a szobámba?

Smith kivette az óráját.

— Nincs időnk most a fölösleges magyarázatokra, — szólt ha utól akarjuk érni azt az embert, aki elvitte a terveket. Gyere, Petrie; egy órán belül Tilbury-ben kell lennünk.

XXVII. FEJEZET.

A négykezü cinkostárs

A kocsi gyors iramban futott át London uccáin, ahol már kezdett a hajnali forgalom megelevenedni. Azt hiszem, mondanom sem kell, hogy nem tudtam valami tulságosan mélyre hatolni ebben a legujabb rejtélyben. hogy Norris Westet indiai kenderrel elkábitották... ami ideiglenes őrülést idéz elő... ezt minden orvos megállapithatta volna, ha végighallgatja ennek elbeszélését. Ismerve a kinai doktor ügyességét és hatalmának ismeretében, elképzelhettem, hogy puszta akaraterejével kivehette Westből a safe zárjának titkát, mialatt az amerikai a kábitószer hatása alatt állt. De azt nem tudtam megérteni, hogy Fu-Manchu hogyan juthatott be a harmadikemeleti bezárt szobába.

— Smith, — szólaltam meg, — annak a madárnak a lábnyomai az ablakpárkányon... Azok talán megadhatják kulcsot ehhez az érthetetlen rejtélyhez.

— Ugy, — felelte Smith, türelmetlenül nézegetve óráját. — Hát akkor gondolj csak Fu-Manchu szokásaira... és gondolj a kedvenceire. És én emlékezetembe idéztem a kinai doktort körülvevő borzalmas és különös kreaturákat... a skorpiókat, bacillusokat, amikkel halált szórt mindazokra, akik utjába mertek állni a hatalmas Sárga császárságnak. De ezek közt nem volt semmi, amivel meg birtam volna magyarázni azokat a nyomokat ott, West ablakpárkányának porrétegén.

— Nem értelek téged, Smith, — vallottam be. — Sok minden van ebben a különös esetben, amit nem értek. Semmi olyasmire nem tudok gondolni, amivel megmagyarázhatnám azokat a különös nyomokat.

— Hát gondolj csak Fu-Manchu kis selyem-majmára? — mondta Smith.

— A majom! — kiáltottam fel.

— Ezek a nyomok a kis majom lábnyomai, — folytatta a barátom. — Egy percre én is megtévedtem, — mint te és valami nagyobbfajta madár nyomainak hittem. De én már azelőtt is láttam majom-nyomokat és a selyem-majom, ha amerikai fajta is, azt hiszem, hasonlit némely burmai majomra.

— Még most sem látok tisztán, hogy miért...

— Puszta feltevés az egész — szakitott félbe Smith, — de hallgasd meg a theoriámat... jobb hiányában ez is pótolhatja a tényeket. A selyemmajmot betanitották bizonyos kötelességekre... különben se illene hozzá Fu-Manchuhoz, hogy puszta kedvtelésből tartson magának állatot.

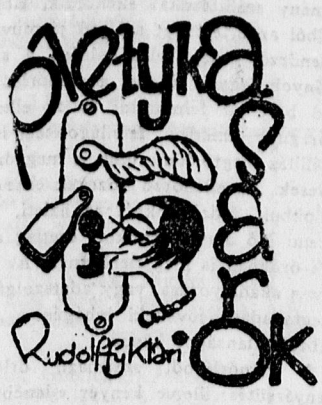
— Észrevehetted annak a csatornának a csövét, ami az ablak mentén huzódik felfelé; észrevehetted azt a vasgerendát is, aminek az a célja, hogy az ablaktisztitó le ne zuhanjon az ablakból? Nagyon könnyü feladat egy majomnak, hogy az udvarról felmásszon a párkányig. A majom felmászott a párkányig, átfordult a gerendán és ujra lemászott. A majom testére hurokkal ráerősitették a bambusz-szálakból és selyemből font vékony hágcsót. Igy vitte fel azt a majom rendeltetési helyére. A doktor valamelyik embere aztán felmászott... valószinüleg azért, hogy megbizonyosodjék afelől, hogy a hasis sikeresen müködik-e már. Ez volt az a sárga álomarc, amit West maga fölé hajolni látott. Azután felmászott a doktor is és az ő hatalmas akaratával szemben West elkábitott agya épp elég gyenge volt ahhoz, hogy a saját kedve szerint hajlithassa. Ebben az éjszakai órában az udvar bizonyára elhagyatott volt és miután a felkapaszkodottak valószinüleg fel is vontatták a hágcsót, hogy azután ujra leeresszék, amikor West már elárulta a safe titkát és Fu-Manchu kiszedte onnét a terveket. Ez a hallatlanul ügyes módszer rá vall. Semmi bizonyitékot nem hagytak maguk után, a kábitószeren kivül... igy aztán bárki illuziónak, halluciációnak, képzelődésnek tarthatta volna West elbeszélését, aki nem ismeri a Keletet.

— És ismét Karamaneh volt a csalétek? — kérdeztem kurtán.

— Természetesen. Az ő feladata volt, hogy kikémlelje West életmódját és kicserélje a tablettákat. Ő volt az, aki kocsiban várakozott lent és átvette az ellopott terveket. Jól végezte a munkáját... Szegény Karamaneh, neki engedelmeskednie kellett. Azt mondtam, száz fontot adnék, ha láthattam volna ennek az embernek az arcát, akinek ma délután azt a sürgős üzenetet vitte. Most ezer fontot adnék érte!

— „Andaman... második", — dörmögtem. — Vajjon mit értett ezalatt?

(Folytatjuk.)

Drága Fincikém! Nem minden malicia nélkül kivánunk egymásnak „jó munkát" már napok óta, uborkaszezonunk kellős közepén, hiszen minden, még az obligát nyárvégi flörtök is a „dzsembori jegyében" születnek és halnak meg. Aki csak tehette és mond meg, ki nem tehetü, vad energiával törtetett, szegény megriadt Gödöllő felé, hogy legalább a látnivalókban élje ki magát és hazatérve elfeledkezzék a jobb elefántot is letaglózó fáradságról és kaput beszéljen a netán itthonmaradottak hasába. Na ne félj Fincikém, nem tölti mindenki ilyen haszontalan látnivalókkal drága „filléres" idejét. Például egészen biztosan zavarba jönne városunk vöröshaju szépasszonya, ha megkérdeznék tőle, hogy mi is kötötte le egész napi érdeklődését azon kivül, hogy magántulajdonként kezelt lovagjának pórázát már a vonat megérkezése után feloldotta és bizonyára a jó Isten által odavezényelt taxin elporzott, — ugy amint mondod — Pest felé. Szem és fültanuk voltunk, tévedés kizárva. Azt is láttuk, amint a letört lovag, minden autogrammosztogató szegény külföldinél jobban összezuzva, rótta a sátorváros utait. Az esti tüzfény melege sem tudta az élet szinét kölcsönözni neki ,pedig szegényre valamilyen kölcsö nagyon ráfért volna, lévén vagyona egy tantusz, na meg a visszatérést biztositó kis papirfecni. Férfimentalitás Fincikém: a mélabu növekedésével, a pénztárca tartalma, egyenes arányban csökken.

Szegény itthonmaradottak strandolgatnk. Napszurásig. Ez csak a kisebbik baj. A nagyobbik abból származott, hogy a még mindig elegáns, de hogy ugy mondjam tábornoki korban levő ur napfürdőt vett. Tulzott mértékben nagyon tulzott mértékben. Mire kábulatából felébredt, egy kellemes, hüs kabinban találta magát, ahol halk hangon érdeklődtek hogyléte iránt. Az érdeklődő hang természetesen női hang volt. Nagyon csinos női hang. A másik női hang, — mert ez is létezett — nem volt hallható csak látható volt — a tulajdonosa, még pedig egész közelről, mert hősünk napszurástól gyötört ősz feje, — izé, az ő vállán nyugodott. Kabinunk szomszédos lévén, könnyen ismertük fel a még mindig szép mama, vagy ha ugy akarod a lánya hangját. Hogy ki dédelgetett jobban, az anya vagy lánya, ezt Fincikém éles eszedre bizzuk! Ezek után a szituáció ugyebár nem is volt kényes, minden feltünés nélkül volt végrehajtható a távozás — hármasban. A triásznak nem jósolunk hosszu életet, mindenesetre érdeklődésre tarthat számot ez a kis verseny. A jegyeken — ha osztogatnék őket — talán ez állana: „Diszkréten, vékimerülésig, de szük családi körben."

Finci csodálkozni fogsz! A garden partyk még mindig élnek! Ha ez az élniakarás igy folytatódik, még megérjük, hogy uj formájában meg is jegecesedik. Az uj köntöst a batyu adja meg. Igy amint hallod, közönségesen: a batyu! Egy ilyen batyuemlékmü volt hivatalos az a hosszu fiu is, aki türhető produktuma volna a természetnek, ha nem hinné magát olyan ellenállhatatlannak. Addig jár a korsó... Bizony Fincikém a donzsuáni nimbuszon csorba esett! A kiskerti ünnep női résztvevői egyhanguan kiállhatatlannak minősitették picifiunkat, kárba veszett minden, a papa számlájára vásárolt üveg bor, a divatcsikos uj nyakkendő, a betanult uj pózokról nem is beszélve! Szegény kis kiközösitett, annyira mellre, hogy ugy mondjam tüdőre szivta az esetet, hogy azóta gyülöli a női nemet. Mint ő mondja mindhalálig! Meglátjuk! csókol szerető barátnőd:

Pletykássy Klarissz.

Aranyat talált földjében egy farmer, de csak annyit ás ki, amennyi az élethez elég

Az idő: 1933.

A szinhely: Az Egyesült Államok északnyugati része. Washington állam, mely a Csendes partjai mellett huzódik.

Gazdag természeti kincsekben, szerencsés éghajlatban. A Rocky hegység vonul keresztül az államon, melynek nyugati lejtőin örök tavasz honol.

A washingtoni farmerek, kik vagy konyhakertészkednek, vagy gyümölcsöt termelnek, vagyonosak voltak — mig az Egyesült Államokba is be nem köszöntött a gazdasági válság.

Yakima völgye almáit Budapesten is árusitották, spárgával, földieperrel, szőlővel keresték a pénzt az ottani farmerek.

Ma: ott se fonják kolbásszal a gátat, ott is beköszöntött a gond a farmer hajlékokba — akárcsak itt nálunk a gazdákhoz.

Yakima völgyében ma is bőven terem az alma (a jamboreen találkoztam egy yakimai gyerekkel, azt mondta, rekordtermés lesz, holott még a tavalyiból is van a hütőházakban) csak épen nem tudják eladni, akárcsak a magyar gazda a gabonát.

És kinek termeljen spárgát a washingtoni farmer — mikor ma olcsóbb táplélékot se tud az amerikai munkás megvenni?

* * *

Clarance Jordan Swuak Valleyban farmerkedett és nagyon unta már azt az állapotot, hogy soha se volt készpénze. Ha valamire szüksége volt, cserekereskedést kellett folytatni a farmjához legközelebb lakó kereskedővel. Az amerikai kiskereskedő persze kihasználja a farmer szorultságát — és nagyon sok farmtermeket kell adni gyufáért, sóért — vagy más nélkülözhetetlen cikkért.

* * *

Clarance Jordan emlékezett arra, hogy szüleitől hallotta, hogy az ő birtokuk területén a föld gyomrában aranynak kell meghuzódni.

Most, amikor nem volt érdemes farmerkednie, egyre többször visszatért agyába az arany kisértő ördöge.

Miért ne próbálná meg kutatni az arany után? Hiszen, ha egy kis szerencséje lesz, ha csak kevés aranyat is talál, többet keres, mint akár egy évi farmerkedéssel.

Az idei tavaszon véglegesen elhatározta, hogy hozzá fog az arany utáni kutatáshoz.

Pénze persze nem volt, hogy valami elsőrangu szerszámokkal felszerelhette volna magát. A legprimitivebb eszközökkel fogott hozzá a kincskereséshez.

Heteken keresztül dolgozott — de eredmény nem mutatkozott.

El lehet képzelni, mennyi gunyolódást, mennyi heccelődést kellett elszenvednie szomszédaitól. Egyszerüen eszelősnek tartották, mert az eredménytelenség dacára se hagyta abba a kutatást.

* * *

A munkában segitségére volt felesége is, aki egyre öszötönözte, akármennyire is gunyolódnak szomszédaik, csak kutassanak tovább!

Jordánnénak lett igaza!

Két hónapi ásás, kutatás után — rábukkantak a sárga aranyszemekre. Hozzá egy olyan gazdag üreget találtak, hogy 30 font arany lett munkájuk jutalma.

És amikor hire ment Jordánék szerencséjének: a szomszédok se gunyolták őket többé.

Csak azon csodálkoztak, hogy a Jordán-család az arany eladása után is éppen olyan egyszerü életmódot folytat, mint azelőtt. Jordánék beszerezték mindazt, amit a depressziós évek folyamán nem tudtak megvenni, de életmódjukon semmit se változtattak.

És azon még jobban csodálkoznak szomszédaik, hogy Jordán nem folytatja az aranyásást.

Aki érdeklődik nála ennek okáról, annak azt feleli:

— Minek ásnám most felszinre az aranyat, mikor arra nekem most nincsen szükségem. Ami nekünk kell, az most már meg van nekünk. Ha ujra pénzszükében leszek, felszinre hozok annyit, hogy ujra gondtalanul élhessünk.

— De egyelőre jobb helyen van az arany a föld gyomrában — amelynek helyét csak én ismerem — mint fent, ahol esetleg elrabolhatnák azt tőlem, sőt gonosz emberek esetleg meg is ölnének a kincsért.

A Jordán család most már kevesebbet aggódik azon, hogy a farmer keveset kap terményeiért.

Bizonyi ás a szamár körül

Valamelyik régi francia bohózatban fordul elő ez a párbeszéd:

— Rémületes az, hogy mennyi buta ember van a világon.

— Még hozzá mindig eggyel több, mint gondoljuk! — mondja rá a másik.

*

Ugy jutott az eszünkbe, hogy az egyik délvidéki szerb törvényszéken sajtópert tárgyaltak mostanában. A megszállott területen állandó szórakozás ez, mert az ottani népek ugy tépik, marják egymást, hogy csupa gyönyörüség nézni. Már most azt irta az egyik lap, név szerint a Banatszki Glasnik, hogy:

— Van X. városban egy tanügyi férfiu, aki szégyene a pedagógiának, mert hozzá fogható szamarat még nem látott a világ.

Mi történik az ilyen esetben? Az emberek találgatják, hogy kire vonatkozhat a finom célzás, elévődnek rajta az asztaltársaságban a napi sörözésnél, aztán elfelejtik az egészet. Nem ugy történt azonban X. városban, mert olvasván a megállapitást, mélységesen felhördült a tanfelügyelő.

— Hallatlan komiszság, igy még senki sem mert a becsületembe gázolni.

Hordozta körül a cikket, mint égő fáklyát.

— Olvasd csak el! Igaz-e, hogy rám vonatkozik?

Volt, aki igyekezett lebeszélni a sértődöttségről, azonban a szükebb baráti köre, minden jó ismerőse, neki adott igazat.

— Gyalázat ilyet kiirni. Én nem hagynám annyiban!

A tanfelügyelő a jóbarátoknak hitt és meginditotta a sajtópert.

— A tanuk egész légióját jelentem be, hogy a támadás rám vonatkozik.

A szerző tagadta a személyazonosságot, de a tanfelügyelő követelte a bizonyitás elrendelését, aminek a bíróság elegt is tett, elnapolva a tárgyalást.

*

Ezek szerint az igazságszolgáltaásban egészen ujszerü esetről van szó, amely esetleg precedensül is szolgál a további joggyakorlatban.

— Az a világ-szamara én vagyok! — mondja majd a panaszos.

— Szó sincs róla! — igy a vádlott.

— Engedelmet, bizonyitani tudom, hogy csakis rám vonatkozhatik.

Aztán bizonyitja. Jönnek a tanuk egymásután és vallanak eskü alatt:

— Azonnal ráismertünk a tanfelügyelőre.

Már most mi lesz a büntetőtanács dolga, illetve helyzete? Ha annyi kifogástalan gentleman igazolja, hogy a legnagyobb szamár a tanfelügyelő, megállapitja-e a becsületsértést, vagy felmenti az ujságirót azon az örökéletü alapon, hogy igazat irt?

Határozottan nagy probléma, akár csak a másik — hogy már a szakmába maradjunk:

— Ha megöregszik a szamár, nagyobb szamár lesz-e, vagy mértékben és minőségben kisebb azon az alapon, hogy a kor tapasztalattal és tudással jár?

Vederemó! — mondaná régmult idők publicistája, aki ezzel a szóval tért ki a kényes kérdések elől.

VARTA accumulátor és Service
Kovács Lajos-nál
Miklós ucca 9. - Telefon: 11-70

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

32.800—1933. aü.

HIRDETMÉNY

Közhirré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. minisztérium 6200—1933. számu rendeltével a gabonajegy és lisztforgalmi adóváltság tárgyában az 1933—1934. gazdasági évre vonatkozólag rendeletet bocsátott ki.

A kibocsátott rendelkezés szerint gabonanemüek csupán gabonajegykiséretében hozhatók forgalomba. A gabonajegy gabonalevélből és szelvényből áll. Megszerzésének kötelezettsége abban az időpontban áll be, amikor a gabona a termelőtől olyan forgalomba kerül, amelynek közvetlen célja nem a mezőgazdaságban való felhasználása. A gabonajegy megvásárlására az kötelezett, ki a gabona tulajdonjogát a termelőtől megszerzi.

Gabonajegy kisérete nélkül szabad átruházni azt a gabonát,

a) melyet a mezőgazdák egymás között mezőgazdasági vagy háztartási célokra ruháznak át,

b) amelyet a termelő a gazdaság részére végzett munkateljesitményért szolgáltat ki,

c) amelyet lelkésznek, tanitónak, községi vagy egyházi más alkalmazottaknak javadalmazás cimén szolgáltat ki a termelő,

d) amelyet a föld haszonbérlője a föld tulajdonosának vagy haszonélvezőjének haszonbér cimén szolgáltat ki,

e) amelyet a vámőrlésre jogosult malomnak vámőrlésdij fejében enged át.

Aki a gabonát a termelőtől megszerzi, a szelvényt a termelőknek köteles átadni. Termelő a szelvény 3.— P értékét a városi adóhivatal utján kapja meg és pedig akként, hogy annak fél összegét a terhén fennálló közadó tartozásának kiegyenlitésére számolja el, felét pedig készpénzben kifizeti. Amennyiben a szelvényt beváltó termelőnek köztartozása már ki van fizetve, a szelvény értékét teljes összegében készpénzben kapja meg. A termelőnek érdekében áll gondosan ügyelni arra, hogy gabonájának átruházása esetén a gabonajegy szelvényét átvegye.

A gabonanemüek lisztté őrlése alkalmával az őrlést teljesitő malom lisztforgalmi adóváltság fizetésére kötelezett minden kereskedlmi őrlés után.

Mentes a lisztforgalmi adóváltság alól a vámőrlés. A gabonajegy és a váltság szempontjából az őrlés akkor minőséül vámőrlésnek, ha az őröltető saját termésü vagy gabonajegymentes beszerzésből származó gabonáját őrölteti fel és az őrleményeket kizárólag saját háztartásában, mezőgazdaságában, vagy állathizlalójában használja fel. Ilyen vámőrlésnek minősül a malomtulajdonos családja, gazdasága és állattartása, alkalmazottai és azok családja, valamint állattartása részére a vámkeresményből részes őrlés, továbbá a gazdaságok cselédei, alkalmazottai, nyugdijasai részére végzendő őrlés, — továbbá az inségenyhitő mozgalom céljából történt őrlés.

A malom minden vámőrlési tételre szállitandó bárcát állit ki, amelyen feltünteti az őrlést (cseréléstő végző malom nevét, a behozott gabona sulyát, az őrlemény kiadásának időpontját, az őröltető nevét, foglalkozását, lakcimét, a zsákok számát s a kiadott őrlemények összes sulyát.

A lisztforgalmi adóváltság beszedhetése céljából müködő ellenőrző közegek az őrlemény szállitásokat ellenőrzik. Ebből a célból az őrleményt szállitó jármüvek az ellenőrző közeg felszólitására a szállitmányok jegyeit, illetve a vámőrlés szállitó bárcáját felmutatni és az ellenőrző közegnek minden felvilágositást még a szállitás megtörténte után is megadni kötelesek. Az ellenőrző közegek ellenőrzési célokból érdekelteknél az üzleti, vagy üzemi idő alatt bármikor, esetleg az éjjeli órákban is megjelenhetnek. Az ellenőrzés akadályozása, vagy adatszolgáltatás megtagadása jövedéki kihágást ,illetve sabzálytalanságot képez.

A vámőrlésből származó őrlemény kenyérsütés, illetve kenyér ellenében kicserélhető, ha a vámőrlésre jogosult legalább 40 kg. lisztet ad át felsütés, illetve cserélés végett. Az igy nyert kenyér azonban a vámőrlésre jogosult által kizárólag saját háztartásában fogyasztható el. Cserélés végett a sütő iparoshoz a liszt szállitóbárca vagy községi igazolvány kiséretében szállitható. A sütőiparos az átvett lisztet az őrlemény raktárkönyvbe bejegyezni, kenyércsere könyvet vezetni és a szállitóbárcát, illetve községi igazolványt megőrizni és az ellenőrző közegek kivánságára felmutatni köteles. A kenyér dagasztásáért és sütéséért visszatartott lisztmennyiség váltság kötelezettsége alá esik. Az egy naptári hónapban őrleményért kicserélt kenyér mennyiségéről minden sütőiparos a forgalmi adóhivatal malomosztályához bevallást köteles benyujtani.

Fenti tárgyban kelt részletes információ a Budapesti Közlöny 1933. évi julius 30-iki számában megjelent m. kir. miniszteriumi rendeletből szerezhető.

Debrecen, 1933 augusztus hó 3.

Városi adóhivatal.

Háziasszonyok figyelmébe!

Nagy takaritásokat,

POLOSKÁK,

svábok és rusznyik kiirtását

szavatosság mellett vállalja

Takaritási Vállalat

Debrecen, Nap ucca 3. szám.

TELEFON: 17-55. TELEFON: 17-55.

Hatóságilag elismert „PARASIN" féregirtószer is kapható.

Vásároljon hirdetőinknél.

Apróhirdetések

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig, két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Vastag betüvel szedett szavak duplán számitanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Levelezés

Levélpapirok,
pairszalvéták, befőzéshez üvegkártya, kötözőzsineg olcsón beszerezhetők Vámosi papirüzletében, Szinházi átjáró. 134

Itt nyaralunk,
feltétlen intelligens urileány ismeretségét keressük. Leveleket „Autós 30." jeligére kérjük a Péterfia u. 57. szám alatti trafikba. 2679

Betöltendő állás

Családos szőlőmunkást
felnőtt gyerekkel jó bizonyitvánnyal keresek. Lakást adok. Jelentkezni mindig kilenc óráig. Vár ucca tiz.

Német
leány háromtagu családnál, — ugyanott mindenes szakácsnő felvétetik. Fogorvosi rendelő, Szent Anna u. 25. Jelentkezés: délután 3—5. 2639

Önállóan
dolgozó masamódot felveszünk Csillag kalapszalon. 1474

Jól főző
mindenes szeptember 1-re jelentkezzék hétfő déltől. Nyomtató u. 3., udvarban jobbra. 2644

Párszáz
pengő kaucióval állandó állást kaphat. Cim a kiadóban. 1509

Varróleány
felvétetik, aki önállóan dolgozik. Arany János ucca 38. 1502

Kifutóleányt
felvesz Kézimunkaüzlet Széchenyi u. 1. 1514

Biztositási üzletszerzőket
magas jutalékkal és fix javadalmazással is azonnal alkalmazunk. Cim a kiadóban. 1455

Éves
bizonyitvánnyal rendelkező mindenes felvétetik. Mező Árminfatelep. 1508

Két
cipészsegéd felvétetik. Csapó u. 52. 1516

Szüleinél
lakó fiatal leányt gyermek mellé fél napra felveszek. Kellner, Zsák u. 11. szám. 1491

Egyedül álló
idősebb bnőt magános urnő házi munka elvégzésére szerény fizetésért felvesz. Füvészkert ucca 14. 135

Tanulót
felvesz Harsányi asztalosmester Nyil u. 18. sz. 140

Üzletvezetőt
cipőáruházunk vezetésére óvadékkal keresünk. Ajánlatokat „Budapesti cipőgyár" jeligére a kiadóba. A-1

Megbizható
35—40 év körüli mindenes főzőnőt keresek hosszu bizonyitvánnyal két tagu családhoz. Jelentkezni reggel 8 órától 10-ig Szent Anna u. 10. II. e. 3. 1497

Cipészsegédek
raktári munkára felvétetnek. — Berek u. 8. Nagy. 141

Ragasztók
felvétetnek Klein Salamon cipőgyár, Garai 24. 1472

Megbizható
takaritónőt keresek azonnal. — Kigyó u. 45. sz. 2666

Kifutóleány
irodába felvétetik. Jelentkezni lehet: Böszörményi ut 5-c. Épitési irodában. 1519

Szódavizüzemhez
megbizható nőtlen férfi mindenes kocsisnak felvétetik. Márton Kálmán u. 4. Nánássy. Nyilas telep.

Bejárónőt,
ki szépen mos és vasal, hosszu bizonyitvánnyal felveszek. Késes u. 64. A-1

Mindenes
főzőnőt hosszu bizonyitvánnyal keresek elsejére. Jelentkezni dr. Hegedüsné, Batthyány u. 17. sz. 8—10-ig, 2—4-ig. 1490

Keresünk
jó megjelenésü, eladási készséggel rendelkező urakat könnyen eladható háztartási cikk eladására. Ajánlatokat „Előzetes kioktatás" jeligére a kiadóhivatalba. 1466

Kisebb családos
házmester felvétetik. Jelentkezések hétfőn délelőtt Széchenyi u. 31. 125

Penzió
vezetésére óvadékképes urinő kerestetik. Érdeklődni Hunyadi ucca 2. sz. 1487

Szakácsnőt
keresek szeptember 1-re, aki kifogástalanul főz. Török Bálint u. 18. A-1

Mindenes
főzőnőt jó bizonyitvánnyal felveszek. Rákóczi ucca 4., I. em. 2647

Állást keresők

Nyugdijas
altiszt házfelügyelői vagy pénzbeszedői állást vállal szorgalmas megbizható. Cim a kiadóban. 2630

Üzletek

Füszerüzlet
főuccán, betegség miatt átadó. „Komoly reflektánsok" jeligére cimeket kiadóba kérek. 1495

Üzlethelyiség
(jelenleg italmérés) kiadó. Csapó ucca 10. szám alatt ez évi november elsejére. Bővebbet az udvari lakásban. 126

Kiadó
Simonffy ucca 5. szám alatti papirüzlethelyiség novemberre. p, szo, v, k, sz, cs 1443

Üzlethelyiség
Piac ucca 66. szám alatt azonnalra kiadó. Épitkezni lehet ugyanott a vendéglőbe. 2635

Trafik
átadó vagy bérbe kiadó vidéki városban. Cim a kiadóban. 2671

Üzlethelyiség,
valamint irodának, orvosi rendelőnek alkalmas egyszobás, — előszobás lakás Kossuth ucca 17. alatt kiadó. 2662

Elköltözés
miatt jogfolytonosságu vendéglő szeptember 1-re átadó. Szent Anna 46. 2684

Kiadó
Piac ucca 70. sz. alatt azonnal elfoglalható 2 üzlethelyiség, — egy udvari kis mühely és egy 2 szobás fürdőszobás lakás, József kir. herceg ucca 70. szám alatt egy uccai 3 szobás, fürdőszobás lakás és egy 2 szobás udvari lakás. Érdeklődni lehet: Piac u. 70., a házfelügyelőnél. 2652

Kiadó lakás

Uccai
különbejáratu elegánsan butorozott szoba kiadó. Széchenyi u. 29. 1523

Kiadó
egy-, kétszobás, konyhás lakás. Teleki u. 6. A-1

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig, két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betüvel szedett szavak duplán számitanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Kiadó
egy szoba, konyha mellékhelyiségekkel szeptember 1-re. Vörösmarty 32. 1513

Kiadó
udvari kis szoba, konyha kis családnak közel a piachoz. Veres ucca 13. 2636

Kiadó
2 szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakás. Széchenyi u. 44. 1509

Kiadó
modern hat- és négyszobás uccai urilakás teljes komforttal. Ferenc József ut 16., Alföldi palota. 2161

Háromszobás
modern uccai lakás november 1-től kiadó. Vigkedvü M. u. 12. 1507

Kiadó
modern 4 szobás parkettes szép tiszta lakás. Csapó 59. 2673

Kiadó
2 szobás uccai lakás november 1-re. Kassa ut 22. 1505

Különbejáratu
butorozott szoba diákoknak is kiadó. Kishegyesi ut 17. 2650

Uccai
kétszobás, fürdőszobás lakás parkirozott udvarban szeptemberre kiadó. Nyomtató u. 15. 1512

Kettőszobás
csinos udvari lakás csendes udvarban, Kölcsey uccában szeptemberre kiadó. Értekezni: Szappanos u. 22. 2645

Elegánsan
butorozott szoba csendes lakónak esetleg ellátással kiadó. Értekezni Komlóssy u. 11. 1479

Irodának,
orvosi rendelőnek alkalmas 3 szobás, fürdőszobás, valamint 2 szobás udvari lakás kiadó. Piac ucca 56. 2651

Mühelynek
világos nagypince, viz, gáz, villannyal kiadó. Sas ucca 2. sz. 1489

Kiadó
irodának vagy lakásnak kis előszobából nyiló két szoba. — Batthyány 5. 2668

Butorozott lakás,
szoba, előszoba, fürdőszoba szeptember 1-től Magoss György-tér 14. alatt kiadó. 2670

Szépen
butorozott egy-két szoba kiadó massziv uri villában. Széchenyi kert legelején, Huszár ucca 7. A-1

Egy
5 szobás, előszobás lakás azonnalra, egy 3 szobás, előszobás lakás szeptember 1-re kiadó. — Széchenyi u. 34. 133

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Apaffy ucca 29. 2680

Különbejáratu
uccai butorozott szoba azonnalra kiadó. Gólya ucca 8.

Kossuth
u. 18. alatt 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Ugyanott nagy üzlethelyiség jobb ipari célra kiadó. A-1

Miklós
25. alatt uccai 3 szoba, konyhás lakás kiadó novemberre. 1520

Egyszobás,
konyhás lakások speizzal, mellékhelyiségekkel szeptember elsejére kiadók. Patai ucca 16. 1510

Légfütéses
különbejáratu butorozott szoba ellátással is kiadó. Werbőczy u. 4. III. em. 5. 1458

Egy szoba,
konyhás lakás vizvezetékkel, sertéstartással Lónyai ut 31. sz. alatt azonnalra kiadó. Értekezni Hid ucca 4. 131

Szent Anna 35.
Kétszobás (parkettás) fürdőszobás urilakás kiadó. Dr. Sebestyénnél. 1335

Novemberre
földszinti uccai négyszobás uri lakás és udvari háromszobás, fürdőszobával kiadó. Arany János 20. 1464

Erkélyes
elegánsan butorozott szoba olcsón kiadó. Dr. Brüllnél, Piac ucca 26. 556

Kétszobás
uccai uri lakás teljes komforttal azonnalra kiadó. Piac ucca 59. 1494

Különbejáratu
butorozott szoba parkirozott udvarban azonnal kiadó (fürdőzőknek is). Rákóczi ucca 35. szám. 1428

Kiadó
október elsejére 1 szobás udvari urilakás előszobával, mellékhelyiségekkel. Barna ucca 4. I 1483

Csinosan
butorozott különbejáratu uccai szoba kiadó. Széchenyi ucca 12., uccai lakás. 1066

Kiadó
november elsejére 2 szobás uccai urilakás, fürdőszobával, mellékhelyiségekkel. Barna ucca 4. 1482

Kiadó
3 szobás lakás teljes komforttal külön udvarban. Értekezni lehet dr. Széll Kálmán, Csapó ucca 19. A-2

Egy
szoba, konyha, speiz, ujonnan festve szeptember 1-re kiadó. József kir. herceg u. 75. 1484

Kiadó
egy uccai parkettes butorozott szoba. Csapó ucca 19., I. em. 2. 2687

Uccai
három szoba, előszoba, fürdőszoba, konyhával novembertől kiadó. József kir. herceg ucca 50. 1468

Kiadó
modern 3 szobás lakás fürdőszobával október 1-től. Maróthy György ucca 4. 2688

Kétszobás
kisebb udvari lakás elsejére kiadó. Vörösmarty u. 24.

Kiadó
egy szoba, konyha, speiz. — Postakert, Gyár ucca 6-b. 2692

Kétszobás
lakások uj épületben november 1-re kiadók. Bővebb megtudható: Böszörményi ut 5-c., építési irodában. 1518

Egy
szoba, konyhás, mellékhelyiségekből álló lakás szeptember 1-re kiadó. Monostorpályi ut 13. A-1

5 vagy 6 szobás
modern lakás Piac ucca 75. alatt novemberre kiadó. Telefon hétköznap délelőtt 14-10. 1517

Motorkerékpár
oldalkocsival, pótkerékkel 1000-es kevest használt kitünő állapotban levő teljes felszereléssel és 500-as oldalkocsival teljesen üzemképes eladó. Cim a Debreceni Ujság kiadóhivatalában. A/5.

Kiadó
szoba, konyha, speiz, mosókonyha, mellékhelyiségekkel. — Teleki 32. 1440

Kiadó
modern hat- és négyszobás uccai urilakás teljes komforttal. Ferenc József ut 16. Alföldi palota. 2161

Piac 10.
kétszobás hallal, háromszobás erkélyesek, Bethlen 23. fürdőszobás háromszobás. 1472

Háromszobás
uccai s négyszobás kertes komfortos lakás kiadó. Szent Anna 29. 2600

II. emeleti
5 szobás, komfortos lakás kiadó Értekezhetni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1077

Központban
különbejáratu butorozott szoba egy, esetleg két személy részére kiadó. Cim: Kossuth u. 2., trafik. 2615

Piac ucca 58. sz.
bérházban többrendbeli modern két- é sháromszobás lakás olcsó bérért kiadó. Értekezni dr. Hegedüs ügyvéd Hitelbank épület. 1337

Különbejáratu
kényelmesen berendezett szoba egy-két személy részére kiadó. Piac ucca 58. I. em. 17. 1113

Teljesen
különbejáratu csinosan butorozott szoba kiadó. Nagyon szép udvarban. Ehrenfeld Benő Péterfia u. 48. hátul az udvarban, keresztépület. 73

Kiadó
udvari kis szoba, konyh kis családnak közel a piachoz. Veres ucca 13. 2636

Kiadó
egy és kétszobás lakás Külsővásértér 9. Értekezni Papp Lászlónál, Ferenc József ut 16. 2637

Egy
szép nagy udvari szoba, konyha, speiz kiadó. Erzsébet u. 35. 2683

Kétszobás
udvari akás központban kiadó. Hüvelyes 6. 2686

Kiadó
lakások Keleti sor 7. Vargakert. 2649

Lakást keresők

Bérbevennék
kétszobás kertes magánlakást november 1-re. „Pontos fizető" jeligére a kiadóba. 138

3—4 szobás
lakást és ugyanabban a házban rendelőnek 2 szobát keresek központban november 1-re. — Ajánlatot a Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérem. 2665

Október
elsejére keresek külsőségen — vagy a város beljebb eső részén, villanyoshoz közel kétszobás, konyhás vagy egy nagy szoba, nagy konyha mellékhelyiségekkel, villanyvilágitással lakást, lehetőleg gyümölcsös kerttel, hosszabb időre, mint magáno lakó. Ajánlatokat ár megjelöléssel. dr. Kardoss Nyilastelep, Tancsics ucca 27. 1456

5—6 szobás
lakást keresek november 1-re központban. Ajánlatot a Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérek. 2664

Butorozott
szobát keresek Árpádtéren vagy közelében. Cim a kiadóban. 2655

Különbejáratu
uccai butorozott szobát keresek központhoz közel, lehetőleg teljes ellátással. Cimet a Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérek. 2663

Rádió

Rádió,
hálózati, háromlámpás, modern, megbizásból olcsón eladó. — Kossuth 29., müszerészné. 2690

Ingatlan

100 holdig
Vámospércsen Harcsarik föld eladó dr. Falk gondnoknál, Miklós u. 33. 1476

Piac
uccán nagytelkü ház olcsón eladó. Értekezni dr. Rónay Dezső ügyvédnél, Piac 89. 2417

Házhelyek
Széchenyi ut 99 telkünkből részletre eladók. Miklós ucca 33. délután. 1475

Központi
egyetem előtti téren villatelek olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2226

Kassa
és Sámsoni utak kereszteződésénél, tüzérlaktanyával szemben tizenkét hold szántó bérbeadó. Értekezhetni Simonffy ucca 2/a. ügyvédi irodában. 1488

Eladó
a Bocskay-kertben 4 és fél kat. hold föld, amelyből 20000 négyszögöl szőlővel van beültetve, egészben vagy parcellákban eladó. Az ingatlanon 2 szobából s üvegezett verandából álló, télen is lakható ház van. Érdeklődni lehet a Debrecni Első Takarékpénztárnál. A/1

Kétszobás
lakás gyümölcsössel, szőlővel eladó. Márton Kálmán 34. 1405

Hajdubószörményben
a polgári kövesut mentén legforgalmasabb országut, város széléhez félkilométer, régi, bevezetett Szeles nevü korcsma 6 szoba, 2 konyha, kettő pince, 2400 négyszögöl földdel jogfolytonossággal örökösen eladó vagy bérbe kiadó. Értekezhetni a Szeles-korcsmában. 2632

Eladó
házhely. Kuruc u. 72-b. 2657

Eladó
Kuruc u. 110-b. sz. ház részletre, 1000 P előleggel. 2643

SAMU JÁNOS
hirdetéssi. Eladó földek: Halápi állomásnál 20 holdas prima tanyás, Cserén a Szatai iskola mellett 25, Kisszepesen 20 és 5, Ondód elején 15, 10, 5, 4, Bánkon 25, 30, Bellegelőn 7, 6 tanyás. Házak: Varga ucca 7. és 10. szép uriházak, Boldogfalva ucca 24. nagy telekkel 5500 P, Wesselényi ucca 89., nagyállomás mellett családi ház 1000 pengővel megvehető, Teleki ucca 42. adómentes uriház. Teleki 47., a volt a volt bábaképezde mellett szép 4 szobás 7000 P. Hungária ut 4. számu szép uriház gyümölcsössel, Oláh Károly ucca 10. számu nagyon olcsón. Megbizott: Samu János, Hunyadi ucca 24.

Ház
5 szobás modern lakással, kerttel, házmesterlakással kiadó novemberre. Tisztviselőtelep, Bornemissza u. 6. 2224

Vágóhid
mellett a közművekkel ellátott Malom ucca 5—7. szám alatti telkek eladók. — Érdeklődni: Diószegi ut 20. A-1

Kiadó
város alatt 8 hold alj jó föld, feles buza és rozsnak. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 2674

Eladó
39 hold tanyás föld jutányosan. Cim a kiadóban. 2646

Kiadó
vágóhid mellett két hold teljes termésben lévő szőlő bérbe. Értekezhetni Gazdák Bnkjába. 2675

Kiadó
bérbe város alatt 30 holdas tanyásföld. Értekezhetni Gazdák Bankjába. 2676

Eladó
3883 négyszögöl szőlő föld Sámsoni kertben 970 négyszögöles parcellákban is. Értekezni Kigyó u. 53. 2650

Ellátás

Családtagként
2 fiut vagy leányt különbejáratu szobába teljes ellátással, német oktatással olcsón elfogadok. Rothermere 27. Tolsik. 1501

Diákleányt
uricsalád teljes ellátásra elfogad. Batthyány u. 9. 2681

Középiskolás
lányokat ellátásra elvállalok,, iskolák közelében. Hajnal uccai bérház b. 10. 1496

Magános
éltes özv. urlasszony jólelkü éltes nyugdijas, esetleg jó iparos urat teljes ellátásra keres, esetleg tulajdonos is leheet e háznál. Jelige: „Nyár". 2689

Oktatás

Szabást,
varrást tanulhat dr. Balázsné nőidivatszalonjában, Hunyadi ucca 24. 1511

Naményi
gyorsiró- és gépiróiskolában szakszerü, olcsó, gyors kiképzés. Állandó beiratkozás. Alamérvényes bizonyitvány. — Batthyány u. 9.

Iparmüvésznövendékeket
kü'ön- és csoportórára elvállal B'ró Erzsébet, Kossuth 22. sz. 1364

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig, két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betüvel szedett szavak duplán számitanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut 49. sz. ● Telefon: 32-12.

DIENES JÓZSEF

OFB. INGATLANFORGALMI IRODÁJA
FÜVÉSZKERT UCCA 16. TELEFON: 14-98.

Foglalkozik ingatlanok adás-vétele, parcellázás, lakás, üzlet, földbérlet és biztositási ügyletekkel a legelőnyösebb feltételek mellett.

Eladó és bérbeadó ingatlanok részletes leirása és fényképe irodámban, továbbá a városháza bejárata melletti és püspöki palota muzeumfelőli sarok kirakataiban megtekinthető.

Az összes ingatlanok részletes leirását bárkinek dijmentesen kiadom, vidékieknek postán megküldöm.

—

Keresek
eladó házakat, földeket, szőlőket, földbérleteket.

—

Pénzkölcsönt keresek megbizóimnak magas kamatra vagy haszonrészesedésre. Dienes József hatóságilag engedélyezett pénzkölcsönközvetitő irodája, Füvészkert ucca 16.

Eladás

Szabók,
szabónők, cipészek cérnát, fonalat Csapó 16. „Muskátli" kézimunkaházban vásárolhatnak legolcsóbban. 1515

Angol
motorkerékpár kitünő állapotban első kézből olcsón eladó. — Kossuth 29., müszerésznél. 2677

Biedermayer-garnitura,
zsúrasztal, fél háló, garderobszekrény, japán váza, Jókaykönyvek, szalonasztal olcsón eladó. Csapó 6. 1503

Lucernamag,
természettől arankamentes kapható termelőnél. Kossuth ucca 54. 2641

Trafikberendezés,
Wertheim-kassza, fényképezési szekrények, különféle butorok eladók. Csapó 14. 1504

Tejszeparátorok,
kertilócák, fürdőkádak, nyugágyak, mézbödönök, műlépek, akváriumok Nagy vasüzletében, Csapó forduló. 2653

Csepel
segédmotorkerékpár eladó. Hajó ucca 4. 1486

Mókusok,
fiatalok, játékosak eladók. — Megtekinthetők délután. Miklós ucca 1., emeleten. 2658

Egy drb.
horgany fürdőkád eladó vagy kisebbért elcserélhető. Hid u. 4. 132

12 személyes
ezüst evőeszköz tokban eladó. Cim a kiadóban. 2659

Barokk-ebédlő
és többféle antik butorok eladók. Pial 44. 1522

Kézimunka
ágyteritő, bekötött „Magyar Lányok", Verne-könyvek, kávés abroszok, különféle virágtövek eladók. Szent Anna 34. A-1

Gramofon
művészlemezek, száz darab, olcsón eladó. Simonyi ut 9. A-1

Két
hold dinnyeföld termése eladó. Értekezni Piac ucca 69., könyvkereskedésben. 2651

Tajtékpipa
ébenfa szárral, elenfántcsont és borostyán szopókával, történelmi becsü, olcsón eladó. Cim a kiadóban. S

Háromhónapos
fajtiszta farkaskutyakölyök eladó. Vigkedvü Mihály ucca 54. szám. 1499

Singer
karikahajós női és egy balkaros varrógép olcsón eladó. Piac 29., udvarban.

Elsőrendü
Wirth zongora alig használt eladó. Cim özv. dr. Kardosnénál Derecske. 130

Hálószoba
modern olcsón eladó. Vojtnál, Kut ucca 10. 2648

Motorkerékpár,
500 cm³-es, Méray oldalkocsival kedvező áron eladó. Török Bálint u. 5. 1498

Garderob szekrény,
hálók, konyhaszekrény, siffon, ágy olcsóen eladó. Hatvan ucca 21. 4591

Elsőrangu
angolmechanikás rövid keresztheros zongora eladó. vagy pianinóra ráfizetéssel elcserélendő. Cim a kiadóban. 1467

Géplakatos
szerszámok, vaseztergapad, furógép, gyalugép elutazás miatt sürgősen eladó, Széchenyi ucca 50. 1363

Butorok,
lószőrmatrácok, állóirsztal eladók. Miklós ucca 33. első lépcső, délután. 1477

Modern
ebédlő és háló elutazás miatt eladó. Vendég u. 2. 1362

Keményfa
keveset használt ebédlő, komplett eladó. Értekezni: Vörösmarty 2. Galamb. 1521

Olcsó tüzifa.
Nyári főzésre igen alkalmas tüzifa, amig a készlet tart, mázsánként 2 P 80 fillérért ismét kapható. Olcsó áron kapható kőris-, bükk-, tölgy-, gyertyán- és akácfa hasábban és felvágva Erdélyi tüzifa- -és Szénkereskedésnél, Böszörményi ut 3. Telefon: 32-31. 2217k.

Fajgalamb
helyszüke miatt eladó. Apaffy ucca 20. 1900

Feles
cselló eladó. Nyil ucca 15. 2608

Singerendák,
vasablakok, tüzhelyek, tüzhelyrészek, dugattyuk, kanális rácsok legolcsóbban Fischer, Csapó 89. 3752

Vétel

Megvételre
keresek férfi próbababát, próbatükröt. Márton, Arany János 30. 137

Cserépkályhát
használt, de jó állapotban megvételre keresek. Kohn, Kishegyasi ut 29. 128

Jégszekrény
és gyermk fürdőkád megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 1500

Veszünk
1 pengős és fél pengős regényeket Aczél antiquárium, Széchenyi u. 2. 1352

Használt
6 rámás ablakokat, kamaraablakokat, ajtókat veszek. Ugyanott pianinó eladó. Cim Csap u. 5. szám. 1473

Megvételre
keresek zsidó gimnázium II. osztályu könyvet. Cim a kiadóban. 1061

Diófarönköt
2 m-en felül veszünk. Nagyvárad u. 31. 1481

Buzaaljat,
repcealjat és köles keveréket bármilyen mennyiségben veszek. Apaffy ucca 20. 656

Galambot,
1 darab barna török, 3 darab tiszta fehér angolbegyes nőstény galambot veszek. Csak szép, nagy példányokat. Rákóczi ucca 50., halra 3. ajtó.

Cserépkályhát
használtat, de jókarban levőt vennék. Ajánlatok Bethlen ucca 32. 1467

Cserépkályhát,
jó állapotban lévőt megvételre keresek. Cimet ármegjelöléssel „Cserépkályha" jeligére Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérek. A-3

Brilliáns
gyürüt és aranyláncot keresek megvételre. Cim a kiadóban. 2634

Használt
keményfa hálószoba butort vennék. Cim: Nyomtató ucca 22. szám. 2672

Cserépkályhát,
használtat, kisebbfajtát megvételre keresek. — Pauchly, Batthyány u. 9. 2682

Ezerliteres
jó viztartály kerestetik. Cim a kiadóban. 2633

Pénz

Banküzleti,
gyors, rövid és hosszulejáratu pénzkölcsönközvetitő debreceni képviselete Rákóczi 19. keresztépület. 1478

Kényszerkölcsönkötvényt
legmagasabb napi áron vesz Balázs Bankiroda, Piac 89. 1420

Pénzt
házra, földre folyósittatok, 121 holdas birtok 6000 pengővel megvehető. Várostól 4 kilométernyire 5 5hold tanyásbirtok urilakkal kiadó. — Kényszer, hadikölcsönt veszek Mandel, József kir. herceg ucca 44. 436

Uri családnál
két leányka jövő tanévre teljes ellátást, gondos felügyeletet kaphat. Szünidőben érdeklődni: Dessewffyné, Nyirábrány. 2624

Uri család
jutányosan elfogadna izr. lánykát, fiut teljes ellátásra. Hatvan ucca 31. keresztépület. 1493

Fényképezés

Amatőrök
felvételeit tökéletesen és tüneményes gyorsan ismert árain készíti Berzéki fotoszaküzlete, Ferenc József ut 38., udvarban.

Különféle

Sajó és Hacsek
viccel, a jó ízlésü ember cipőt Orosznál rendel Hunyadi 15. 1506

Hölgyfodrászatban
Piac ucca öt alatt vas- és vizondolálás 50 fillér, hajvágás 30 és 40 fillér, hajmosás 40 fillér manikür 30 fillér. Modelleknek dijtalan kiszolgálás. 868

Órabérért
könyvelek és oktatok, kereskedőket is gyorsan és biztosan vezetek be amerikai Hintz, Evolut könyvvitelbe is. — Ajánlatok: „Felmondás nélkül" jeligére. 139

Pauló
vésnök és bélyegzőkészitő üzlete Szent Anna ucca 10. alatt. 3855k

Kocsik
minden alakban, javitások Riesz Henrik kocsigyár Debrecen, Hatvan ucca. 1427

Autóját,
traktorját, motorkerékpárját javittassa Postariknál, Nyil ucca 15. 2609

Poloskairtást
eyángázzal és lakások vizsgálását felelősséggel vállalom. Poloska- és patkányszer kapható. Kossuth ucca 47. Nánássy. 1050 v, k, cs. 830

Gyermektelen
róm. kath. kereskedőpár örökgondozásra elvállalna jobb módu öreg urat vagy urnőt, kinek jó ellátást gondozást és különszobát tudnánk saját házunkban biztositani, aki 3 ezer pengővel kisegitene. Cim a kiadóhivatalban megtudható. 2625

Itt nyaralunk.
Két feltétlen intelligens urilány ismeretségét keresük. Leveleket „autós 30." jeligére kérjük a Péterfia u. 57. szám alatti trafikba. 1492

Cséplőgépet
2000 kereszt árpa és zab cséplésre keresek. Cim a kiadóban. 2654

Jó 4. Hp.
cséplőgépemre azonnalra cséplést vállalok, ugy homokon, mint fekete földön. Debrecen, Arany János u. 10. 1485

Méhcsaládokat
közeli tanyámra vállalok. — Maróthy u. 12. 2642

Keresek
1000 pengő kölcsönt biztos fedezetre rövid időre. Cim a Debreceni Ujság kiadóhivatalában. 2669

Magyar
népviseleti ruhákat, szürt, bundát, csikós és magyar leányruhát fényképezés céljából kölcsön keres Berzéki, Ferenc József ut 38. 2685

Apróhirdetését 2 lapban, 10 szóig 50 fillérért közöljük.
Debreceni Független Ujság
Debreceni Ujság.

A kiadásért felelős: Thury Levente.

Laptulajdonos a Debreceni Független Ujság vállalat.

Nyomatott: Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Ferenc József ut 49.